The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINCELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U. S. A.
WEDNESDAY, JUNE 14, 1967

LATVIJA
AMERIKĀ

47. N-RS. TREŠDIENA, 1967. GADA 14. JŪNIJS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINCELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill. 60647, U. S. A., tālrunis 486—8975

Vai 14. jūnijs ir tikai pagātnes notikums?

Laika secības doma mūs pavada ik brīdi, un mēs esam no tās tik ļoti atkarīgi, ka visu savu tuvāko, kādreiz pat tālāko nākotni jau, tā sakot, izplānojam. Taču cilvēka dzīvē līdzās laika momentam ir vēl citas, daudz nozīmīgākas vērtības, kuŗas, pametot skatienu pagātnē, mūsu noietajā ceļā paceļas gan kurmju rakumu, gan kalnu grēdu augstumā, mūsu vienmērīgo dzīves plūsmu it kā pēkšņi apturot un liekot mums atgriezties pie vakardienas, pie pagājušā, kas mūsu dzīvē ienesis neparedzētas un negaidītas pārmaiņas.

Arī mēs, latvieši, jau 26 gadus esam mēģinājuši sev iestāstīt, ka 14. jūnijs ir bijis un pagājis, ka daudzi no deportētajiem atgriezušies dzimtenē; no daudziem dzirdam apgalvojumus, ka Sibirijā nemaz tik briesmīgi neesot bijis, it sevišķi tiem, kas nav nosūtīti uz vergu darbu nometnēm. Var jau būt, jo arī tālajā Sibirijā dzīvo ļaudis, kuŗiem sirds īstajā vietā.

Bet— vai kāds no šiem dzīvi palikušajiem deportētajiem jebkad spēs aizmirst baigā neziņā un badā pavadītās nedēļas preču vagonos, esot atšķirtiem no saviem piederīgajiem? Vai cilvēkam vispār iespējams aizmirst desmit un vairāk gadu nepelnītus spaidu darbus? Vai kāds no viņiem jebkad beigs jautāt neatbildēto un neatbildamo jautājumu: „Kādēļ mums bija to jāizcieš? Vai tie, kas tagad dzīvo pārticībā un brīvībā, bija labāki par mums? Kas viņus izredzēja šai laimīgajai dzīvei, bet mūs moku ceļam? Jā, — kas?"

Viens otrs tautietis uztraucas, kad gadu no gada latviešu nacionālās organizācijas rāda un stāsta pasaulei par brutālās varas noziegumiem. Šīs organizācijas nav pārņēmusi trula vienaldzība un pasivitāte, jo baigais gads mūsu valsts un tautas dzīvē nebija nekāds nieka kurmja rakums, bet gan nepārkāpjama kalnu grēda, pie kuŗas atkal un atkal atdursies mūsu skatiens, tiklīdz mēģināsim raudzīties tautas pagātnē.

Traģisks ir fakts, ka tā nav tikai daļa mūsu tautas pagātnes un vēstures, pašreiz tā ir vislielākās pasaules nācijas — ķīniešu tagadne.

Tūkstošiem gadu celtā ķīniešu māksla un kultūra apsmieta, samīta kājām, apmētāta dubļiem, apspļaudīta. Ar ievērojamākajiem māksliniekiem un gara darbiniekiem apietas ļaunāk nekā ar dzīvniekiem, liekot pašiem par sevi rakstīt, uz sienām lipināt un uz muguras nēsāt visnežēlīgākās pašapsūdzības, sevis nomelnošanas un nicināšanas rakstus, jo „tautas sarkanā gvarde" to prasa, masu ārprāta psihoze to pavēl.

Vai mēs to pašu nepārdzīvojām savā zemē? Jkateras tikai, kādus briesmu skatus atklāja masu kapi!

Vai tiešām to var aizmirst? Vai tiešām mūsu tautiešu vidū vēl ir ļaudis, kas vienaldzībā pamet ar roku: „Ko jūs pieminat vecas lietas? Kas bijis, tas bijis!"

Diemžēl, tas nav tikai bijis, bet vēl joprojām turpinās; tas, tāpat kā ļaundabīgs audzējs, iz plešas, var pārņemt arī pārējās zemes un tautas, arī tās, kuŗās esam atraduši patvērumu. Tādēļ mums jo vairāk jābrīdina, jo vairāk jāatgādina ticīgo pasaulei par neticīgo varasdarbiem.

Slavenais vijolnieks Masitsons, bijušais Ķīnas valsts mūzikas akadēmijas prezidents, stāstot par saviem piedzīvojumiem sarkanajā Ķīnā, raksta: „Pagājušās vasaras notikumi, t. s. lielā kultūras revolūcija padarīja mani un manu ģimeni par izsalkušiem tekuļiem un bēguļiem zemes virsū. Ja mans stāsts liekas savāds un neticams, tad tikai tādēļ, ka man laimējās izbēgt, bet lielākajai daļai bija tur jāpaliek."

14. jūnijam vienmēr jābūt ne tikai latviešu sēru dienai, bet arī reizei, kad visskaļāk un uzsvērtāk atgādinām pasaulei un brīdinām to no komūnisma briesmām. Laika tecējumu un secību tikai nāve var atturēt, bet, kamēr esam dzīvi, mūsu rokās ielikta izdevība palīdzēt apturēt sarkano ēļūdoni.

Tonija Krūka

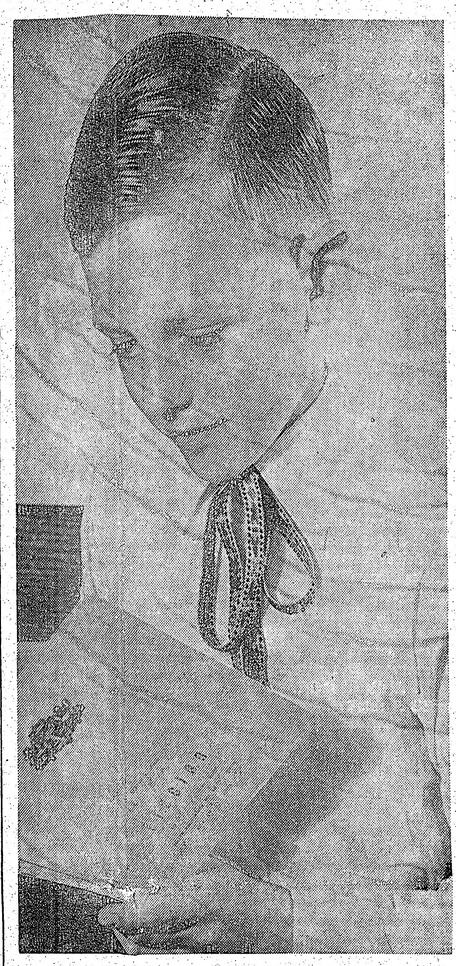

VIŅŠ VAR DZIVOT UN MACITIES BRĪVIBĀ

Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas 3. klases audzēknis Edgars Liepiņš, kas uzņēmumā aplūko tikko saņemto liecību ar gandrīz piecniekiem vien, var dzīvot un mācīties brīvā zemē, nebaidoties, ka ļauna vara viņu kopā ar vecākiem kādu nakti varētu deportēt, kā noticis ar daudziem latviešu tūkstošiem pirms 26 gadiem un vēlāk. Edgaram Liepiņam nav arī jābaidās, ka tad, kad būs ieguvis augstāko izglītību, būs „brīvprātīgi" jādodas darbā uz svešu zemi, jo varēs savu darbošanās lauku un vietu izvēlēties pēc brīvas patikas. Arī pašreizējās skolas gaitās neviens viņu nemēģina pārkrievot, kā tas tagad notiek ar viņa mazajiem tautas brāļiem un māsām okupētajā dzimtenē.

Foto: J. Līgers

Baltijas jūras piekrastes sagandētāji

Ar augšējo virsrakstu Eiropas apspiesto tautu asambleja sava izdevuma „ACEN News" šāgada maija/jūnija numurā ziņo par pagājušā gadā okupētās Lietuvas varasvīriem iesniegtu memorandu. To izstrādājuši un parakstījuši izcili lietuviešu sabiedrības pārstāvji — rakstnieki un akadēmiķi, daži no tiem pat ievērojami komūnistu partijas funkcionāri. Latviešus šis memorands var interesēt tādēļ, ka tajā norādītie fakti attiecas arī uz Latvijas territoriju.

Ziņas par padomju varas absolūto nevērību pret Latvijas dabas bagātību saudzēšanu un skaistuma uzturēšanu jau sen sasniegušas lasītājus trimdas zemēs. Tas pats notiek arī Lietuvā. Jādomā, ka komūnistu ekspluatācijas tieksmēs ietelp arī bezjēdzīga dabas bagātību izmīcināšana ar aplam un pārsteidzīgi plānotu industriālizācijas programmu. Šīs industriālizācijas sekās Baltijas valstīs upju un piekrastes ūdeņu sagandēšana jau sasniegusi tik lielus apmērus, ka iedzīvotājos radījusi stipru neapmierinātību.

Sniedzam šeizvilkumus no lietuviešu komūnistu partijas centrālkomitejai iesniegtā raksta:

„Lietuviešu sabiedrībā pieaug nopietnas bažas par Ņemunas upes grīvas, Kuršu līča, jūrmalas un vispār visas Lietuvas jūras piekrastes likteni. Bažas īpaši rada plāns Ņemuņas upes labajā krastā celt ellas rafinērijas un Darbenas tuvumā ķīmikāliju fabriku. Šīs rūpnīcas, sagandējot ūdeni, iznīcina nenovērtējamas mūsu zemes bagātības. Ingranores, nežēlības un nevērības rezultātā Nevezes upē ūdens tik lielā mērā piesārņots, ka izzudusi visa dzīvība, tas pats draud zivīm Neres un Ņemunas upē pie Klaipēdas. Piesārņoti arī Telšu un Šauļu apgabala ezeri.

Lietuvas jūrmala ir daļa no peldvietu apgabala, kas stiepjas no Polijas līdz pat Latvijai. Baltijas jūras piekrastes un upju grīvu, kuŗu ūdeņi ietek jūrā, pārmērīgā industrializācija rada ļotus lielus draudus, piesārņojot un apgānot visu peldvietu apgabalu un saindējot piekrastes ūdeņus."

Tālāk memorandā ieteikts Pad. savienībai eļļas rafinērijās pārcelt uz Murmanskas rajonu, arī labo kaiminattieksmju dēļ ar Skandinavijas valstīm. Aizrādīts arī uz plāna nevēlamību, kuŗā paredzēts celt ķīmikāliju rūpnīcas Sventojos, Latvijas pierobežā, uzsverot, ka šīs rūpnīcas it sevišķi lielā mērā piesārņotu Baltijas jūru, aizņesot visus ķīmiskos mēslus uz Latvijas akaistajām peldvietām.

ACEN biļetena raksta beigās ievietots aizrādījums, ka padomju izdarītā Baltijas jūras un piejūras apgabalu piesārņošana ir tiešā pretrunā ar starptautiskās konvencijas „Par jūras ūdeņu piesārņošanas ar eļļas produktiem novēršanu" noteikumiem. Atkal no jauna parādās Pad. savienības valdības necieņa pret brīvās pasaules nolīgumiem, — Frankenšteina lempībā sabradājot un iznīcinot visu, ko citi, tālredzīgāk plānojot, pūlas saglabāt.

— ns

Edvins Mednis atdots zemes klēpim

Ņujorkā ar sirdsrieksu pēkšņi mirušajam Lāčplēša kara ordeņa kavalierim, Latviešu strēlnieku biedrības galvenajam pārstāvim un rakstniekam plnt. Edvīnam Mednim veltīts svētbrīdis notika 5. jūnijā. Kampbela bēru namā. Aizgājēja šķirsts bija klāts ar vainagu un ziedu kalniem, pie tā goda sardzē ar savu karogu stāvēja korporācijas Lettonia locekļi, bet improvizācijas uz ērģelēm spēlēja komp. Br. Skulte. Izvadīšanas svētrunā māc. R. Zariņš pakavējās pie aizgājušā cīnītāja dzīves, kaŗa gaitām un nopelniem, par kuŗiem liecināja daudzie ordeņi un goda zīmes pie šķirsta.

Izskanot dziesmai „Augšā aiz zvaigznēm' no aizsaules pulkos aizgājušā strēlnieku cīņu daudzinātāja literāros darbos vispirms atvadījās Lettonias seniors I. Bērziņš, runāja arī mirušā „ceļa biedrs" un draugs A. Dzirkalis, pakavēdamies pie kopīgajiem studiju gadiem Rīgā un konventa dzīves. Lettonias dāmu komitejas pēdējos sveicienus nodeva Dr. Mālmane, bet Latviešu korporāciju apvienības vārdā atvadījās seniors A. Zālītis. Ņujorkas strēlnieku kopas atvadvārdus teica A. Lācis, bet no Lāčplēšu kaŗa ordeņa kavalieŗu biedrības plkv. Zeniņš, nozēlojot, ka žurnālam „Lāčplēsis" nu zudis labs redaktors. Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hazners atvadrunu beidza ar vārdiem: „Vīri aiziet, bet leģenda par viņu varonību paliek!" No Rīgas aizsargu pulka atvadījās R. Turks, no ASV DV zemes valdes B. Igals,

(Nobeigums 5. lpp.)

Maskava atkal reiz māna naivos!

Montrealas angļu laikraksts „The Gazette" 7. jūnija izdevumā ar palielu virsrakstu „Latvieši uzstājas no 7.—10. jūnijam" sniedzis ziņojumu par okupētās Latvijas māksliniekiem, kas reizē ar kādu latviešu padomju pārstāvju delegāciju ieradušies Montrealā. Bez šī virsraksta, varbūt, nāktos grūtāk izlobīt, ka „slavenības", no kuŗām Ala Baumane un Bazils Bayars saņēmuši dimdošus pasaules izstādes apmeklētāju aplausus par latviešu tautas deju priekšnesumu, ir latvieši, tik sakroplota viņu un pārējo latviešu vārdu rakstība. Vai par to vainot „The Gazette" ziņotāja ignoranci vai padomju pārkrievināšanas tieksmes?...

Tālāk rakstā stāstīts, ka abi dejotāji nāk no „Latvijas republikas" valsts akadēmiskā operas un baleta nama. (Ja arī še izpaužas tikai „Gazettes" politiskā ignorance, apzīmējot okupēto Latviju par Latvijas republiku, tad jācer, ka mūsu Montrealas tautieši avīzes redakcijai būs izskaidrojuši starpību starp brīvvalsts un padomju sociālistiskas republikas jēdzienu.) Bez minētajiem mākslinieklem no mums svešās „akadēmiskās operas un baleta mājas" pasaules izstādē viesojās arī „populārā latviešu aktrise Velta Viltsinya" un aktieris Haralds Ritenbergs, kas abi nosaukti par zvaigznēm.

Arī latviešu tautas dziesmu dziedātāji Laima Andersone un Yanis Zabers iepriecinājuši apmeklētājus, tāpat Čaikovska un Kazāla starptautisko mūzikas sacensību uzvarētājs (?) čellists Māris Villeruš un — lasi un nodrebinies! — „Latvijas republikas Vitol valsts konservātorijas" vijolnieku ansamblis. Kā skumjš zvaniņš šo kroplo vārdu virknē atskan arī mocekļa ceļu izstaigājušā komponista Jēkaba Graubiņa meitas pianistes Ilzes Graubiņas vārds, kas kādā starptautiskā Bacha mūzikas sacensībā guvusi atzīstamas sekmes un nule ar sava latvietes goda un mākslas spēju balto gaismu sedz padomju izmantotāju lieku lību, lai naīvie angļu un franču kanadieši varētu jūsmot par „krievu kultūru".

Sobrīd „Latvija Amerikā", redakciju vēl nav sasniegusi ziņa, vai mūsu organizāciju cīnītāji un informācijās nozaŗu darbinieki izmantojuši pagājušās nedēļas nogali Expo 67 laukumā vai tā priekšā, lai ar plakātiem vai skrejlapām norādītu un protestētu par padomju uzdrošināšanos pasaules priekšā pušķoties ar apspiesto latviešu sasniegumiem. Tāču nav domājams, ka Montrealas tautieši, kas vēl nesen šī laikraksta slejās visai sirdīgi cīnījās pret visa krieviskā propagandu kinoteātros, presē u.c., nebūtu apliecinājuši savu aktivitāti, šoreiz tieši un nepārprotami protestēdami pret latviešu un Latvijas vārda izmantošanu pasaules izstādē padomju vergu valsts slavas spodrināšanai.

—ns.

Aleksandrs Vilks

BALTĀ ELLE

Vasarai visapkārt ziedot, kad tik daudz saules un krāšņuma skalojas ap mums, grūti iedomāties, ka kaut kur smeldz dziļas, neremdināmas sāpes un asi pauž as postažas sekas. Tās nepāriet un nemazinās, bet atkal un atkal uzvanda kādu pagātnes posmu, kas nav izraujams no mūsu atmiņas, tāpat kā sirds un ilgas no mūsu krūtīm.

Kādā rietumu pasaulei domātā padomju brošūrā Kremļa varmākas raksta: „Norilska ir pasaules ziemeļos vistālāk izvirzītā moderna pilsēta. Tā celta (ar vergu asinīm un dzīvību — A. V.) uz mūžīgi sasaluša pamata. Ielās nav koku, jo to saknēm dziļā zemes sasaluma dēļ trūkst barības. Divarpus mēnešus tur valda krēsla un vēl divus mēnešus — tumsa. Tā ir cilvēka mūžīgā ienaidniece. Pat sniega vētras vieglāk paciest nekā ziemeļpola nakti. Vēji trako ar viesuļvētras spēku. Norilskai ir īpaši organizēts rīcības departaments cīņai pret sniega vētrām: ik brīdi 200 smago mašīnu atrodas trauksmes stāvokli. Padomju inženieri atraduši, kā sadzīvot ar mūžīgo salu. Norilska pati par sevi izraisa divas problēmas: tās ir produkcija un dzīves apstākļi (temperātūra 50 Fārenheita gradu zem nulles). Zemes slāņos daudz izrakteņu, kuŗi sagādā nepārredzamas darba iespējas padomju cilvēkam (kas tur ieradies „brīvprātīgi" — A. V.). Te sarodas daudz inženieru un techniķu, tieši no skolas sola nākdami. Norilskas inženieru plānos ir uzlabot dzīves apstākļus šai arktiskajā apgabalā — pāri pilsētai uzcelt mākslīgu jumtu ar tādu pašu mākslīgu sauli, kas dotu iespēju kokiem un puķēm zaļot cauru gadu. Ļaudis, kas dzīvo Norilskā, paši stāsta, ka ziema turpinās 10 mēnešu. Kad temperātūra noslīdz uz 50 Fārenheita gradiem zem nulles, ikviens ar ilgām atceras aizgājušo vasaru."

Tie ir nežēlīgi vaibsti padomju apgabalam, kas izpleties tālu ziemeļos un kuŗa sīvumam un nāves sējai par upuri krituši miljoniem cilvēku.

Jau sen vairs nav noslēpums, kas bija pionieri šai baltās elles apgabalā. Gandrīz tikpat ilgi, cik ilgi trakoja Kremļa uzspiestais režīms, sākumā tikai šauras taciņas, tad aizvien platāki ceļi veduši uz šo apgabalu, kuŗā nometināti dzīvi cilvēki, kas par visu vairāk mīlējuši savu zemi un brīvību. Šie padomju varas iedomātie ienaidnieki bijuši pirmie pionieŗi, kas dzīti cauri sniega vētrām, lai tos piespiestu uz dzīvi un verga darbu apgabalā, kuŗam mūsu laiks devis apzīmējumu — ziemeļu mocības.

Baigi iedomāties, ka dzimtenes ziedošajā vasarā, kad prieks uu saule laistījās ik ziedā un zāles asnā, tūkstoši mūsu tautas piederīgo tukšoja šo rūgto kausu. Un katru reizi, kad, viņus pieminēdami, ietveram savās domās vārdus — brīvība un tiesības, mūs atkal un atkal māc jautājums: kur gan Dievs tobrīd bija paslēpies, nesaudzēdams cilvēkus, kas tūkstošiem aizgāja bojā kādas necilvēcigas varas un tās ideju reālizēšanas labā? Ja sātans pāraug Dievu, tad dzimst neiedomājams ļaunums, varmācība un Dieva radītā cilvēka spēja nokaut un iznīcināt.

Rūgti maldās tie, kas, dzīvodami šodien civilizētu dzīvi, domā, ka laiks spēj dziedēt visas brūces. Maldās tie, kas pieņem, ka tautas, maksājušas briesmīgi augstus meslus komūnisma tirannijai, spēj šos upurus vienkārši svītrot un norakstīt zaudējumu kontā. Bet pilnīgā aklumā nogrimuši tie, kas mūs tēviškīgi pamāca — piedot savam ienaidniekam. Šādu padomdevēju, diemžēl, rodas arvien vairāk, sevišķi to vidū, kas bīstas kaitināt lāci, kad tas, iekāpis svešā dārzā, vienu pēc otra aprij medus stropus...

Pirms vairākiem gadiem tautieši Zviedrijas krastā publicēja kādu baigu grāmatu ar deportēto tūkstošu sarakstiem. Vienu šī izdevuma eksemplāru piesūtīja toreizējam britu ārlietu ministram. Tas, laikam pateikdamies, bija izteicies, ka šādu grāmatu viņš varot lasīt, tikai atrodoties — vannas istabā... Šim „atzinīgajam" upuru grāmatas lasītājam tagad, pēc vairākiem gadiem, pievienojies kāds cits valstsvīrs no t. s. jaunās pasaules. Gaŗākā turnejā pa sarkano „paradīzi" viņš bija iegriezies arī kādā ieslodzīto nometnē pie polārā loka, izteikdams nometnes administrācijai (lasi — čekai! A. V.) atzinību par labo kārtību...

Kurp gan vēl šodien virzās cilvēka veselais saprāts un kādu ir tā spriedums par varu, kuŗa savā rīcībā, asumā un nežēlībā jau sen pāraugusi Čingishana pastrādātās noziedzības? Vai Dieva sods paies secen šiem modernās civilizācijas pārstāvjiem, vērtētājiem un darītājiem?

Viss, kas pāri darīts mūsu brīvībai un tautai, izraujot no tās ķermeņa lielu gabalu miesas, beidzies ar briesmīgu rezultātu — iznīcību. Nekas vairs nav atlicis no to skaita, kuŗus pirms 26 gadiem apcietinātu vergu izskatā cauri mocībām un nāvei dzina uz balto elli padomju ziemeļos, lai tur viņus piespiestu uzņemties vergošanu varai, kuŗa šodien, pie kopīga galda sēžot, ar sātanisku šķelmību uzsmaida rietumu kristiešiem, it kā kopīgus jautājumus risinot. Ja šie baltās elles nomocito miljoni šodien izlauztos dzīvi no savām neapzīmētajām kapu bedrēm mūžīgā sala zemē un runātu apsūdzības mēlēm, arī tas nespētu satricināt nedabīgo draudzību un sabiedrotību rietumu kristiešu un austrumu barbaru starpā. Tik tālu šodien ir nonācis cilvēks, ka viņam nav nedz drosmes, nedz gribas un vēlēšanās nosaukt lietas to īstajā vārdā, tā vietā ar aizplīvurotu skatienu un strausa „varonību" pieciešot visu, lai tikai neizraisītu dusmas sātanā.

(Nobeigums 8. lpp.)

PULCĒSIMIES Baltijas tautu federācijas Kanadā rīkotajā

14. JŪNIJA SĒRU AKTĀ TORONTO

trešdien, 14. jūnijā, plkst. 8 vakarā Ītona auditorijā!

Baltiešu kaŗa veterānu organizētā demonstrācija - motorkāde sāksies plkst. 7 vakarā CNE laukumā. Motorkādes dalībniekiem pie Ītona auditorijas būs rezervētas automašīnu novietošanas vietas.

Pārkrievošanas politika Baltijas valstīs

A. SONA RAKSTS PAR MAZO TAUTU APSPIEŠANU

Pirms pieskaņamies nacionālajam jautājumam Pad. savienībā, jānorāda uz faktu, ka Krievijā jau monarchijas laikā krievu tautības iedzīvotāji sastādīja tikai 40%, bet pārējos 60% veidoja daudzas un lielāko daļu sīkas nekrievu tautiņas. Par spīti tam, krievu minoritāte caru valdīšanas laikā apspieda mazās nekrievu tautiņas, kaut tās kopā veidoja majoritāti. Tas varēja notikt tādēļ, ka mazās tautiņas lielāko tiesu bija maz attīstītas un ar zemu nacionālo apziņu.

Krievijā tūlīt pēc oktobra revolūcijas, kad nodibināja Pad. savienību, vēl eksistēja 185 etnografiskās grupas vai tautības, un tomēr Pad. savienība ar komūnistisko režīmu spēja izveidoties par valsti, kurā krievi ir vienīgie varasvīri un noteicēji par visām pārējām nācijām. Saprotams, šī politika izveidojās neuzkrītoši un bez jebkādiem dekrētiem no augšas. Komūnistu ideoloģija gan noraida katra veida pilsonisko nacionālismu, bet tā ka „padomju nacionālisms" kā tāds nepastāv, tad nebija nekādu grūtību izcelt visu tautību vienlīdzības principu. Tādēļ arī komūnistu ideoloģijā uzvērts internacionālisms un bez saudzības kritizēts nacionālisms.

Par spīti šai kritikai, krievu nacionālismu ne iznīcināja, ne novājināja, tikai uz īsu laiku noklusināja. Krievu nacionālisti, bet ne komūnistu ideologi bija tie, kas apgalvoja, ka mazās tautības kā nācijas beigušas eksistēt jau tūlīt pēc nacionālo grupu iekļaušanas Pad. savienībā. Šis apgalvojums deva viņiem morāliskās tiesības, ja par tādām še vispār var runāt, mazās tautības asociēt.

Nacionālo tautību sakausēšana iesākās tikai pēc kapitālisma likvidēšanas, jo reizē likvidēja arī pilsoniskās tiesības. Pēc komūnistu varas nostiprināšanās sāka attīstīt teoriju, kura paredzēja nacionālo valodu vietā izveidot vienu kopīgu valodu, kurai vēlāk jākļūst par internacionālo valodu. Nu bija skaidrs, ka šī internacionālā valoda var būt tikai krievu valoda, un tas deva krievu nacionālistiem jaunu sparu savas nacionālās politikas reālizēšanai. Šo var uzskatīt par galveno apstākli, kas deva reālu pamatu pārkrievošanas uzsākšanai Pad. savienībā. Pārkrievošanu, kuru krievi ar labām sekmēm jau bija veikuši citās Pad. savienībā iekļautajās nācijās, Baltijas valstīs uzsāka tūlīt pēc to okupēšanas. Komūnisti kopš šī laika nodarbojas ar pārkrievošanu visās trīs Baltijas valstīs, protams — netieši, bet ar vismodernākajām metodēm, gūstot panākumus daudz ātrāk nekā caru laika pārkrievotāji.

Līdzšinējā pārkrievošanas gaita rāda, ka Pad. savienībā krievisko nacionālismu, īpaši pēdējā laikā, stāda augstāk pat par komūnismu. To apliecina fakts, ka Pad. savienības dibināšanas laikā no Krievijā esošajām 185 tautību grupām pašreiz palikušas vairs tikai 86. Tas nozīmē, ka nepilnu 50 gadu laikā iznīcinātas 99 nācijas. (K. Šķilters „Latgales nacionālais jautājums", Baltkrievijas zin. akad. izdevums, Minskā, 1934. g., 14. lp.; „Acta Latgalica I, serija B" Minchenē, 1965. g., 17 — 51. lp.)

Citu tautu pārkrievošanai Pad. savienības varasvīri lieto dažādus veidus:

VIETĒJO IEDZĪVOTĀJU IZSŪTĪŠANA UN SVĒSO IESŪTĪŠANA

Ar deportācijām Baltijas valstīs komūnisti gribēja ne tikai iznīcināt režīmam naidīgas personas un nostiprināt savu varu okupētajā valstī, bet arī veicināt vietējo iedzīvotāju pārkrievošanu, skausējot tos ar citām tautībām. Lielās masu deportācijas Igaunijā, Latvijā un Lietuvā notika 1941. 1946. un 1949. gadā. Bez šīm masu deportācijām notika arī vairākas mazāka apmēra izsūtīšanas 1945., 1947., 1948., 1950. un 1951. gadā, dažos no šiem gadiem pat trīs vai četras reizes. Vislielākais deportēto iedzīvotāju skaits ir Lietuvā — apm. 350.000, seko Latvija ar 155.000 un Igaunija ar 140.000, tātad — kopā visās Baltijas valstīs, sākot ar komūnistu okupāciju, deportēti vairāk nekā 600.000 cilvēku, kas veido ap 10% no Baltijas iedzīvotāju kopskaita. Lietuvā pat ap 15%. („Nachrichten aus dem Balticum" Nr. 32, Stokholmā, 1966. g. jūnijā.) Šāda veida deportācijas turpinājās apm. līdz 1953. gadam.

Ar 1954. gadu Chruščovs ieveda jaunu deportāciju veidu, t. i. jauniešu un speciālistu „brīvprātīgu" pieteikšanos darbos Kazachstānā jauno zemju apgūšanai vai uz citiem Tālo austrumu apgabaliem dažādos būvdarbos. Visi, kuŗus šādām deportācijām izraudzīja, bija spiesti parakstīt apliecinājumu, ka darbos uz „draudzīgajām Pad. savienības republikām" brauc labprātīgi. 1954. gada vidū sākās sistēmatiska jauniešu izsūtīšana no visām trim Baltijas valstīm, kas vēlāk pieņēma masveidīgu raksturu. Gandrīz katru nedēļu ceļā dežās jauniešu transporti ar apm. 500 „brīvprātīgajiem" no Igaunijas, Latvijas un Lietuvas uz Tālajiem austrumiem. („ELTA — Pressedienst", Reutlingenā, 1964. g. jūnijā.) Pēc dzelzceļu pārvaldes ziņām konstatēts, ka tikai 1956. gada vasarā no Pad. savienības rietumdaļas spaidu darbos aizsūtīti apm. 600.000 jauniešu. Cik lielu daļu no šī kontingenta veidoja jaunieši no Baltijas valstīm, par to noteiktu ziņu nav, bet vērtē vairāk nekā 100.000. Jauniešu un speciālistu deportācijas arvien vēl turpinās.

Deportācijas Baltijas valstīs nebija gadījuma rakstura, jo to sagatavošanai NKVD Maskavā strādāja jau pirms Baltijas valstu okupēšanas. Dokumentu Nr. 001223, kas saturēja slepenās instrukcijas par igauņu, latviešu, un lietuviešu deportēšanu, ģenerālis Serovs Kremlī bija parakstījis jau 1939. gada 11. oktobrī. Sarkanarmijas ģenerālštābs jau 1939. gadā Maskavā bija iespiedis slepenās kartes ar uzrakstiem „Latviskaja SSR", „Litovskaja SSR" un „Estonskaja SSR". Tas pierāda, ka Baltijas valstu okupēšana Maskavā bija izlemta jau pirms 1939. gada. Iedzīvotāju skaita samazināšanās deportāciju rezultātā veicināja slavu infiltrāciju Baltijas valstīs, reizē ar šo zemju pārkrievošanu. Deportēto dzīvokļus nodeva iecelojušo krievu lietošanai; lielie nabagu bari, kas plūda no Krievijas republikas uz Baltijas valstīm ubagot, bija pirmie, kas sāka apmesties deportēto zemnieku tukšajās lauku mājās. Saprotams, to viņi darīja ar Maskavas ziņu un piekrišanu.

Nākošais apstāklis, kas ļoti lielā mērā veicina pārkrievošanu, ir Igaunijas un Latvijas, vēlāk arī Lietuvas straujā industrializēšana. Šai sakarā Baltijas valstīs iepludina ļoti lielu skaitu tā saucamo krievu speciālistu un strādnieku, kaut tai pašā laikā vietējos speciālistus masveidīgi izsūta uz citiem Pad. savienības apgabaliem dažādu būvdarbu veikšanai. Šāda veida pārkrievošanas politika praksē gūst vislabākos panākumus.

Pēc Borisa Dubasova statistiskajām ziņām (viņš ir statistiskās pārvaldes vadītājs Lietuvā), 1965. gadā Lietuvā dabiskais pieaugums bija 31.000 cilvēku (10%), bez tam vēl 16.400 mechaniskais pieaugums, t. i. iecelotāji no Pad. savienības. Tātad, uz katriem diviem vietējiem iedzīvotājiem, kas piedzimst Lietuvā, nāk klāt viens iecelotājs no Pad. savienības. („ELTA Pressedienst" Nr. 5, Minchenē, 1966. g. maijā.)

Latvijā un Igaunijā mechaniskais pieaugums proporcionāli ir vēl lielāks. 1966. gadā Latvijā dabiskais pieaugums bija apm. 12.000, t. i. 4%, bet mechaniskais-ap 10.000; tātad, uz katru Latvijā piedzimušo nāk klāt viens iecelotājs. Igaunijā 1966. gadā dabiskais pieaugums bija 3400 cilvēku, bet mechaniskais 2600, t. i. uz 17 Igaunijā piedzimušajiem nāk klāt 13 no Pad. savienības. (Izrēķināts pēc skaitļiem, kuŗi uzdoti „Narodnoje Chozjaistvo", 1965. g.)

Iecelotāji pēc tautībām visvairāk klāt 13 no Pad. savienības. ukraiņi, bet citu tautību skaits ir ļoti mazs.

Sākumā iecelotāji apmetās lielākajās pilsētās un rūpniecības centros, bet pēdējos gados iebraucējus no Pad. savienības sāk novietot arī uz laukiem.

Vietējo iedzīvotāju skaits visās trīs Baltijas valstīs sakarā ar deportācijām un jauniešu izsūtīšanu ir stipri samazinājies, bet krievu un citu tautību iecelotāju skaits palielinājies. Minēsim dažus konkrētus piemērus:

Latvijā krievu skaits, ieskaitot baltkrievus un ukraiņus, no 12% 1935. gadā pieaudzis uz 30,9% 1959. gadā, turpretim latviešu skaits no 75,5% 1935. gadā samazinājies uz 62% 1959. gadā. 1965. gada sākumā latviešu skaits jau bija noslīdējis uz 57% no iedzīvotāju kopskaita, turpretim krievu skaits pieaudzis uz 35%. Rīgā latviešu skaits no 63% 1939. gadā (1943. g. bija 79%) samazinājies uz 44,66% 1965. gadā, turpretī krievu skaits no 8% pieaudzis uz 45,6%. Liepājā latviešu skaitu rēķina uz 33% no iedzīvotāju kopskaita. Pilnīgi krievi pārpludinājuši Ludzu, Rēzekni un Daugavpili. Ludzā latviešu valodu vairs nedzird. Te jāpiezīmē, ka šajās pilsētās to atrašanās dēļ Pad. savienības pierobežas joslā arī neatkarīgās Latvijas laikā latvieši bija minoritāte. Tallinā dzīvo vēl apm. 50% igauņu (41% krievu), bet Kauņā 50% lietuviešu (29,3% krievu). Viļņā ir 32,62% lietuviešu, 35,6% krievu un apm. 20% poļu. (Visi šīs rindkopas dati ņemti no „Sovetskaja etnografija" Nr. 5, izdotas Maskavā 1965. gadā)

Igaunijas ziemeļu un ziemeļaustrumu pilsētas, kā Kotla — Jarve un Narva, ir gandrīz krievu apdzīvotas, piemēram, Narvā igauņu ir tikai 6%, bet degakmens rajonos apm. 16%, t. i. Igaunijas rūpniecības centrā. („Vaba Eesti Sona" Nr 34, 1966 g. 25. augustā). Austrumdaļa no Virumā apgabala, Peipusezera austrumu daļa un Pečoru apgabals ir jau pilnīgi pārkrievoti. Šis apgabals pēdējos 15 gados bijis izejas baze Igaunijas pārkrievošanai. Robeža vietās, kur krievu jau vairāk nekā 50%, iet no Kundas uz rietumiem apm. 6 km, tad virzienā uz dienvidiem līdz Rakverei un tālāk dienvidaustrumu virzienā uz Tormu, Veru, Kosu un Lānisti, no turienes tālāk uz Lēvi un Pundi līdz pat Latvijas robežai. No šejienes krievi spiežas tālāk rietumu virzienā uz zemes iekšieni.

(Nobeigums nāk. numurā)

LATVIJA

47. N-RS. TREŠDIENA, 1967. G. 14. JŪNIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—6533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—3076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Elnem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai inicialiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs teskats un ne katrē gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas alejas telpu

Sagaidāma jauna publikācija un aicinājums

Organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States Ilinojas nodaļas sagatavotās brošūras „Baltic States — The Modern Day Colonialisms In Europe" pirmais iespiedums jau izplatīts un izvietots. Nupat brošūra iznākusi otrā izdevumā, kas tāpat domāts izvietošanai mācības iestādēs un bibliotēkās, kā arī izplatīšanai amerikāņu un citu tautu politiskajiem un sabiedriskajiem darbiniekiem. Lai novērstu liekus pārpratumus, vēlreiz jāuzsver, ka šo publikāciju nepārdod, bet iespēju robežās nosūta katram, kas to pieprasa augstāk minētajām vajadzībām (rakstīt: 2932 W. Eastwood Ave, Chicago, Ill. 60625).

Pašreiz organizācijas Ilinojas nodaļa sagatavo jaunu brošūru, kuŗas sakārtošanā piedalās arī citu organizāciju vadoši darbinieki. Viņi piedalās ne tikai ar rakstiem, bet sniedz arī lietpratēju padomus satura izstrādāšanā, lai tā rastu vēl plašāku bazi kopdarbībai un ciešākai sadarbībai nākotnē. Kā zināms, organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States pirmais mērķis bija panākt Baltijas valstīm labvēligas rezolūcijas pieņemšanu ASV kongresā. Pēc šī mērķa sasniegšanas, jāstrādā darbības plāna otram uzdevumam, lai panāktu jau pieņemtās rezolūcijas iedzīvināšanu. Nav šaubu, ka arī šis darbs būs ilgstošs un prasīs apsvērtu un neatlaidīgu rīcību, jo šī mērķa panākšanai nepieciešams visplašākais brīvās pasaules sabiedriskās domas atbalsts.

Jaunā brošūra apskatīs pagājienus un veidus, kā nenokārtoto Baltijas valstu jautājumu nepārtrauki atgādināt, reizē iepazīstinot ar šo jautājumu plašāku sabiedrību, kuŗa bieži ir tikpat kā neinformēta. Arī šī publikācija nebūs pērkama, jo tās izdošana financēta ar privātiem un īpaši šai vajadzībai atvēlētiem līdzekļiem. Bet jauno publikāciju varēs pieprasīt ikviena organizācija vai persona, kas pārliecināta, ka nevis atsevišķs uzlieksmojums, bet gan vienīgi ilgstošs darbs var radīt apstākļus, kuŗi mūs tuvina gala mērķim — Baltijas valstu brīvības un neatkarības atjaunošanai. Paredzams, ka jaunā publikācija būs saņemama jau nākošo trīs nedēļu laikā, bet par tās iznākšanu izdevēji vēl ziņos.

Gan jāatzīmē, ka minēto publikāciju sagatavotājiem un izdevējiem nav iebildumu pret darba morālu un materiālu atbalstīšanu, jo visu darbu veic bez atlīdzības darbiniekiem un ar atsevišķu personu materiāliem piešķirtiem. Mums būs veicams vēl daudz darba un uzdevumu, kādēļ ne organizācijai, kas izdod šīs brošūras, nedz kādai citai nav tiesību izšķiest lielas summas tikai vienam darbam. Tādēļ brošūru izdevēji lūdz vienīgi tādas organizācijas un personas pieprasīt minētās publikācijas, kas patiešām vēlas piedalīties lielajā darbā nevis vienu dienu, bet ilgstoši un mērķtiecīgi.

V. Korsts

Pirms 200 ga

NACIONĀLĀS OPERAS K

Sogad aprit 200 gadu kopš operu izrāžu sākšanās Rīgā. Tas mazākais secināms pēc ziņām, kuŗas man izdevies atrast.

Toreiz izrādes notika ne vien telpās, bet reizē arī laukumos. Tām nebija vienīgi izpriecu vai laika kavēkļa nozīme, bet Rīgas rāte rūpējās, lai izrādēm būtu arī audzinātājs raksturs. Rīgas iedzīvotāji šīs izrādes resp. sarīkojumus ļoti cienīja un apmeklēja kuplā skaitā. Visvairāk viesojās italiešu trupas, kā tai laikā vispār bija parasts, tomēr netrūka arī pirmo „pašu jaužu" izrāžu vai uzvedumu.

Ar laiku radās nepieciešamība izrādes rīkot noteiktās telpās un vietā. 1782. gadā šādu iespēju deva Pilsētas teātŗa, t.s. Mūzas nodibināšana Lielā Ķēniņu ielā. Tas bija lielu notikums pilsētas kultūras un mākslas dzīvē. Sis vēsturiskais nams Rīgā ir vēl tagad. Latvijas neatkarības laikā ar šīm senās Rīgas pirmajām teātŗa telpām iepazinos un savācu vērtīgus datus. Mūzas vecajā archivā.

Pavisam noteiktas ziņas par operu izrādēm sameklējamas jau no 1772. gada, kad izrādīta Hillera opera „Medības", bet gadu vēlāk Vāgnera darbs „Amora novērošanas vieta". Pirmā ievērojamākā viesizrāde notika 1777. gadā, viesojoties I. Cezara operu trupai, kas sniedza veselu virkni labi sagatavotu izrāžu. Repertuārā bija Pergolēzes opera „Kalpone-kundzene", kāda B. Gallupa komiskā opera un Pjačini komiskā opera „Labā meitene".

Rinka un Bergera trupa rīkoja izrādes 1778. un 1779. gadā Parādes laukuma teātrī. Sis fakts liecina, ka Rīgā tad bijuši jau divi teātŗi resp. divas lielākām izrādēm piemērotas telpas. Sai trupai bija arī kuplāks repertuārs — „Lote", „Dabas ainava", „Pjero un Narcisa", „Meli pret meliem", „Zilā pirmdiena" vai „Kurpnieks kā morālists".

Ar 1782. gadu sākās izrādes jau minētajā Pilsētas teātrī, t.i. Mūzu zālē. Sezona sākās 19. septembrī un ilga visu gadu, arī vasarā. Izrādīja operetes. komiskās operas un operas. Repertuārā bija 11 operu, kuŗas laikā no 1782. gada 19. septembŗa līdz 1783. gada 1. janvārim izrādītas 177 reizes. Šāda kārtība pastāvēja līdz 1886. gadam. Pat Napoleona kara laikā, 1812. gadā, kad Rīgu pārpratuma dēļ tikpat kā nodedzināja, laikā no 6. augusta līdz 31. decembrim notika 92 izrādes, visas kupli apmeklētas. Jāsaka — laimīgie intendanti, kas varēja priecāties par čaklajiem apmeklētājiem.

Apmeklējiet DV grāmatnīcu!

JOHANS H. VIGMANS

Viens no miljoniem

3650 DIENU KRIEVIJĀ UN SIBIRIJĀ

Tulkojis Alfrēds Vinčels

(53. turpinājums)

Ainu šīs Polijas pierobežas stacijas gaŗajos peronos dominē MVD uniformas un man viegli pazīstamās slepenpolicistu sejas. Starp viņiem kustas kaŗavīri un nedaudzi civīlisti, veci un posta mākti cilvēki, kas ubago pēc maizes un naudas vai cenšas pārdot kādas nožēlojamas lietiņas. Drīz vien mūs izraida no uzgaidāmās telpas, lai Polijas sporta delegāciju, kas atgriežas no olimpiskajām spēlēm Helsinkos, varētu paturēt atdalītu no pārējiem braucējiem.

Tikko mūsu vilciens sācis kustēties, vagonu skaļruņos atskan rīkojums aizvērt visus logus un nolaist priekškarus. Visiem braucējiem jāpaliek savās vietās. Mēs braucam pār robežu. Poļu robežpolicija liek mūsu pavadvirsniekiem uzrādīt papīrus un atdod tos tūlīt bez jebkādiem komentāriem atpakaļ.

Tad drīkstam priekškarus atkal atvilkt. Kāri raugāmies laukā. Ainava ir pārmainījusies, jeb vai mums tikai tā izliekas? Redzam zemniekus strādājam tīrumos un lopus ganāmies pļavās. Viss rādās daudz draudzīgāks un laipnāks, kaut arī ļoti nabadzīgs. Lai kā, bet tā vairs nav Padomju savienība.

Pēc 24 stundām vilciens pārlien pār gaŗu vienstiežu tiltu — Frankfurte pie Oderas. Mēs izkāpjam. Kāda automašīna uz mums jau gaida un aizved mūs uz Horna kazarmām.

⁂

Mums apmetnei ierādītajā istabā drīz vien ierodas ciemiņi. Mūs ļoti pretimnācīgi apsveic trīs krievu virsnieki un sniedz roku, it kā mēs jau kopš gadiem pazītos. Kāds pulkvežleitnants uzsāk sarunu:

„Jūs būsit drīz laimīgi mājās. Tas tik būs prieks, vai ne?"

Neviens neatbild. Viņš pagriežas pret mani:

„Cik ilgi jūs bijāt pie mums gūstā?"

„Desmit gadu, pulkvežleitnant."

„Tas ir ilgs laiks, ļoti ilgs laiks! Nu ja, jūs noteikti nevarēsit teikt, ka tas bijis slikts laiks. Ja es tā aplūkoju jūsu rožaino seju, tad redzu, ka esat vesels. Un tas ir labi, tā ir vislabākā propaganda Padomju savienībai. Jā, mēs ar saviem gūstekņiem apejamies daudz labāk nekā amerikāņi, angļi un franči. Gūstekņi, kas nākuši no turienes, izskatījās vairāk beigti nekā dzīvi. Mums savā sektorā nācās ierīkot īpašas lazaretes, lai šie nabaga cilvēki atkal atgūtu spēku."

„Pulkvežleitnant," es atbildu, „man gan nav zināms, kā amerikāņi vai franči apgājušies ar saviem gūstekņiem, bet es no desmit gadu pieredzes ļoti labi zinu, kā klājas pie jums."

Kāds majors iejaucas sarunā:

„Kur jūs Padomju savienībā atradāties?"

„Samērā daudzās vietās — Krasnogorskā, Maskavā, Karagandā, Borovičos, Staļino, Kijevā..."

„Jūs, tātad, esat šo un to redzējis. Drīz jūs varēsit salīdzināt un tad atzīt, cik nožēlojama dzīve joprojām vēl ir Rietumvācijā. Bruņošanās rūpniecība plaukst un zeļ, bet strādnieku labā nedara nekā, pilnīgā pretstatā varenajai jaunuzbūvei Austrumvācijā, mūsu spēcīgo sabiedroto zemē. Ko jūs darīsit, kad būsit atkal Holandē?"

„To es vēl nezinu."

„Kādēļ jūs nepalieciet še, Vigman? Cilvēkam kā jums Austrumvācija var nodrošināt labu nākotni. Bet Rietumos? Tur valda nauda, še valda cilvēks. Kas še kaut ko spēj, gūst arī iespējas tikt uz augšu. Tas ir mūsu sistēmas pamatā. Kapitālistiskajās zemēs visu izšķir stulbs un īsredzīgs cilvēks, kam nejauši ir nauda, bet še par visu gādā valsts."

Klausos viņa vārdos gandrīz bez intereses. Pēc īsa brīža majors turpina:

„Iespējams, ka jums ir nodoms tūlīt pēc atgriešanās dzimtenē stāties mūsu ienaidnieku pirmajās rindās un taisīt propagandu pret mums ar saviem šķietami bēdīgajiem piedzīvojumiem. Varbūt jūs domājat, ka jums ir tiesības apsūdzēt un izteikt spriedumu par Padomju savienību. Es neapgalvoju, ka jums šāds muļķīgs nodoms būtu, bet — pieņemsim, ka tā ir. Ziniet, kas tad notiks? Jūs nekā nepanāksit, nekā! Buržuazijai nav nekādas intereses par cilvēkiem, kas desmit gadu pavadījuši ieslodzījumā, pilnīgi vienalga, kāda iemesla dēļ viņi tur nokļuvuši. Varbūt jūs domājat, ka jūs sagaidīs ar atplestām rokām? Tādā gadījumā sagatavojieties mierīgi jau tagad uz lielu vilšanos. Bet pār visu neaizmirstiet, ka jūs kā holandietis reiz nēsājāt vācu uniformu. Es zinu jūsu stāstu. Jums to arvien par jaunu pārmetīs. Buržuji ienīst katru, kas viņiem saka, ka zina mazliet vairāk par tiem. Kas pie mums izdara kādu kļūdu, tas to atklāti atzīst. Bet buržuji vispār nekad nekā neatzīst. Viņi jūs piespiedīs klusēt. — Nu, mums ir vienaldzīgi, ko esat agrāk darījis un kas bijis. Katrs, kas grib strādāt laimīgas bezšķiru sabiedrības nākotnei, pie mums arvien ir gaidīts un ar prieku uzņemts. Nu, Vigman, ko jūs domājat par šo lietu?"

Esmu tagad klausījies ar lielu uzmanību. Majors ir veikls propagandists, daudz veiklāks par visiem, kuŗus 10 gadu laikā esmu saticis. Bet vai viņam iespējams noķert arī mani uz izmestās ēsmas?

„Major, es vēlos atpakaļ uz savu dzimteni. Ko jūs tikko teicāt, tas noteikti neattiecas uz Holandi. Tā bija brīvākā zeme, kāda jebkad bijusi. Tajā es gribu dzīvot."

Majors paliek pieklājīgs:

„Kā vēlaties, Vigman. Varu labi iedomāties, ka ilgojaties pēc savas dzimtenes. Tomēr paturiet manus vārdus prātā, jums nāksies vēl tos atcerēties. Un ievērojiet, kur atrodas jūsu patiesie draugi. Pagātnē ir pielaistas kļūdas. Bija karš, un kaŗa laikā arvien atgadās lietas, kuŗas vēlāk nevar padarīt par nebijušām. Aizmirstiet, lūdzu, daudz ko, bet paturiet prātā šo mūsu sarunu un — jūs varat katrā laikā mierīgi pie mums atgriezties!"

Pusstundu vēlāk guļu starp baltiem palagiem, zem vilnas segas, ar galvu uz balti pārvilkta spilvena. Es braucu mājās! Uz mājām!

Nākošā rītā ap pulksten astoņiem pie durvīm klaudzina. Ienāk kāds kareivis un mums jautā:

„Vai vēlaties celties?"

Vēlāk viņš mūs aizved uz ērtu ēdamzāli. Pie sienas karājas liela Staļina bilde. Tīra krievu meitene mūsu priekšā noliek baltmaizi, sviestu un vārītu šķiņķi, tad ielej tēju. Par mums rūpējas, visi cenšas būt laipni un pieklājīgi. Pēc brokastīm krievu virsnieki mūs aicina ar viņiem uzspēlēt volejbolu. Vai tie ir tie paši krievi, kas 10 gadu ar mani tik bezkaunīgi un pat necilvēciski apgājušies? Viss tagad noskaņots uz to, lai mēs piemirstu piedzīvoto. Bet es pazīstu un nīstu šo necilvēcīgo sistēmu, kas spējīga iedarbināt nežēlīgo MVD aparātūru; sistēmu, kuŗa miljoniem cilvēku cietumos un soda nometnēs liek veģetēt necienīgos apstākļos. Es protu tomēr atšķirt šīs sistēmas kalpus no tiem vienkāršajiem cilvēkiem, kas man deva no tā paša mazuminā, kas viņiem bija, un ar kuŗiem kopā strādāju smago darbu. Mīlami man šķiet vientuļīgie popi, — jā — iemīlams un cilvēcīgs izliekas pat dažs labs sargs, ja kādreiz nebija savas priekšniecības uzkūdīts.

(Turpmāk beigas)

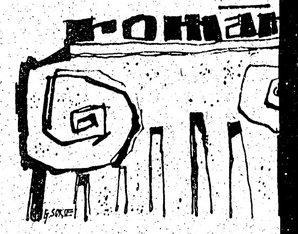

(28. turpinājums)

— Paskaties! Un te tai kazai pure galvā! — Māris Krape piebāz tuvāk. — Nekas. Paskats varens pinkas spiežas laukā kā putra no virsū. Ak tu velna mātīte, ja tā smaids, bet kas tai smadzeņu pobām perinājās!

— Ko tu lamājies? — Kārlis br Kādas nejēdzības viņa būtu izdaņas vaina, ka Turtuliņš viņu bija

— Viņa to bija vazājusi aiz deribas, bet tad paspērusi ar kāju mūsu māte, Turtuliņa veikals bū kā pa laipu — gluži kā Gulbis. šodien neviens nezina, kas tai lie

— Nu jā.... Bet — velna mātīt jau tagad mirusi....

⁂

Neviens nesaprata, kā Ilgai bi universitātē. Konkurss tai gadā mērķi nesasniedza daudzi, kas tiesu pārāki par Ilgu. Bet Ilgai la ņa prata tikt galā ar pārbaudīt pārbaudījumos atzīmes bija zem viņa tās uzlaboja.

Rūsiņi Ilgai bija sarunājuši is tes. Ekertiem Brīvības ielā, netāl trūdes baznīcas, bija siku preču

Pirms 200 gadiem Rīgā sākās operu izrādes

NACIONĀLĀS OPERAS KĀDREIZĒJĀ INSPEKTORA OTTO KROLLA VĒSTURISKS ATSKATS

Šogad aprit 200 gadu kopš operu izrāžu sākšanās Rīgā. Tas mazākais secināms pēc ziņām, kuras man izdevies atrast.

Toreiz izrādes notika ne vien telpās, bet reizē arī laukumos. Tām nebija vienīgi izpriecu vai laika kavēkļa nozīme, bet Rīgas rāte rūpējās, lai izrādēm būtu arī audzinātājs raksturs. Rīgas iedzīvotāji šīs izrādes resp. sarīkojumus ļoti cienīja un apmeklēja kuplā skaitā. Visvairāk viesojās itāliešu trupas, kā tai laikā vispār bija parasts, tomēr netrūka arī pirmo „pašu jaužu" izrāžu vai uzvedumu.

Ar laiku radās nepieciešamība izrādes rīkot noteiktās telpās un vietā. 1782. gadā šādu iespēju deva Pilsētas teātra, t.s. Mūzas nodibināšana Lielā Ķēniņu ielā. Tas bija liels notikums pilsētas kultūras un mākslas dzīvē. Šis vēsturiskais nams Rīgā ir vēl tagad. Latvijas neatkarības laikā ar šīm senās Rīgas pirmajām teātra telpām iepazinos un savācu vērtīgus datus Mūzas vecajā archīvā.

Pavisam noteiktas ziņas par operu izrādēm sameklējamas jau no 1772. gada, kad izrādīta Hillera opera „Medības", bet gadu vēlāk Vāgnera darbs „Amora novērošanas vieta". Pirmā ievērojamākā viesizrāde notika 1777. gadā, viesojoties I. Cezara opertrupai, kas sniedza veselu virkni labi sagatavotu izrāžu. Repertuārā bija Pergolēzes opera „Kalpone-kundzene", kāda B. Gallupa komiskā opera un Pjačini komiskā opera „Labā meitene".

Rinka un Bergera trupa rīkoja izrādes 1778. un 1779. gadā Parādes laukuma teātrī. Šis fakts liecina, ka Rīgā tad bijuši jau divi teātri resp. divas lielākām izrādēm piemērotas telpas. Šai trupai bija arī kuplāks repertuārs — „Lote", „Dabas ainava", „Pjero un Narcisa", „Meli pret meliem", „Zilā pirmdiena" vai „Kurpnieks kā morālists".

Ar 1782. gadu sākās izrādes jau minētajā Pilsētas teātrī, t.i. Mūzu zālē. Sezona sākās 19. septembrī un ilga visu gadu, arī vasarā. Izrādīja operetes, komiskās operas un operas. Repertuārā bija 11 operu, kuras laikā no 1782. gada 19. septembra līdz 1783. gada 1. janvārim izrādītas 177 reizes. Šāda kārtība pastāvēja līdz 1886. gadam. Pat Napoleona kaŗa laikā, 1812. gadā, kad Rīgu pārpratuma dēļ tikpat kā nodedzināja, laikā no 6. augusta līdz 31. decembrim notika 92 izrādes, visas kupli apmeklētas. Jāsaka — laimīgie intendanti, kas varēja priecāties par čaklajiem apmeklētājiem.

Visai interesanti atzīmēt operas, kuras izrādītas vairāk nekā 50 reižu. Tā, piemēram, Mocarta opera „Donžuāns" sniegta 160 reižu, Flotova „Marta" — 140, Mocarta „Burvju flauta" — 131, Guno „Fausts" — 106, Bomaršē „Akurs, Ormusa ķēniņš" — 86, Vāgnera „Tanheizers" — 80, Stefanija „Aptiekārs un ārsts" — 73, Mocarta „Bēgšana no Seraija" — 69, Vēbera „Oberons" — 69, Lorcinga „Undīne" — 56, Paisjela „Seviļas bārddzinis" — 55, Andrē „Pa tumsu laba zvejošana" — 52 u.c.

Kad arī Mūza kļuva par šauru, pilsētas dome nolēma celt īpašu, apstākļiem piemērotu teātri bij. „Pankūkas" bastiona un kanāļa malā. Projektu izstrādāt uzdeva daudzinātajam architektam L. Bodenštetam. Pamatus jaunajam teātrim lika 1860. gada 4. augustā, piedaloties dižkungiem un plašai mākslinieku saimei. Bodenštetam tuvs līdzstrādnieks bija latvietis Jānis Baumanis, kas arī veica visus praktiskos darbus. Jaunais teātra nams izmaksāja 300.000 sudraba rubļu. 1882. gadā šo teātri skāra uguns nelaime, arī pirmajā un otrā pasaules kaŗā nams cieta no uguns.

Piezīmējams, ka slavenais komponists Richards Vāgners ar savu jauno sievu, aktrisi Minnu Plaueri, Rīgā ieradās 1837. gadā, tātad — viņa darbs vēl norisinājās Mūzā.

Latviešu operas pirmsākums meklējams Rīgas latviešu biedrības teātrī — „Māmuļā". 1887. gadā, kad tā direktors bija Rode-Ebelings, p i r m o r e i z izrādīja „Tēvijai" un „Ciema labdaris". 1808. gadā Glinkas operu „Dzīvību par caru", bet 1889. gadā Supē opereti „Pieviltais auglotājs". Pirmā pašu latviešu opera, kurai tekstu rakstījis Duburs, bet mūziku kapelmeistars Ozols, saucās „Spoku stunda". Publika un kritiķi uzvedumu uzņēma atzinīgi. „Māmuļā" uzvesta Flotova „Marta", J. Štrausa „Čigānu barons", Vēbera „Burvju strēlnieks" u.c. operas un operetes.

Kad 1902. gadā Rīgas jaunajā teātrī par direktoru nāca Fr. Podnieks, līdztekus drāmām tajā sāka iestudēt arī operas, piemēram, „Karmenu", „Faustu", „Trubadūru" u.c.

Patstāvīgu, neatkarīgu latviešu operu nodibināja komponists un mūziķis Pāvils Jurjāns. Pirmizrāde notika 1912. gada 27. decembrī, sniedzot Čaikovska operu „Jevgēņijs Oņegins", sekoja Bizē „Karmena", Humperdinka „Ansītis un Grietiņa", Čaikovska „Pīķa dāma", Verdi „Rigoletto" un „Traviata" un daudzi citi darbi. Tad nodibinājās Latvijas valsts un izveidojās mūsu Nacionālā opera, bet tas ir cits stāsts.

Biju savā laikā iecerējis rakstīt Latvijas operu vēsturi, tomēr kaŗš nodomu izjauca, savāktās ziņas paguvu publicēt vairs tikai presē, raksturojot kādreizējo mākslas un kultūras dzīvi Rīgā. Nav šaubu, ka līmenis bijis visai augsts un ietekmējis pilsētas iedzīvotājus līdz pat mūsdienām. Mākslas sarīkojumus rīdzinieki izvērtēja visai kritiski, jo bija, tā sakot, ieauguši labās un senās tradicijās. Jau sen Rīgā viesoties aicināja izcilākos māksliniekus, un vēlākajos gados šie viesi it bieži izteicās, ka varot mierīgu sirdi braukt mājās vai doties tālāk uz viesizrādēm vai koncertiem Krievijā, ja pastāvējuši rīdzinieku stingrās kritikas priekšā.

Otto Krolls

Dace Brodere beigusi Rietumontario universitāti Londonā ar B. A. gradu un sāks strādāt par fiziskās audzināšanas skolotāju vidusskolā. Viņa ir korporācijas Gundega locekle.

Gunars Janovskis

VASARĀ

Kam tu pogo, lakstīgala?
Visu nakti dziesmās trīs
Vientulīga meža mala.
Mana sirds dzied tavai līdz.

Lēnām liec zaru! Klusu! Netikt vairs tuvāk.
Debess jau dzeltē aiz meža. Drīz nakts un dziesma būs galā.
Viteri, triļļi. Dziļš alts. Tad kolorātūrsoprāns.
Puika ar stabuli. Arājs skubina zirgu.

Aiŗi klaudz upes miglā. Urdze čurkst akmeņu spraugās.
Klusu! Tik klausies! Dzirdi — čīkst akas vinda.
Jāņunakts gavilēm pretī sauc atbalss no sila.
Kāds trin izkapti. Aizrīb rati pa ceļu ar zvaniem ilksīs.

Kur gan tu ņēmi šo dziesmu, mazais pelēkais putnēn?
Galli-Kurči? Melba? Kallas? Pie tām vai gāji tu skolā?
Pie Elfrīdas Pakules? — Diez' . . .
Tā ieguva balsi Augstākā Padomē,
Bet pazaudēja pati savu.

Kurči? Kallas? Ko gan tās tevi var mācīt?
Tava skolotāja var būt tikai viena:
Meža māte, kas staigā gar dzimtenes laukiem,
Mūžvecu dziesmotu kamolu rokās.

Tava dziesma ir variācija par vienu pašu temu:
Atkal zied vasara Ventas un Abavas krastos.
Ievu smaržās tvan Gaujas ieleja plašā.
Jaunība — tava un mana — tur nomodā sapņo,
Ozola vainagu rokā, ko kādreiz Jāņu naktī
Uzlikt mūsu sirmajās galvās.

Kam tu pogo, lakstīgala?
Visu nakti dziesmās trīs
Vientulīga meža mala. —
*Mana sirds dreb tavai līdz.*L

Kārlis Upatnieks

SPRĪDĪTIS TRIMDĀ

AIVARA RUŅĢA GRĀMATA „PATS ESI KUNGS, PATS", IZDEVIS GRĀMATU DRAUGS 1967. GADĀ

Autors savam darbam nav devis nekāda literāra žanra apzīmējuma, nav nosaucis ne par stāstu, ne romānu, tikai zem grāmatas titula lasām: „Daži cilvēki un notikumi 1961. gada 20. maijā un 21. maija Vasaras svētku rītā", kaut tēloto notikumu pietiekami, lai darbu apzīmētu vismaz par stāstu. Bet iepazīstoties ar darba idejisko saturu, varam arī saprast, kādēļ tas tā darīts. Viss vēstījums īstenībā ir meditācija par visām sāpīgākajām trimdas dzīves problēmām, par mūsu dažādajām stājām situācijas izpratnē, par dažādajām tieksmēm un to dvēselisko saturu; meditācija, kas svaigā un īpatā izteiksmē ieveidota simboliskos tēlos un vārda mākslas formās.

Notēlojot visas mūsu būšanas un nebūšanas, apsveicama jau autora skaidrā, drosmīgā un vaļsirdīgā stāja, gan viegli pasmaidot, gan smejoties ar rūgtu ironiju un sarkasmu, gan nopietnu pārdomu veidā. Ko lasītājs grāmatā atradīs un kādā noskaņā pie tās jāpieiet, to autors jau norāda piecu rindu ievadā, kas ielikts kā motto: „Tikai tad, kad no visas sirds paši spēsim arī par sevi pasmaidīt un pasmieties, mūsu tautas vaibstos iezīmēsies tā raksturība, kas visvairāk noteic iespēju tuvoties pilnības ideālam. Varbūt tad Radītājs izšķirsies mums par labu!" Ja autors te runā par pilnības ideālu, kas skan mazliet retoriski un pārspīlēti, tad tas jāsaprot tā, ka pilnību, visu savu garīgo spēku maksimu — savā un tautas labā — panāksim tikai tad, ja skaidri apzināsimies tās vājības, kas traucējušas šī maksima sasniegšanu. Uz to norāda arī darba titulā liktie Raiņa vārdi — Pats esi kungs, pats. Par vājībām varam pasmieties tikai tad, ja tās par tādām saskatām. Ja to esam sasnieguši, tad tā jau ir liela uzvara, tikai tad varam būt kungi paši par sevi. Citādi vājības, kurām arī ir savs spēks, kalpina garu, kas tādā gadījumā vienmēr tām atrod attaisnotājus argumentus. Par šīm vājībām, kurām daudz vārdu, tad arī meditē autors.

Tātad, notikumu laiks ir zināms, bet lai tiem piešķirtu „kaut tikai pusticamu saskarsmi ar noteiktu vietu", autors tos un visas personas ieprojicē Kanadas lielpilsētā Toronto. Tas tikai pieņēmums, kas attiecināms uz kuŗu katru vietu, kur lielāki latviešu centri.

Ja neskaita pašu autoru, vēstījumā ir divas galvenās personas — Sprīdītis Tiltiņš, „The One with the Impossible Name" (viens no amerikāņiem neizrunājamiem vārdiem), 27 gadus vecs, un Jānis Elkonis, „cēlies no pelēkiem baroniem, kulakiem, budžiem", pelēkās drēbēs, neizskatīgs vīrs, 36 gadus vecs. Notikumi tad nu pamīšus vijas ap šīm divi personām.

Sprīdītis Tiltiņš strādā par zimētāju firmas Olivers Džēms Mekintošs birojā, darbā ir jau pārlēcis uz augšu trīs pakāpienus, atliek tikai ceturtais, uz kuŗa stāv firmas īpašnieka vienīgā meita un mantiniece Annluize Mekintoša jaunkundze. Tāda ir Sprīdīša reālā situācija. Viņa neapzinātie pārdzīvojumi, viņa dvēseliskā dziļākā būtība atklājas spilgti notēlotās murgainu sapņu ainās, kur latviskā dzīves ziņa jaucas ar reālo ikdienu, ar „skaistās raganiņas" vilinājumiem. Un nezin', kas vēl būtu uzvarējis — latviskā ziņa vai Annluize, ja minētās sestdienas rītā Sprīdītim nebūtu piezvanījusi Vecmāmiņa, aicinādama viņu braukt pēc Vasarsvētku meijām. (Vecmāmiņa nav Sprīdīša personīgā vecmāmiņa). Viņi brauc tālu ārpus pilsētas pie gleznotāja Daiļa Daiļotāja, un Vecmāmiņa raitā valodā stāsta par veciem laikiem un vecām paražām. Sprīdītis vērīgi klausās un atzīstas: „Tu ar saviem stāstiem iedarbojies kā ar iešļircinājumiem. Ne narkotiskiem! Kā ar vitamīniem B 12. Kad es klausos, kā tu runā, es atceros daudz ko, par ko es nekad nebiju domājis: es nebūtu spējīgs to atcerēties" (38. lpp.). Vecmāmiņa ieminas arī par „meitās iešanu", paskaidrodama, ka visa tā lieta bijusi morāliski pavisam nevainojama, arī — kādu jēgu saturējusi. Vēstījuma beigās no šīs mazās puantes izaug visu samezgloto notikumu atrisinājums.

Pa to laiku, kamēr Sprīdītis vēl cīnās ar murgiem, autors savā automašīnā atrodas uz Karalienes Elizabetes autoceļa un tuvojas pilsētai, kuŗu nosaucis par Toronto. Bet septītajā jūdzē no pilsētas (centra) mašīna pēkšņi apstājas „pati no sevis" un nekādi nav vairs iekustināma. „Tai brīdī piestājas vadātājs," saka autors, „kaut tajā brīdī es to vēl nezināju," un arī vēlāk ir šaubījies par tādu apgalvojumu, „kā saka, pēc formulas: 50 pret 50." (24. lpp.). Tas izrādās latvietis Jānis Elkonis, — pelēkā visādi necilā auto un pelēkās drēbēs, kas dežūrē uz autoceļa „Džāna Pikāna visāda veida auto remonta darbnīcas uzdevumā". Elkonis izsauc vilcēju, kas neiekustināmo mašīnu nogādā darbnīcā. Autors ir spiests pārvietoties Elkoņa mašīnā, un, nonākot pilsētā, vedējs kļūst par viņa vienas dienas odisejas vadātāju pa dažādām vietām un dažādu domu paudēju.

Lai atzīmētu dažas būtiskākās Jāņa Elkoņa personības pazīmes, kā viņš pats par sevi stāsta. Aizbraucot no Latvijas, viņš vienu gadu jau bijis studējis un domājis, ka „viņa personā aizbrauc svarīga un būtiska latviešu tautas daļa, jo bērnībā" bija sēdējis klēpī ministru prezidentam Kārlim Ulmanim, un „mūsu mājās vienās cūku bērēs, uniformā tērpies, bija runājis Aizsargu organizācijas priekšnieks Alfrēds Bērziņš", stāsta Jānis Elkonis un tagad atzīstas: „Atstājot Latviju, es nebiju nekas un vēl šodien neesmu nekas, un tāpēc es īsti nezinu un neapzinos, ko pametu Latvijā un ko zaudēju un ko ieguvu, atstādams Latviju, kad man bija tikai devi̧ņpadsmit gadu." (32. lpp.). Tādi ironijas pilni vārdi likti Jāņa Elkoņa mutē, kaut paša teicēja izjūtās tie liekas kā rezignācija, pašam nezinot par ko. Iepazīstoties, par savu neparasto uzvārdu viņš saka: „Un es cenšos būt sava vārda cienīgs, lai Elkonis vienmēr paliek tīrs un varens." Bet visa viņa tīrība un varenība izpaužas tikai gudrās runās, intelektuālos trimdas un visas latviešu tautas situācijas apskatos, taču, kaut arī tur daudz patiesības, visam trūkst morāla dzinējspēka aktīvam darbam. Odisejas beigās, kad „vadātājs" tikpat nemanot nozūd, kā bija piestājies, autors vēl piemetina: „Latviešu bezdzejas pārstāvis, sociologs, visnotaļ pie akadēmiskās saimes piederīgs — vadātājs, vadātājs, pie kuŗa bija tik

(Nobeigums 6. lpp.)

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Mēs" Nr. 24, raksti jaunatnei, apgāda Ceļinieks izdevums, atb. redaktors Aivars Ruņģis, 52 lpp.

„Technikas Apskats" Nr. 52, pag. gada pēdējā ceturksņa burtnīca, Latviešu inženieru apvienības ārzemēs izdevums, galv. redaktori K. Ieleja un A. Spurmanis, 32 lpp.

(28. turpinājums)

— Paskaties! Un te tai kazai jau studentes cepure galvā! — Māris Krape piebāza īsredzīgās acis tuvāk. — Nekas. Paskats varens. Uz vienas auss, pinkas spiežas laukā kā putra no katla, kam vāks virsū. Ak tu velna mātīte, ja tā padomā: eņģeļa smaids, bet kas tai smadzeņu podiņā par nejēdzībām perinājās!

— Ko tu lamājies? — Kārlis brālim pārmeta. — Kādas nejēdzības viņa būtu izdarījusi? Vai tā viņas vaina, ka Turtuliņš viņu bija uzcerējis?

— Viņa to bija vazājusi aiz deguna. Devusi cerības, bet tad paspērusi ar kāju. Ja negadījusies mūsu māte, Turtuliņa veikals būtu aizgājis uz elli kā pa laipu — gluži kā Gulbis. Pats saki, ka vēl šodien neviens nezina, kas tai lietā vainīgais.

— Nu jā . . . Bet — velna mātīte? Galu galā viņa jau tagad mirusi . . .

***

Neviens nesaprata, kā Ilgai bija izdevies iekļūt universitātē. Konkurss tai gadā nebija mazais, un mērķi nesasniedza daudzi, kas skolā bija galvas tiesu pārāki par Ilgu. Bet Ilgai laimējās, vai arī viņa prata tikt galā ar pārbaudītājiem. Rakstveida pārbaudījumos atzīmes bija zemas, bet mutvārdos viņa tās uzlaboja.

Rūsiņi Ilgai bija sarunājuši istabu pie krustmātes. Ekertiem Brīvības ielā, netālu no Jaunās Ģertrūdes baznīcas, bija sīku preču veikaliņš un virs tā pašu dzīvoklis. Rūsiņš, bez šaubām, būtu varējis samaksāt meitai istabu arī tuvāk augstskolai, bet pie radiem tomēr likās labāk. Labāk un drošāk. Tomēr būs pašu un zināmu ļaužu acs, kas redzēs, kad meitene iet un nāk, ar ko satiekas un kas pie tās viesojas. Tagad bija jauni laiki un jauni tikumi. Vajadzēja būt uzmanīgam — īpaši jau, ja meita audzināma. Nobīlis, kas radās sakarā ar Gulbja aferu, vēl tagad nebija no Rūsiņa kauliem izzudis.

Pirmajās nedēļās pēc augstskolas darba sākuma Ilga sēdēja klausītavā kā piekalta. Bet lekcijās nekas interesants nenotika. Profesori klāstīja savas gudrības — cits dedzīgāk, cits kā garlaikots, dažs pat vācu un krievu valodā. Ilga nevarēja iedomāties, kā pie šiem kādreiz būs iespējams izturēt pārbaudījumus, bet pašreiz šis jautājums to arī daudz nenodarbināja.

Pašreiz viņai rūpēja kaut kas pavisam cits.

Viņa nevarēja aizmirst, ka skolas izlaiduma vakarā Aivars Avots dejojot bija teicis, ka Rīgā esot pavisam citāda dzīve, citādas balles, ka korporācijās notiekot dāmu vakari. Tikai: kur slēpās Aivars Avots? Tagad oktobris jau bija sācies, bet Aivara nekur neredzēja — ne klausītavās, ne gaiteņos, nekur. Vispār — zēni bija gandrīz pilnīgi pazuduši no zemes virsmas. Neredzēja ne Uldi, ne Māri, ne Arvedu. Ja kādreiz kādu pamanīja, tad tikai uz īsu mirkli. Visi bija steidzīgi, aizņemti, nodarbināti.

— Kur tu skrien? — Ilga reiz notvēra Uldi augstskolas priekštelpā. — Tu esot iestājies korporācijā?

— Vēl jau uzņemšana nav bijusi, — Uldis atrunājās. — Vēl tikai viesojamies.

— Tu mani varētu uzaicināt uz kino.

— Bet tad tikai svētdien. Darbdienu vakaros jābūt konventā.

Ilgai mute palika vaļā. Tā bija pirmā reize, kad Uldis viņas vēlēšanos uz vietas neizpildīja.

— Tu esi kļuvis iedomīgs jau pirms uzņemšanas korporācijā! Kurā viesojies?

Uldis pateica korporācijas nosaukumu.

— Vai tā nav tā pati, kurā arī — kā taču viņu sauca? — ak tā, Avots! Pareizi, Avots.

Uldis pasmīnēja.

— Ko nu izliecies! Tu labi atceries ir Avotu, ir viņa konventu. Nē, tā nav tā pati.

Ilga steigšus aplēsa: nebija nozīmes Ulža priekšā turpināt tēlot.

— Esi viņu sastapis? Augstskolā to neredz, — viņa paskaidrojot piebilda.

— Nezinu. Esmu dzirdējis, ka strādājot kaut kur kādā valsts iestādē.

Ilga palika gaitenī viena. Uldis bija pilnīgi pārvērties. Kaut kas ar zēnu bija noticis, bet to tā nedrīkstēja atstāt. Ilga nebija radusi, ka viņu pamet.

Nedēļu vēlāk Uldis jau lepojās ar mazo, melno galvseģi, kuŗai sānos bija piestiprināta korporācijas sudrabotā monogramma. Augstskolas gaiteņi un Rīgas ielas tagad bija pilnas dažādo korporāciju jauno biedru. Krāsnešus varēja viegli atšķirt — ja pa gabalu bija saredzami to spilgtie galvseģi. Ar zēniem bija grūtāk: pagāja labs laiks, kamēr iemanījās pazīt citu konventu burtu savijumus.

— Uldi, tu mani solīji vest uz kino, — Ilga zēnu sastapa universitātes vecās ēkas gaitenī. — Šovakar? Man šovakar brīvs.

Uldis meitenei skatījās garām.

— Nevaru. Šovakar paukošana.

— Izlaid. Kas tev vairāk vērts — paukošana vai es?

— Ko tu mani spīdzini? Paukošanu es nedrīkstu izlaist. Sods.

— Kas tu par bruņinieku, ja dāmas dēļ nespēj uzņemties sodu?!

Uldis pārdomāja. Galu galā — šī vakara stundu varēja iedzīt, piektdien paukojot pa divi lāgi — pusdienas laikā un vakarā. Pusdienas laikā gan bija jābūt augstskolā lekcijā, bet to varēja izlaist; tikpat viņš krievu valodā lasīto lāga nesaprata.

— Labi, — Uldis teica. — Cikos un kur?

Viņi norunāja satikšanās vietu, un Uldis devās auditorijā.

Bet vakarā Uldis veltīgi grozījās Brīvības un Dzirnavu ielu stūrī — Ilga bija norunu vai nu aizmirsusi, vai arī tai bija gadījies kaut kas patīkamāks nekā gājiens ar Uldi uz kino. Pusstundu pāri laikam izgaidījies, Uldis beidzot devās uz korporācijas mītni.

Viņš bija nosebojis paukstundas sākumu, bet paukošana tam bija iepatikusies un, kaut arī šo vakaru obligātajās nodarbībās vairs neieskaitīja, viņš tomēr nosvieda virssvārkus un apģērba brezenta kreklu. Rapieri saraudzījis, viņš sāka lūkoties pēc kāda vecāka tautieša, kas nāktu apmācīt.

Pirmajās nedēļās paukstundā daudz nekas cits nenotika, kā jaunie „fukši" tika apmācīti uztvert pretinieka cirtienus. Rapieri, protams, bija neasi, bet katrs neuztvertais cirtiens skaudri sāpēja. Visnepatīkamāk bija, ja pretinieka rapieŗa gals ķēra plecu, un tas gadījās visbiežāk, jo — kaut arī rapieris nebija pārāk smags, ik uztvertais cirtiens roku gurdināja un tā pamazām slīdēja lejup, kamēr sitiens uz pleca lika attapties un roku atkal pacelt pietiekamā augstumā.

(Turpinājums sekos)

TVIJA
IENA, 1967. G. 14. JŪNIJS
DAKCIJA TORONTO.
Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston tālr. 531—4533;
Silvija Ancāne, sasniedzama re-
Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park gh, Ont.; tālr. 759—8076;
s Podnieks, 26 Underhill Dr., Don 933;
Teteris, 17 Chester Hill Rd., 4226.
JA EIROPĀ:
Münster/Westf., Von Einem Str. 19.
kriptus pēc vajadzības īsināt. Neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atarka (Kanadā) vai starptautiskais). Ar autora vārdu vai iniciāļiem tās domas ir rakstītāja personīgs nā atbilst arī redakcijas viedoklim.
un Kanadā — par mēnesi $1.50; n. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu . Atsevišķa numura cena 20 centu.
dinājumu daļā $1.60, bet tekstā — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

nās dēļ Pad. savienības pierobežas joslā arī neatkarīgās Latvijas laikā latvieši bija minoritāte. Tallinā dzīvo vēl apm. 50% igauņu (41% krievu), bet Kauņā 50% lietuviešu (29,3% krievu). Viļņā ir 32,62% lietuviešu, 35,6% krievu un apm. 20% poļu. (Visi šīs rindkopas dati ņemti no „Sovetskaja etnografija" Nr. 5, izdotas Maskavā 1965. gadā)

Igaunijas ziemeļu un ziemeļaustrumu pilsētas, kā Kotla — Jarve un Narva, ir gandrīz krievu apdzīvotas, piemēram, Narvā igauņu ir tikai 6%, bet degakmens rajonos apm. 16%, t. i. Igaunijas rūpniecības centrā. („Vaba Eesti Sona" Nr 34, 1966 g. 25. augustā). Austrumdaļa no Virumā apgabala, Peipusezera austrumu daļa un Pečoru apgabals ir jau pilnīgi pārkrievoti. Šis apgabals pēdējos 15 gados bijis izejas baze Igaunijas pārkrievošanai. Robeža vietās, kur krievu jau vairāk nekā 50%, iet no Kundas uz rietumiem apm. 6 km, tad virzienā uz dienvidiem līdz Rakverei un tālāk dienvidaustrumu virzienā uz Tormu, Veru, Kosu un Lānisti, no turienes tālāk uz Lēvi un Pundi līdz pat Latvijas robežai. No šejienes krievi spiežas tālāk rietumu virzienā uz zemes iekšieni.

(Nobeigums nāk. numurā)

Apmeklējiet DV grāmatnīcu!

nokert arī mani uz izmestās
los atpakaļ uz savu dzimteni. Ko
as noteikti neattiecas uz Holandi.
eme, kāda jebkad bijusi. Tajā es
k pieklājīgs:
Vigman. Varu labi iedomāties,
savas dzimtenes. Tomēr paturiet
ātā, jums nāksies vēl tos atcerē-
t, kur atrodas jūsu patiesie drau-
aistas kļūdas. Bija kaŗš, un kaŗa
dās lietas, kuŗas vēlāk nevar pa-
ām. Aizmirstiet, lūdzu, daudz ko,
ā šo mūsu sarunu un — jūs varat
gi pie mums atgriezties!"
ēlāk guļu starp baltiem palagiem,
ar galvu uz balti pārvilkta spil-
mājās! Uz mājām!
p pulksten astoņiem pie durvīm
kāds kareivis un mums jautā:
celties?"
ūs aizved uz ērtu ēdamzāli. Pie
la Staļina bilde. Tīra krievu mei-
ā noliek baltmaizi, sviestu un vā-
ielej tēju. Par mums rūpējas, visi
ni un pieklājīgi. Pēc brokastīm
mūs aicina ar viņiem uzspēlēt vo-
r tie paši krievi, kas 10 gadu ar
nīgi un pat necilvēciski apgāju-
noskaņots uz to, lai mēs piemirstu
s pazīstu un nīstu šo necilvēcīgo
jīga iedarbināt nežēlīgo MVD apa-
kuŗa miljoniem cilvēku cietumos
ēs liek veģetēt necienīgos apstāk-
mēr atšķirt šīs sistēmas kalpus no
em cilvēkiem, kas man deva no
ņa, kas viņiem bija, un ar kuŗiem
mago darbu. Mīlami man šķiet
— jā — iemīlams un cilvēcīgs iz-
labs sargs, ja kādreiz nebija savas
zkūdīts.

(Turpmāk beigas)

Skolas izlaidums Sv. Katrinās

Sv.Katrīnu latviešu sestdienas skolu 12. izlaidumā šogad beidza Ingrida Mukāne, Maira Zālamane, Pēteris Baltais, Andris Lauris un Ēriks Veska.

Izlaiduma aktu 3. jūnijā ar svētbrīdi ievadīja māc. J. Prauliņš, pēc tam skolas pārzinis J. Vērdiņš aicināja viešņu no Toronto — rakstnieci Birutu Senkēviču teikt uzrunu un izsniegt absolventiem skolas beigšanas apliecības. B. Senkēviča pasniedza arī savu ikgadējo personīgo balvu, kuŗu šogad izpelnījās absolvente Ingrīda Mukāne, tāpat arī LNAK balvu sekmīgākajai absolventei Mairai Zālamanei.

Niagaras un Sv. Katrīnu ev.-lut. draudžu, Niagaras DV nodaļas un vanadžu kopas, Sv. Katrīnu mednieku un makšķernieku kluba pārstāvji, kā arī skolas saime absolventus apveltīja laba novēlējumiem un grāmatu veltēm. Skolu beigušie no savas ilggadējās skolotājas Marutas Masītes saņēma Latvijas karoga krāsu vairodziņus sudrabā, bet A. Celma, kādreizējā Niagaras Mazdanča deju grupas vadītāja absolventiem, kuŗi kādreiz dejoja šai grupā, pasniedza pa neļķes ziedam. No absolventiem atvadījās arī klases audzinātājs un skolas pārzinis J. Vērdiņš.

Absolventu vārdā atvadrunu teica Andris Lauris, pretēji iepriekšējo gadu absolventu runām, nepieskaroties tikai „augstām lietām", bet ietverot arī humoru. Pēc tam absolventi ar rožu pušķiem apveltīja kādreizējos skolotājus, arī tos, kas skolā vairs nestrādā, bet klases audzinātājam un skolas pārzinim J. Vērdiņam atminai pasniedza albumu.

Pēc skolēnu priekšnesumiem sekoja draudzīgas pārrunas pie kafijas galda, netrūkstot arī galda runām. B. Senkēviča uzsvēra, ka jūtas pārsteigta, ka Sv. Katrīnu skolas saimē nav „pīļu dīķu" dvēseļu, bet tikai skaidrāvotu dvēseles. A. Šteinbachs savukārt uzsvēra trīs absolventu vecāku nopelnus, skolai sevišķi daudz palīdzot: V. Baltā bērni skolā nākuši 17 gadu, bet skolai neaizstājams bijis ilggadējais vecāku padomes priekšsēdis M. Mukāns un kādreizējais skolas pārzinis R. Zālamans, kas bez saviem „amatiem" skolai palīdzējuši arī dažādos citos veidos un tagad kā absolventu vecāki arī aiziet no skolas dzīves.

E. Z.

☆ Parīzes tuvumā 12. maijā miris kādreizējais Francijas militārais atašejs Latvijā — Lāčplēša kara ordeņa kavalieris plkv. Luijs Abrahams. Latvijas atbrīvošanas cīņu laikā viņš bija franču militārās misijas pārstāvis, par darbību izpelnoties Lāčplēša kara ordeni. Vēlāk, būdams Francijas militārais atašejs Rīgā, viņš apņēmis latviešu dzīvesbiedri un kļuva uzticīgs latviešu tautas draugs. L. Abrahams šo uzticību Latvijai saglabāja burtiski līdz mūža galam, jo arī pēc mūsu dzimtenes okupācijas viennēr iestājās par Latvijas interesēm un apmeklēja visus latviešu sarīkojumus Parīzē. Viņa izvadīšanā pēdējā gaitā vainagu Latvijas krāsās nolika mūsu diplomātiskais pārstāvis Francijā K. Bērends, bet no Latviešu apvienības Francijā atvadījās māc. E. Lappuķe.

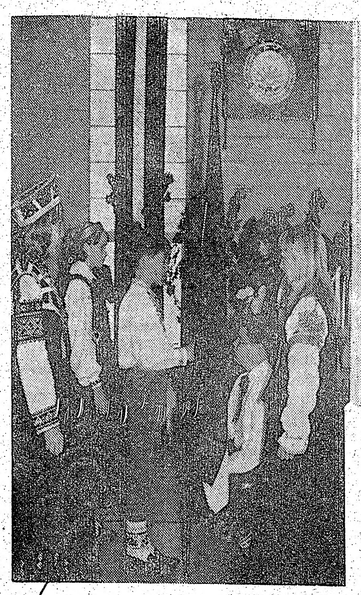

SV. KATRĪNU LATVIEŠU SESTDIENAS SKOLAS IZLAIDUMA AKTĀ Uzņēmumā pa kreisi: Absolventi nodod skolas karogu glabāšanā nākošajai beidzēju klasei. — Augšējā uzņēmumā: Absolventi ar skolotājiem un saņemtajām grāmatu veltēm; priekšā no kreisās — skolu beigušie E. Veska, M. Zālamane, A. Lauris, rakstniece B. Senkēviča, P. Baltais un I. Mukāne; aizmugurē — skolotāji H. Steinbergs, N. Briede, B. Zvejniece, skolas pārzinis J. Vērdiņš, mācītājs J. Prauliņš un M. Baltā.

Foto: B. Savickis

ĢIMNAZIJAS IZCILNIEKI

Augšējā uzņēmumā: absolventi, kas šogad pabeidza Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnaziju ar 100% novērtējumu (no kreisās) — Ilze Pētersone, Uldis Celmiņš, Laura Kaļiņa un Lolita Kalniņa. — Apakšā: visas ģimnazijas pastāvēšanas laika „rekordisti", kas pagaidām skolas vēsturē bijuši čaklākie stundu apmeklētāji (no kreisās) — Vilnis Pētersons, kas 4 mācības gados nebija kavējis nevienu stundu, viņa māsa un šā gada absolvente Ilze Pētersone, kas kavējusi pavisam 4 stundas, un pašreizējais „ranga tabulas" Nr. 2 Alnis Bāliņš, kas, ģimnaziju beidzot, bija kavējis tikai 2 stundas. Foto: J. Liģers

AICINĀJUMS

Kanadas DV zemes valde augusta sākumā organizē grupu lidojumu uz DV dienām un Panamerikas sporta spēļu noslēgumu Vinipegā. Lidmašīna atstās Toronto lidlauku piektdien, 4. augustā, plkst. 6 vakarā un atgriezīsies izlidojuma vietā pirmdien plkst. 10 vakarā.

DV Manitobas nod. saime par minimālāko atlīdzību gādās naktsmītnes, transportu no lidlauka, rīkos Vinipegas apskati ārpus DV dienu programmas un rūpēsies arī par DV organizācijai nepiederošiem viesiem.

Dalības maksa turp un atpakaļ lidojumam 92 dol. no personas. Interesenti vietu lidmašīnā var nodrošināt ar drīzu pieteikšanos pie M. Jonānes (tālr. 536—5235) vai R. Puriņa (tālr. 465—6801). Pēdējais pieteikšanās termiņš ir 24. jūnijs.

Rīkotāji

Latviešu kreditsabiedrība Toronto paaugstina noguldījumu procentus

Pēc nesenās gada sapulces Toronto latviešu kreditsabiedrības valde savā pirmajā sēdē vienojās palikt pie līdzšinējā amatu sadalījuma. Tā valdes darbus arī turpmāk vadīs priekšsēdis J. Grīslis, viņa vietnieks būs A. Rāviņš, sekretārs I. Jente, kasieris A. Svenne, kasiera palīgs E. Mundeciems, bet locekļi K. Boriss un A. Putniņš. Līdzšinējā sastāvā darbosies arī aizdevumu komisija: priekšsēdis A. Kristapsons, locekļi G. Briedītis un L. Vēveris.

Aizvadītais darbības gads kreditsabiedrības 8 gadu pastāvēšanas laikā devis vislielāko peļņu (23.082,29 dol.), kādēļ jau pirms gada sapulces bija iespējas paaugstināt noguldījumu procentus, ko biedri prasīja arī gada sapulcē. Tagad valde nolēma, ka, sākot ar 1. jūliju, krājnoguldījumu procentus paaugstinās uz 4,5 līdzšinējo 4 vietā. Ievērojot faktu, ka visi krājnoguldījumi līdz 2000 dol. nāves gadījumā tiek divkāršoti, šo noguldījumu procenti tagad pat pārsniedz 5. Līdzīgi apdrošināti arī noguldījumi čeku kontā, kuŗiem nolēma pagaidām atstāt līdzšinējos 3,5%, bet par akciju dividendēm katru gadu lemj gada sapulce. Šogad par akcijām nolēma izmaksāt 5,5%.

Valde pārrunāja arī iespējas atvērt jaunu noguldījumu kontu uz noteiktu laiku (Term deposits), par ko varētu maksāt augstākus procentus. Tāpat pastāv iespēja iekārtot arī divus noguldījumu veidus, t. i. ar vai bez iepriekš minētā apdrošinājuma. Arī noguldītājiem, kas nevēlētos apdrošinājuma, varētu maksāt augstākus procentus. Šīs pārmaiņas tomēr prasītu statūtu grozījumu, ko valde var vienīgi ierosināt, bet tie jāpieņem gada sapulcē un jāsaskaņo ar Ontario kreditsabiedrību līgas vispārējiem noteikumiem, kuŗi pārstrādātā veidā stāsies spēkā ar 1. jūliju.

Aizdevumu procenti arī turpmāk paliek līdzšinējie, t. i. personīgajiem aizdevumiem 0,8% mēnesī vai 9,6% gadā no nenomaksātā atlikuma, bet hipotēkāriem aizdevumiem 7.5% gadā no nenomaksātā atlikuma.

R. N.

Latviešu jaunatne latviešu tautai

Sekojot virsrakstā lietotajam un ALAs kongresā izraudzītajam vadmotīvam, ASV DV zemes valde aicina atsevišķās apvienības un kopas iekļauties Latvijas 50 gadu dibināšanas atzīmēšanā, sagādājot līdzekļus, atbalstot informācijas darba pasākumus, it sevišķi grāmatu un citu publikāciju izplatīšanu, dāvinot iestādēm un atsevišķām personām šos izdevumus. Jo sevišķi valde aicina atbalstīt skolu un citu kultūras darbu pasākumus, rūpējoties par piemērotu un labi sagatavotu runātāju sagādi skolu aktos. Nākamajāsziedojumu vākšanas akcijās valde aicina vairāk uzsvērt palīdzību grūtdieņiem dzimtenē, bet sarīkojumos par pamatmudi likt — Latviešu jaunatne latviešu tautai. Dažādajos sarīkojumos, arī sporta sacensībās, vajadzētu veltīt lielāku uzmanību sadarbībai ar igauņiem un lietuviešiem, bet visus DV sarīkojumus veltīt Latvijas neatkarības jautājumiem, sākot ar 1968. gada delegātu sapulci. Visām apvienībām lielāka vērība veltījama Apspiesto tautu nedēļas sarīkojumiem.

DV dienas ASV notiks laikā no 3. — 10. septembrim Priedainē. Paredzēta gleznu un dailamatniecības izstāde, sporta sacensības, junda, koncerts, tautas deju uzvedums un balle. Jundā aicinātas piedalīties visas DV apvienības ar karogiem, gleznu izstāde būs atvērta visu sarīkojuma laiku, bet dailamatniecības skate tikai 3. un 4. septembrī. ASV DV meistarsacīkstes šaušanā notiks 3. septembŗa rītā, bet attālākās apvienības var šaut arī savos novietojumos, izprasot mērķus un pēc sacensībām tos nosūtot atpakaļ kopā ar protokoliem Filadelfijas DV apvienības šaušanas sekcijas vadītājam V. Abramam, kas pārzinās meistarsacīkstes. Notiks arī draudzības sacīkstes vieglatlētikā, kuŗās var piedalīties kā biedri, tā citi sportisti. Apmešanās iespējas apkārtnes motelos.

—ir—

★ Iztirgošanai nolemtā Baltijas valstu zelta jautājumā protesta vēstuli Anglijas vēstniecībai Bonnā nosūtījusi arī latviešu preses biedrības kopa Vācijā, saņemot rakstveida apstiprinājumu, ka protests vēstniecībā saņemts un nosūtīts Anglijas ministru prezidentam.

„Ai, zaļā līdaciņa"

Pēc neparasti vēsa pavasara pirmā posma šķiet, ka beidzot taču laiks ievirzījies vasaras zīmē. To vismaz liecina izbraucēju daudzums nedēļu nogalēs un pēkšņi atdzīvojušies upju un ezeru krasti. Tās ir vietas, uz kuŗām latvieši vislabprātāk dodas atslogot nervu sasprindzinājumu. „Speci" jau zina tūlīt aiz garāžas durvīm, kādā virzienā stūrēt dižraŗus, bet „iesācēju" informācijai sniedzam Ontario tūrisma biroja ieteikumus par izdevīgām makšķerēšanas vietām.

Varviksnes foreles īpaši ķeŗoties Georgian Bay daudzo līču piekrastēs no Kollingvudas līdz Viartonai. Arī Oven Saundā, Manitu upē pie Procinces līča, Notavasagas upē Vasagas plūdmales apkārtnē un ziemeļos no Tvīdas Lendoleikas apvidū. Ezera foreles mājojot Algomas distriktā, arī skaistā Algonkvina parka ūdeņos, Halibertona un Ridō ezeros, Simko un Papino ezerā pie Matauvas, Madauaskas ielejas Barka ezerā un Temagami ezerā.

Kur līdakas iegūstamas, zināms, laikam, arī nemakšķerētājiem, jo tās zivju dietās visbiežāk ceļ galdā. Varbūt piemin nams, ka bez Džordžija līča ūdeņiem līdakas mīt arī Lac Seul-Sioux Lookout apvidū, ziemeļos no Kapreolas Kenogaminga ezerā un daudzajos Sv. Labrenča upes Tūkstošezeru saliņu apskalotājos viļņos. Bez tam tur makšķerējami t.s. basi, kas iemīļojuši arī Temagami un Hurona ezeru, Stīnberga rajonu, Laimerika ezeru un trīs mazākus ezerus ziemeļos no Tvīdas — Brulas, Fortūnas un Minka.

Bet ja nu makšķerniekam vairs netīk šīm zivtiņām mūžu salasināt, var arī doties uz Kavartas apvidu, kur Raisa un Pidžena ezeros peldot vairāk t.s. maskiju nekā jebkur citur šai kontinentā.

Atliek tikai nākošā nedēļas nogalē šo tūrisma biroja apgalvojumu pārbaudīt.

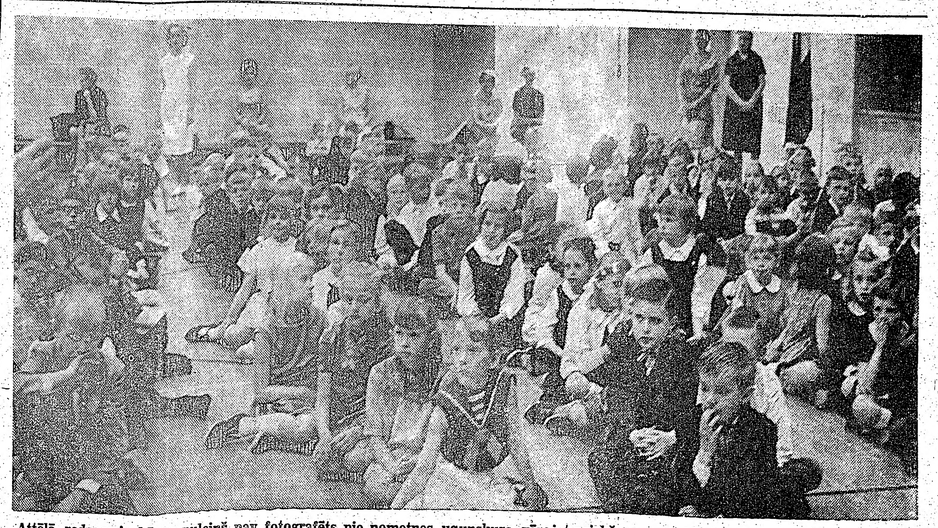

Attēlā redzamais bērnu pulciņš nav fotografēts pie nometnes ugunskura, vērojot priekšnesumus, kā tas parasti notiek vasarās. Uzņēmumā redzamie bērni ir Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas audzēkņi mācību gada nobeiguma svinībās 3. jūnijā, klausoties LNAK izglītības nozares vadītāja J. Mežaka un skolas pārzines A. Martinsones norādījumos. Foto: J. Liģers

Atklāta sezona Saulainē

Bez svinīgām runām un īpašas programmas, bet tā vietā ar izteiktām vasaras nodarbībām — saulošanos, peldēšanos un „pikņikošanu" atklāta šāgada sezona Toronto Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē. Pēc gaŗajiem ziemas mēnešiem bija patīkami atlaisties pie „klāta galda" zālītē un salātiem paplūkt pieneņu maigi rūgtenās, bet veselīgās lapas. Uz to paskubināja kāda tautiete, kas bija pielasījusi pilnu turzu ar pieneņu ziediem un lapām „veselības tējai". Jau Latvijā viņa iepazinusies ar Doras Švīkules tēju receptēm, kuŗas stiprinājušas tās veselību, un viņa savukārt paglābusi veselību citiem tautiešiem no lielās dabas aptiekas.

Svešus cilvēkus Saulainē gan vairs nevar tik droši uzrunāt latviski, jo gadās, ka tie ir blakus esošā Esso pagasta „gadsimtes parka" apmeklētāji. Parks ir diezgan putekļains un nezālēm pieaudzis, tādēļ tā apmeklētāji, meklējot labāku vietu, ieklīst Saulainē. Ilzes Kurses brīdinājums Saulaines pārvaldei glābt tiltu pār Notavasagas upi izrādījies pamatots — ledus tiltu izrāvis un aiznesis vairākus metrus lejup.

Jādomā, ka līdzīga vasaras sezonas atklāšana notikusi arī citās latviešu nometnēs un atsevišķās vasarnīcās, jo ceļi bija pārpilni mājup braucējiem.

J. U.

TORONTO ZIŅAS

● Kanadiešu producents Džons Lebergs 19. jūnijā plkst. 8.15 vakarā Central Library Theater (College St.) telpās rīko mūzikas un baleta vakaru, kuŗā ar viencēlienu „El Amor Brujo" piedalīsies arī Canadian Junior Ballet, kuŗa mākslinieciskā vadītāja ir Diana Jablokova - Vorpa. Viņa šim viencēlienam devusi arī choreografiju, bet izmantotā mūzika ir Defalla. Šis ir viens no retajiem baleta uzvedumiem, kuŗā izmantota arī balss: dziedās mecosoprāns Maide Rodžersone. Mūzikālos priekšnesumus sniegs operas skolas audzēkņi.

● Latviešu katoļu draudzes lauku īpašumā Mežciemā rosīga gatavošanās Jāņu sarīkojumam sākās jau 10. jūnijā, kad pirmie talcinieki uzsāka uzpošanas darbus. Nākošā talka paredzēta 17. jūnijā, kuŗā aicināti piedalīties visi Mežciema dalībnieki, bet aizkavētie var atpirkties ar 10 dol. iemaksu. Jāņu sarīkojums Mežciemā notiks 24. jūnijā un sāksies plkst. 6 vakarā. Gadskārtējā Rudzupuķu balle paredzēta 5. augustā. Atkarā no dalībnieku skaita iespējamas arī bērnu vasaras nodarbības un bērnu svētki. Vasarniekiem iespējams īrēt telpas pārvaldes ēkā, par ko iepriekš jāsazinās ar Mežciema pārvaldes pr-di A. Čertmani (tālr. 767-7823). No pašreiz jau iedalītajiem apbūves gabaliem Mežciemā vēl pērkami tikai 3. Nākotnē paredzēts izbūvēt jaunu ceļu. Apbūves gabalus pārdos arī Mežciema austrumu daļā.

● Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops salaulājis Valdemāru Zvanītāju ar Daci Broderi. Kristīts Kārlis Atis Briedis, Andreja un Annas dēls.

● Sidrabenes jauniešu nometnes atklāšana paredzēta 2. jūlijā plkst. 4 pēcpusdienā ar dievkalpojumu brīvdabas baznīcā un tam sekojošu aktu nometnes laukumā. Gadskārtējie bērnu svētki notiks 23. jūlijā, bet sporta svētki 13. augustā. Vasaras nometni slēgs 19. augustā.

● LNJAK rīkotā jauniešu Jāņu sarīkojuma dalībniekiem izbraukšana uz sarīkojuma vietu paredzēta 17. jūnijā plkst. 8.30 rītā no Latviešu nama Toronto, bet Hamiltonā plkst. 9 rītā no Kristus draudzes baznīcas. Atgriešanās otras dienas pēcpusdienā. Interesenti vēl var pieteikties un iegūt tuvāku informāciju pie Egīla Fogeļa (37 Sanderling Place, Don Mills, Ont. tālr. 444-8536).

● Aizvesto piemiņai rīkotā demonstrācija — motorkāde sāksies 14. jūn. pl. 7 vakarā pie Nacionālās izstādes (CNE) laukuma un virzīsies cauri pilsētai uz Ītona auditoriju, kur plkst. 8 vakarā sāksies BTFK rīkotais aizvesto piemiņai veltītais akts. Galvenais runātājs būs Ontario provinces opozicijas līderis R. Niksons. Sēru braucienu organizē Baltijas tautu veterānu apvienība, to vadīs O. Perro.

HAMILTONA

● Vietējā latviešu ev.-lut. Kristus draudzē 4. jūnijā pēc dievkalpojuma baznīcas sarīkojumu telpās atzīmēja svētdienas skolas mācības gada nobeigumu. Darbojušies 19 skolotāju, skolu apmeklējuši 120 audzēkņu. Apliecības par Bībeles kursa beigšanu saņēma Kārlis Bražus, Vija Darkevica, Jānis Jirgens, Ivars Kops, Māra Leja, Viesturs Matisons, Gunta Miķelbrence, Ilona Odiņa, Dace Ose, Zigrīda Pelūde, Dagmāra Piziča, Andrejs Svilpis, Jānis Svilpis, Zeltīte Suškova, Mārtiņš Valdmanis, Uģis Ziemelis, Rita Zīberga, Alvis Zujevs un Ingrida Zvaigzne.

E. P.

EDV. MEDNIS ATDOTS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

no LKIA Bāliņš, no ALAs kultūras biroja Dr. P. Norvilis, no Latviešu preses biedrības N. Kalniņš, no Latviešu humānitāro zinātņu asociācijas J. Bičolis, bet no Jaunsaimnieku partijas, kuŗā aizgājējs bija centrālās valdes vicepriekšsēdis, atvadvārdus teica A. Ozoliņš. Atvadrunu teicēju virkni pabeidza pltn Edvīna Medņa draugs un Cēsu reālskolas biedrs Dr. Puriņš.

Mirušais karavīrs un rakstnieks dzīves laikā ļoti mīlēja rozes, un bija simboliski, ka tieši rozes Latvijas krāsās klājās pār viņa šķirstu, reizē atgādinot Edvīna Medņa strēlnieku ciņām veltīto romānu „Rozes līdo".

Dienu vēlāk aizgājušo pēc Isa aizlūguma atdeva zemes klēpim Evergrīna kapsētā Bruklinā.

A. D. C.

Vienotībai, ti

JAUNIEVĒLĒTĀS VĀCIJAS LATVIEŠU

Jaunajā LCP prezidijā uz trim gadiem p
lēja Olģertu Mazarkevicu, viceprieksšēdi Dr.
sekretāru V. Lindi, bet padomes izpildorgānā
priekšsēdis V. Janūms, viceprieksšēdis P. Val
Daģis un V. Lēmanis. Revizijas komisijā iev
Gaujeru un O. Baltputnu, bet par atsevišķo
jiem izraudzīja: Bavārijā — A. Stuburu, Ziem
— R. Bērziņu, Rietumberlīnē — T. Medni, Ha
puli, Hesenā un Reinzemē - Falcā — M. Lizdi
šteinā — J. Daģi, Lejassaksijā — Dr. J. Braču
tembergā — A. Bīrmeistaru.

Sesiju ar svētbrīdi ievadīja māc. R. Bērziņš. Pēc centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēža Alb. Egliša uzrunas un ziņojuma par vēlēšanu norisi un rezultātiem, nolasīja apsveikumus. Tādus bija sūtījuši latviešu pārstāvis pie Bonnas valdības R. Liepiņš un Zviedrijas latviešu centrālās padomes pr-dis I. Freimanis, bet personīgi sveica latviešu ģimnazijas direktors prof. Z. Vītens un ELJAs valdes pr-de D. Neimane.

Izglītības nozares vadītājs J. Daģis ziņoja, ka Minsteres latviešu ģimnazijā, pašreiz mācās 53, bet pamatskolā 24 audzēkņi. Vēl darbojas 29 papildskolas ar kopskaitā 233 skolēniem, bet visā Rietumvācijā skolas vecumā ir ap 700 latviešu bērnu. Taču ģimnazijai joprojām trūkst audzēkņu. Ja tuvākajā laikā neizdosies iegūt vismaz 10 — 15 jaunu ģimnazistu, turpmākajā darbā var rasties nepatīkama situācija. Skola no tautiešiem galda arī lielāku materiālo atbalstu, jo vajadzību ir daudz, noteikta summa pēc zemes valdības noteikumiem jāsagādā pašiem latviešiem. Tādēļ tautiešiem jāsaprot, ka Minsteres latviešu ģimnazijas uzturēšana, kas ir vienīgā latviešu pilnā kursa ģimnazija brīvajā pasaulē ar tiesībām iestāties universitātēs, ir visu trimdiniekų kopīgs nacionāls uzdevums. Tādēļ šai jautājumā vienaldzīgas nedrīkstētu palikt ne atsevišķas latviešu ģimenes, ne organizācijas un draudzes brīvajā pasaulē. J. Daģis vēl norādīja, ka šogad ģimnaziju beigs 7 audzēkņi, kuŗiem izlaiduma aktu rīkos 21. jūlijā. Ģimnazijas bibliotēkā ir 14.742 grāmatas. Brīvajā laikā skolas audzēkņiem ie spējas vingrot, spēlēt galda tenisu, šachu, volejbolu, basketbolu un futbolu, tāpat lietpratēju vadībā nodarboties fotografijas, mūzikas, rokdarbu un tautas deju grupās. Skolotāju sastāvs ir labs, un skolēnu sekmes pēdējos pāris gados ievērojami vairojušās.

Nopietnas diskusijas radīja skolas internāta jautājums. Ja ar nākošo gadu skolēnu skaits pieaugtu uz vismaz 90 līdzšinējo 77 vietā, jūtami pamazinātos internāta dienas maksas un par neaizņemtajām telpām nevajadzētu maksāt ar līdzekļiem, kuŗus skolas vajadzībām ziedojuši tautieši un organizācijas. No Vācijas latviešiem lielāko skolēnu skaitu (43) dod Ziemeļreinā - Vestfālē dzīvojošie, bet skola tikpat ļoti gaida audzēkņus ne vien no pārējām Vācijas zemēm, bet arī no Anglijas, Zviedrijas, ASV un Kanadas.

Priekšdarbi 2. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Hanoverā 1968. gadā, kā ziņoja to rīcības komitejas pr-dis Dr. J. Braćs, norit pilnā sparā. Visas pazīmes rāda, ka svētki kļūs plašāki un vēl iespaidīgāki nekā pirmie Hamburgā 1964. gadā. Sākusies arī jau ieejas karšu pasūtināšana atsevišķajiem sarīkojumiem.

Sākta arī ja
vijas neatkarīt
50. gadasvētki
ganizēs visas
tas kopīgi B
priekš plašu
Bonnas pārlan
Pārrunājot r
okupēto Latv
nieki atzina,
projām nav n
zējā situācija
raidījumu p
Madrides ar
tiešu un kādas
li un ideālistis
viešu grupas
tomēr vēl not
dījumi.

LCK pr-dis
par Latvijas
tejas Eiropas
centieniem.

Kā parasti,
riem slimības
vienīgi T. Gra
atstājot pado
LCK daudz ie
devumu, kuŗu
risināt, ja tal
jas latvieši. S
sagatavoja pr
Anglijā nogul
ru parakstīja
nieki un nosū
prezidentam
jams, ka šī bij
kāda līdz šī
kam asumi jo
tā izraisījās
dabas iemeslu

LCK kart
10.925 reģistrē
riem Rietumv
nās piedalīju
jaunajā LCP s
Tagad Vācijas

ATKLA
Augšējā uzņ
laikā; no k
Dimza, prel
zemes valdē
sību dalībnie
jā. — Apakš
mākslinieces
un

Atklāta sezona Saulainē

Bez svinīgām runām un īpašas programmas, bet tā vietā ar izteiktām vasaras nodarbībām—saulošanos, peldēšanos un „piknikošanu" atklāta šāgada sezona Toronto Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē. Pēc garajiem ziemas mēnešiem bija patīkami atlaisties pie „klāta galda" zālītē un salātiem paplūkt pieneņu maigi rūgtenās, bet veselīgās lapas. Uz to paskubināja kāda tautiete, kas bija pielasījusi pilnu turzu ar pieneņu ziediem un lapām „veselības tējai". Jau Latvijā viņa iepazinusies ar Doras Švīkules tēju receptēm, kuŗas stiprinājušas tās veselību, un viņa savukārt paglābusi veselību citiem tautiešiem no lielās dabas aptiekas.

Svešus cilvēkus Saulainē gan vairs nevar tik droši uzrunāt latviski, jo gadās, ka tie ir blakus esošā Esso pagasta „gadsimtes parka" apmeklētāji. Parks ir diezgan puteklains un nezālēm pieaudzis, tādēļ tā apmeklētāji, meklējot labāku vietu, iekļūst Saulainē. Ilzes Kurses brīdinājums Saulaines pārvaldei glābt tiltu pār Notavasagas upi izrādījies pamatots — ledus tiltu izrāvis un aiznesis vairākus metrus lejup.

Jādomā, ka līdzīga vasaras sezonas atklāšana notikusi arī citās latviešu nometnēs un atsevišķās vasarnīcās, jo ceļi bija pārpilni mājup braucējiem. **J. U.**

TO ZIŅAS

tam sekojošu aktu nometnes laukumā. Gadskārtējie bērnu svētki notiks 23. jūlijā, bet sporta svētki 13. augustā. Vasaras nometni slēgs 19. augustā.

● LNJAK rīkotā jauniešu Jāņu sarīkojuma dalībniekiem izbraukšana uz sarīkojuma vietu paredzēta 17. jūnijā plkst. 8.30 rītā no Latviešu nama Toronto, bet Hamiltonā plkst. 9 rītā no Kristus draudzes baznīcas. Atgriešanās otras dienas pēcpusdienā. Interesenti vēl var pieteikties un iegūt tuvāku informāciju pie Egīla Fogeļa (37 Sanderling Place, Don Mills, Ont. tālr. 444-8536).

● Aizvesto pieminai rīkotā demonstrācija — motorkāde sāksies 14. jūn. pl. 7 vakarā pie Nacionālās izstādes (CNE) laukuma un virzīsies cauri pilsētai uz Ītona auditoriju, kur plkst. 8 vakarā sāksies BTFK rīkotais aizvesto piemiņai veltītais akts. Galvenais runātājs būs Ontario provinces opozicijas līderis R. Niksons. Sēru braucienu organizē Baltijas tautu veterānu apvienība, to vadīs O. Pērro.

HAMILTONA

● Vietējā latviešu ev.-lut. Kristus draudzē 4. jūnijā pēc dievkalpojuma baznīcas sarīkojumu telpās atzīmēja svētdienas skolas mācības gada nobeigumu. Darbojušies 19 skolotāju, skolu apmeklējuši 120 audzēkņu. Apliecības par Bībeles kursa beigšanu saņēma Kārlis Bražus, Vija Darkevica, Jānis Jirgens, Ivars Kops, Māra Leja, Viesturs Matisons, Gunta Miķelbrence, Ilona Odiņa, Dace Ose, Zigrīda Pelūde, Dagmāra Pizīča, Andrejs Svilpis, Jānis Svilpis, Zeltīte Suškova, Mārtiņš Valdmanis, Uģis Ziemelis, Rita Zīberga, Alvis Zujēvs un Ingrida Zvaigzne.

E. P.

...kā tas parasti notiek vasarās. ...a nobeiguma svinībās 3. jūnijā, ...umos. Foto: J. Līgers

Vienotībai, ticībai, nākotnei

JAUNIEVELĒTĀS VĀCIJAS LATVIEŠU CENTRĀLĀS PADOMES PIRMĀ SESIJA

Jaunajā LCP prezidijā uz trim gadiem par priekšsēdi ievēlēja Olgertu Mazarkevicu, viceprieksšsēdi Dr. med. J. Plato un sekretāru V. Lindi, bet padomes izpildorganā turpmāk darbosies priekšsēdis V. Janums, viceprieksšsēdis P. Valters, J. Zēgners, J. Daģis un V. Lēmanis. Revizijas komisijā ievēlēja V. Vētru, A. Gaujeru un O. Baltputnu, bet par atsevišķo apgabalu pārstāvjiem izraudzīja: Bavārijā — A. Stuburu, Ziemeļreinā - Vestfālē — R. Bērziņu, Rietumberlīnē — T. Mednī, Hamburgā — A. Cipuli, Hesenā un Reinzemē - Falcā — M. Lizdiku, Šlēzvigā - Holšteinā — J. Daģi, Lejassaksijā — Dr. J. Braču un Bādenē - Virtembergā — A. Bīrmeistaru.

Sesiju ar svētbrīdi ievadīja māc. R. Bērziņš. Pēc centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēža Alb. Eglīša uzrunas un ziņojuma par vēlēšanu norisi un rezultātiem, nolasīja apsveikumus. Tādus bija sūtījuši latviešu pārstāvis pie Bonnas valdības R. Liepiņš un Zviedrijas latviešu centrālās padomes pr-dis I. Freimanis, bet personīgi sveica latviešu ģimnazijas direktors prof. Z. Vītens un ELJAs valdes pr-de D. Neimane.

Izglītības nozares vadītājs J. Daģis ziņoja, ka Minsteres latviešu ģimnazijā pašreiz mācās 53, bet pamatskolā 24 audzēkņi. Vēl darbojas 29 papildskolas ar kopskaitā 233 skolēniem, bet visā Rietumvācijā skolas vecumā ir ap 700 latviešu bērnu. Taču ģimnazijai joprojām trūkst audzēkņu. Ja tuvākajā laikā neizdosies iegūt vismaz 10 — 15 jaunu ģimnazistu, turpmākajā darbā var rasties nepatīkama situācija. Skola no tautiešiem gaida arī lielāku materiālo atbalstu, jo vajadzību ir daudz, noteikta summa pēc zemes valdības noteikumiem jāsagādā pašiem latviešiem. Tādēļ tautiešiem jāsaprot, ka Minsteres latviešu ģimnazijas uzturēšana, kas ir vienīgā latviešu pilnā kursa ģimnazija brīvajā pasaulē ar tiesībām iestāties universitātēs, ir visu trimdinieku kopīgs nacionāls uzdevums. Tādēļ šai jautājumā vienaldzīgas nedrīkstētu palikt ne atsevišķas latviešu ģimenes, ne organizācijas un draudzes brīvajā pasaulē. J. Daģis vēl norādīja, ka šogad ģimnaziju beigs 7 audzēkņi, kuŗiem izlaiduma aktu rīkos 21. jūlijā. Ģimnazijas bibliotēkā ir 14.742 grāmatas. Brīvajā laikā skolas audzēkņiem ie spējas vingrot, spēlēt galda tenisu, šachu, volejbolu, basketbolu un futbolu, tāpat lietpratēju vadībā nodarboties fotogrāfijas, mūzikas, rokdarbu un tautas deju grupās. Skolotāju sastāvs ir labs, un skolēnu sekmes pēdējos pāris gados ievērojami vairojušās.

Nopietnas diskusijas radīja skolas internāta jautājums. Ja ar nākošo gadu skolēnu skaits pieaugtu uz vismaz 90 līdzšinējo 77 vietā, jūtami pamazinātos internāta dienas maksas un par neaizņemtajām telpām nevajadzētu maksāt ar līdzekļiem, kuŗus skolas vajadzībām ziedojuši tautieši un organizācijas. No Vācijas latviešiem lielāko skolēnu skaitu (43) dod Ziemeļreinā - Vestfālē dzīvojošie, bet skola tikpat ļoti gaida audzēkņus ne vien no pārējām Vācijas zemēm, bet arī no Anglijas, Zviedrijas, ASV un Kanadas.

Priekšdarbi 2. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Hanoverā 1968. gadā, kā ziņoja to rīcības komitejas pr-dis Dr. J. Braču, norit pilnā sparā. Visas pazīmes rāda, ka svētki kļūs plašāki un vēl iespaidīgāki nekā pirmie Hamburgā 1964. gadā. Sākusies arī jau ieejas karšu pasūtināšana atsevišķajiem sarīkojumiem.

Sākta arī jau gatavošanās Latvijas neatkarības pasludināšanas 50. gadasvētkiem. Vācijā tos organizēs visas trīs baltiešu tautas kopīgi Bonnā, rīkojot iepriekš plašu preses konferenci Bonnas parlamenta ēkā.

Pārrunājot radioraidījumus uz okupēto Latviju, sesijas dalībnieki atzina, ka jautājums joprojām nav nokārtots un pašreizējā situācija neapmierina. Pēc raidījumu pārtraukšanas no Madrides ar dažu turīgāku tautiešu un kādas patiešām nacionāli un ideālistiski noskaņotas latviešu grupas materiālo atbalstu tomēr vēl notiek nerēgulāri raidījumi.

LCK pr-dis V. Janums ziņoja par Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra darbību un centieniem.

Kā parasti, LCP locekļi, no kuŗiem slimības dēļ nebija ieradies vienīgi T. Grasis no Minchenes, atstājot padomes izpildorganam LCK daudz ierosinājumu un uzdevumu, kuŗus varēs vienīgi atrisināt, ja talkā nāks visi Vācijas latvieši. Sesijas nobeigumā sagatavoja protesta iesniegumu Anglijā noguldītā zelta lietā, kuŗu parakstīja visi sesijas dalībnieki un nosūtīja britu ministru prezidentam Vilsonam. Piezīmējams, ka šī bija asākā LCP sēde, kāda līdz šim piedzīvota, pie kam asumi ļoti nožēlojamā kārtā izraisījās vairāk personīgas dabas iemeslu dēļ.

A. E.

✡

LCK kartotēkā pašreiz ir 10.925 reģistrētu latviešu, no kuŗiem Rietumvācijas LCP vēlēšanās piedalījušies 3502, ievēlot jaunajā LCP sastāvā 22 locekļus. Tagad Vācijas latviešu kopīgajā saimē iesaistījušies arī Rietumberlīnes tautieši, dodot arī savu pārstāvi. Pirmo reizi LCP darbības laikā par tās locekli ievēlēta daiļā dzimuma pārstāve — Džilda Birzgale.

Jaunievēlētās LCP sastāvs tagad šāds: Bādenes - Virtembergas apgabalu pārstāv Dr. med. J. Platais, A. Bīrmeistars, V. Linde un V. Vētra; Bavāriju — T. Grasis, agr. J. Daģis, un J. Lielbārdis; Rietumberlīni — arch. T. Mednis; Hamburgu (kuŗu šai sesijā atdalīja kā patstāvīgu apgabalu no Šlēzvigas - Holšteinas) — O. Baltputnis un P. Začs; Hesenī (kuŗu šai sesijā atkal apvienoja ar pims 6 gadiem atdalīto Reinzemi — Falcu) — inž J. Zēgners, O. Mazarkēvics un prāv. M. Lizdiks; Šlēzvigu - Holšteinu — A. Cipulis, un A. Gaujers; Ziemeļreinu - Vestfāli — V. Janums, māc. R. Bērziņš, J. Ķiploks un P. Valters; Lejassaksiju — V. Lēmanis, Dr. J. Braču un Dž. Birzgale. Piezīmējams, ka no visi LCP locekļi dzīvo apgabalos, kuŗos tie ievēlēti un kuŗus, tātad, pārstāv. Tas izskaidrojams ar LCP īpatajiem vēlēšanu noteikumiem, kuŗi atļauj vienai personai kandidēt ne vien apgabalā pēc patikas, bet arī vairākos apgabalos. Ja kādu kandidātu ievēl, piemērm, divos apgabalos, tas var pieņemt mandātu vienā pēc izvēles, bet otrā ievēlēts skaitās nākošais kandidāts ar lielāko balsu skaitu, tātad — praktiski nelevēlēts. Tā, piemēram, agr. J. Daģis pieņēmis mandātu Bavārijā, bet ne Šlēzvigā - Holšteinā, kur dzīvo, lai šādā veidā LCP sastāvā kā paša apgabala pārstāvis varētu iekļūt tiešajā vēlēšanu gaitā nelevēlēts kandidāts. Tā vien liekas, ka pašreizējais LCP vēlēšanu veids prasītu jaunu un taisnīgāku nokārtojumu.

Trešā daļa jauno padomes locekļu LCP sastāvā ievēlēti pirmo reizi. Vairāki jaunievēlētie ir vidējās un jaunās paaudzes pārstāvji. V. Vētra pašreiz ir gados visjaunākais LCP loceklis, bet ilggadējais LCK priekšsēdis V. Janums — vecākais.

Rd.

ATKLATA DV DEMOINAS APVIENĪBAS SAUTUVE

Augšējā uzņēmumā: Aina atklāšanas un iesvētīšanas cermoniāla laikā; no kreisās stāv Aijovas latviešu biedrības priekšnieks Z. Dimza, prelāts Dr. Vārna, LKIA pārstāvis J. Dimants, ASV DV zemes valdes pārstāvis P. Ozoliņš un sekojošo šaušanas sacensību dalībnieki. — Vidējā uzņēmumā: Šāvēju paviljons ugunslinijā. — Apakšējā uzņēmumā: Svinību nobeiguma ballē izlozēja mākslinieces Igenbergas gleznu, kuŗu vanadzes Alma Kļaviņa un Velta Žubure pasniedz laimētājam Ievaltam.

Foto: A. Stundiņš

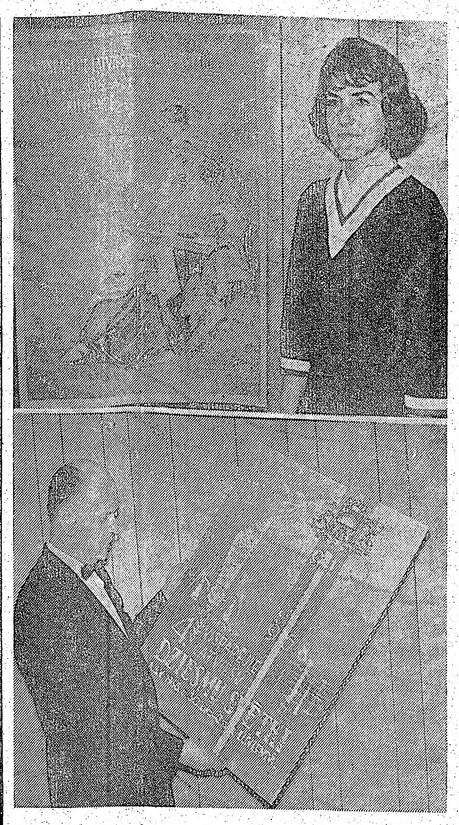

ASV latviešu 4. vispārējo dziesmu svētku rīcības komiteja Klivlendā jau ziemā bija izsludinājusi īpašu sacensību svētku idejiskajam zīmējumam. Žūrijas komisija prof. A. Annusa vadībā par labāko atzina mākslinieka Rūdolfa Āboliņa zīmējumu (apakšējā uzņēmumā autors ar savu darbu), piešķirot tam pirmo godalgu. Augšējā uzņēmumā — māksliniece Ingrīda Dāve pie sava darba, kas izpelnījās 2. godalgu. Zīmējumus izmantos dažādajiem dziesmu dienu izdevumiem — svētku vadonim, skrejlapām, iespiedumdarbiem u.c. Ingrīdas Dāves zīmējums jau rotā dziesmu svētku vēstuļbloka lapas, kuŗas pasūtināmas rīcības komitejā.

Foto: P. Blūms

Apbrunoti vīri Demoinā

Demoinas latvieši 26. maija naktī pārdzīvoja krietni lielu satraukumu, jo pa zemes un gaisa ceļiem pilsētā ieradās apbrunoti vīri. Kas tie īsti bija, noskaidrojās tikai nākošās dienas agrā rītā, kad izrādījās, ka tie nav svešu un jaunu varu pārstāvji, bet gan pašu ļaudis — ASV vidējo rietumu DV apvienības sporta šāvēji, kas ieradušies uz pavasara sacensībām. Tā jau agrā 27. maija rītā Demoinas DV lauku īpašumā ierīkotajā šaujamlaukā sāka pulcēties apbrunojušies vīri. Bez sacensībām bija jānotiek vēl kaut kam sevišķam, un proti — jaunā īpašuma un šaujamlaukuma atklāšanai un iesvētīšanai.

Jaukā un mēreni siltā diena bija kā radīta intensīvām sacensībām un arī tālo viesu pienācīgai atpūtai. Pēdējo vidū bija ASV zemes valdes finanču daļas vadītājs P. Ozoliņš ar dzīvesbiedri, Čikagas DV apvienības pr-ks U. Vītols, DV Linkolnas apvienības pr-ks R. Metulis, DV Kolorado apvienības pr-ks V. Zobens u. c. Visiem bija daudz ko redzēt, kāpaļājot pa kalnāju stāvajām nogāzēm, pauguriem un pa krastu lejup uz upi, apskatot arī jaunceltnes un pārējos veikumus Demoinas DV apvienības īpašuma iekārtošanā. Driz vien signāls tomēr aicināja augstākā pakalna laukumā, kur, tāli saredzami, tērauda mastos uzvijās Latvijas un ASV karogi. Demoinas DV apvienības vicepr-ks V. Palks atklāja svinīgo aktu, kuŗa sākumā apvienības pr-ks J. Kļaviņš īsā uzrunā norādīja uz īpašuma nozīmi organizācijas dzīvē un sniedza atskatu uz veiktajiem darbiem tā iekārtošanā un izbūvē, it sevišķi uzsverot, ka īpašums domāts visu Demoinas latviešu un arī kaimiņu DV apvienību lietošanai. Zemes valdes pārstāvis P. Ozoliņš apsveica Demoinas DV apvienību kā vienu no jaunākajām un darbīgākajām organizācijas saimēm un nodeva īpašumu sabiedriskai lietošanai.

Pēc svinību dalībnieku vienošanās Latvijas himnā, prelāts Dr. L. Vārna svētbrīdī pakavējās pie 24. psalma vārdiem, norādot, ka šai kalnā un visur še jānāk ar tīrām domām un gaišiem darbiem, kas liekami ikvienas svētīgas domas pamatā, kas vienīgie apgaismo prāta ieceres un atdzīvina ticību darbos.

Apsveicēju virkni iesāka Aijovas latviešu biedrības pr-ks Z. Dimza, no LKIA sveicināja J. Dimants, no Neatkarīgās latviešu draudzes pr-ks Kupcis, bet no 1. luterāņu baznīcas latviešu kopas novēlējumus izteica Ievalts. Tad sveicienus ar sekmīga darba vēlējumiem nodeva tālie viesi: R. Mutulis no Linkolnas un V. Zobens no Kolorado vanagiem. Demoinas DV apvienības vārdā pateicās V. Palks un aicināja viesus vanadžu paviljonā pie cienasta galda. Tomēr šāvēju komandas drīz vien sāka steidzīgi rīkoties ugunslinijas paviljonā, kamēr tiesneši iekārtojās tikko celtajā un mājīgi iekārtotajā „augstās tiesas" īpašajā namiņā.

Sacensības beidzās tikai vēlā pēcpusdienā, kad noskaidrojās, ka šaušanā ar šauteni vienību vērtējumā ar 397 no iespējamiem 450 punktiem uzvarējuši Milvoku vanagi; 2. vietā ierindojās Minesotas DV apvienība ar 376 p., 3. Čikaga ar 372 p., 4. Demoina ar 368 p. un 5. Linkolna ar 364 punktiem. Individuāli labākais šāvējs bija milvokietis Alfreds Grava, kas no 150 punktiem iespēja sašaut 137.— Šaušanā ar pistoli sekmīgākie izrādījās Minesotas apvienības vanagi, kas no iespējamiem 300 ieguva 187 punktus, 2. vietā Demoina ar 182 p., 3. Milvoki ar 159 p., 4. Linkolna ar 157 p. un 5. Čikaga ar 118 punktiem. Individuāli labākās sekmes guva Žanis Butkus ar 74 no iespējamiem 100 punktiem. — Vanadžu sacensībā šaušanā ar šauteni piedalījās tikai divas demoinietes, ar 95 no iespējamiem 100 punktiem uzvarot Rutai Krūmiņai, kamēr Dace Vilka guva 86 punktus.

O. Ozoliņa svinību atcerei Demoinas DV apvienībai ziedoja nodošanai Hūvera mūzeja latviešu nodaļai latviski ornamentētu vāzi, īpašu prievīti un sudraba kalumus. Ar ASV DV zemes valdes atbalstu iegādātas 15 grāmatas par Latvijas vēsturi un likteņiem jau nodotas mūzeja bibliotēkas latviešu nodaļai. Šai sakarā jāatzīmē, ka mūzeja direktors Dr. Lasners latviešiem izteicis pateicību par savas latviešu nodaļas tiešām krāšņu iekārtojumu. Direkcijas labprāt vēlētos turpmāk jo bagātīgāk saņemt raksturīgus latviešu nacionālo izstrādājumu paraugus un literatūru. It sevišķi liela interese pastāv par Latvijas armijas virsnieka tērpu un zobenu.

Šautuves atklāšanas svinība beidzās ar balli, kuŗas laikā uzvarētāji saņēma godalgas, bet centīgie laukuma izbūves talcinieki — pateicības rakstus. Īpaši izceļot Emila Vaisvila pašaizliedzīgo darbu, P. Ozoliņš viņam pasniedza ASV DV zemes valdes piešķirto goda rakstu.

Svinības beidzās nākošā dienā ar izbraukumu uz jauno īpašumu, kur P. Ozoliņš īsā referātā pakavējās pie DV aktuālākajiem darba jautājumiem Kanadā un ASV.

Sk.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Latviešu ev.-lut. draudzes lauku īpašuma komiteja saņēmusi samaksātā hipotekas parāda atmaksas rakstu. Pērkot šo īpašumu 1956. gadā, tam bija 7000 dol. hipotēka. Pēc 10 gadiem tā tagad samaksāta, pēdējo maksājumu draudzei izdarot pērnā gada jūlijā.

● Latviešu ev.-lut. draudze pirmajos 5 šāgadamēnešos ieņēmusi 28.300, bet izdevusi 35.500 dol. Ieņēmumi ir pagājušā gada līmenī, bet šāgada izdevumi stipri pieauguši. Nodevās ienākuši 18.350, kollektēs 5200 un ziedojumi 4250 dol. Lielākās kollektes bijušas Jonkeros — 2100, Brukliņā — 1560, Salā — 1035, Džamaikā un Īstoranžā katrā ap 280 dol. Visvairāk izdots dažādās atlīdzībās, gandrīz 11.000 dol., draudzes skolām 7000, Jonkeru un Salas baznīcai, kā arī draudzes namam ap 12.000 dol., bet darbības izdevumi pārsniedz 4000 dol. Draudzes valde lēma, ka 30. jūnijā darbvede izsūtīs pārskatus visiem locekļiem par to, ko tie šai gadā jau maksājuši un cik daudz solījuši maksāt. Šādā veidā cer pacelt draudzes ienākumus vasaras laikā, kad to parasti ir mazāk nekā citos mēnešos.

ELIZABETE

● DV Ņudžersijas apvienības biedrs Gastons Millers 19. maijā atskatījās uz 50 mūža gadiem. Otrā pasaules karā viņš cīnījies Latviešu leģionā un smagi ievainots. Jubilāra piedalījās DV Ņudžersijas apvienības dibināšanā un pirmos 4 gadus bija tās kasieris, pēc tam 2 gadus bija apvienības priekšnieks, bet tagad priekšnieka vietnieks. Gavilnieks vairākus gadus ir arī Elizabetes Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzes nekustama īpašuma iegādes fonda kasieris. G. Milleru dzīvesvietā Elizabetē apsveikt bija ieradušies radi, draugi, vanagi un vanadzes, pasniedzot ziedus un veltes. Neizrūka arī vanadžu ceptais dzimšanas dienas klingeris.

A. K.

DETROITA

● Sv. Pāvila draudzes pr-ks Rūdolfs Junkulis 8. jūnijā atskatījās uz 50 mūža gadiem. Jubilārs Latvijas universitātē studējis inženierzinātnes un strādājis Zemes ierīcības departamentā, bēgļu gados Vācijā bija latviešu ģimnazijas skolotājs Kaselē, bet 1950. gadā izceļoja uz ASV, kur viņa vārds cieši saistīts ar Detroitas Sv. Pāvila draudzi. Viņš ir vienīgais padomes loceklis, kas tajā darbojies bez pārtraukuma — kopš 1950. gada sekretāra amatā, bet ar 1950. gadu kā draudzes priekšnieks. Viņa lietpratīgajā vadībā draudze arī tikusi pie sava dievnama. Draudzes dāmu komiteja gavilnieka godināšanai 4. jūnijā bija rīkojusi īpašu mielastu, kuŗa laikā jubilāru sumināja draudzes pr-ka vietnieks A. Stepe, dāmu komitejas pr-ce M. Krasta, kreditsabiedrības valdes pr-dis P. Greizis, Latviešu apvienības pr-dis D. Rudzītis, DV apvienības pr-ks A. Tīdemanis, vietējā latviešu kora pārstāve Dr. M. Ūdenāne, Strēlnieku kopas pr-ks J. Bērziņš un ALAs konsultants S. Rudzītis, bet daudzo draugu vārdā J. Gailītis. Pēdējais draudzes priekšnieku jubilejā sumināja māc. V. Līventāls.

FILADELFIJA

● Brīvo latvju biedrības t.s. pēcpusdienas tējas sarīkojumos, kuŗus parasti organizē un vada St. Jaunzems, apmeklētāji nekad nevar sūdzēties par programmas vienmulību, jo rīkotāji vienmēr izdomā kaut ko jaunu un savdabīgu. Tā pēdējā sarīkojumā apmeklētājus iepazīstināja ar vietējo latviešu fotografu veikumiem. N. Ritiņš krāsu diapozitīvos atainoja biedrības nama celšanas gaitu, pavasaŗa tirdziņa norisi un savu ceļojumu vērojumus. Pie saviem ceļojumiem uzņēmumos pakavējās arī V. Treibergs, pieminot devām parādot krāšņu puķu fotogrāfijas un iepazīstinot ar raksturīgiem stikla glezniecības paraugiem. V. Lanka demonstrēja vispārēja satura lielformāta fotogrāfijas, bet A. Mikus bez ģimenes uzņēmumiem rādīja arī „klusās dabas" krāsu diapozitīvos.

MINEAPOLE

● Lai dotu iespēju baznīcēniem pilnīgāk izmantot svētdienas, Jēzus draudzes dievkalpojumi vasaras mēnešos (jūnijā, jūlijā, augustā) notiks katra mēneša pirmajā un trešajā svētdienā plkst. 8. 30 rītā. Pēc dievkalpojuma tieši no baznīcas paredzēti kopīgi izbraukumi brīvā dabā. **Andr. L.**

● Vietējās vanadžu kopas rīkoto dzejnieces Zinaīdas Lazdas rīkoto piemiņas vakaru apmeklēja ap 60 interesentu. To ar uzrunu ievadīja kopas pr-ce Z. Bulāte, par dzejnieces dzīvi un darbiem referēja P. Zalāne, dzejnieces darbus lasīja L. Raesta un A. Zvānere, bet dziesmas ar Zinaīdas Lazdas tekstiem dziedāja soprāns I. Kurme. Beverīnas kotja kokļu ansamblis programmu papildināja ar vairākām tautas dziesmām. Sarīkojumā, kuŗam sienu dekorējumam īpašu Zinaīdas Lazdas portretu bija izgatavojusi jaunā māksliniece M. Skutāne, bija iekārtota arī dzejnieces iznākušo grāmatu skate.

● Vietējās Latviešu apvienības gadā sapulcē ievēlētā valde turpmāk darbosies šādā amatu sadalījumā: priekšsēdis A. Dombrovskis, viņa vietnieks un kultūras daļas vadītājs Dr. B. Zīle, sekretārs V. Ravovskis, kasieris H. Nora, sarīkojumu daļas vadītājs J. Dambītis, biedrzinis J. Ozoliņš un mantzinis A. Zalpēteris.

MILVOKI

● Korporācijas Fr. Imantica rīkotā atklātā literārā vakarā bij. Latviešu leģiona kājnieku priekšnieks vplkv. A. Silgailis no Halifaksas referēja par Latvijas militāro situāciju otra pasaules kaŗa priekšvakarā, atklādams plašākai publikai nezināmus vai maz zināmus faktus par Latvijas armijas apgādi, bruņojumu u.c. jautājumiem. Virspulkvedis atzina, ka Latvijas valdība rīkojusies pareizi, ar ieročiem nepretojoties Pad. savienībai, jo šāds mēģinājums būtu latviešu tautai maksājis nekad neatsveramus zaudējumus. (Par šo jautājumu vplkv. Silgailis un citi savā laikā polemizējuši DV mēnešraksta slejās, kādēļ par nezināmiem faktiem nevar būt runa. — Red.)

● Lilijas Gleškes trio, ja tā var teikt, viesojās Milvokos un mūzicēja abu vietējo draudžu baznīcā. Garīgais koncerts, kuŗā E. Brusubārža ērģeļu pavadījumā dziedāja Lilija Gleške, mecosoprāns Laimdota Gleške un mūzicēja vojolnieks Imants Gleške, bija pulcinājis ap 100 klausītāju. Daiļamatniece E. Kesnere māksliniekiem pateicās ar ziediem pašdarinātās tautiskās vāzēs.

GRAND RAPIDI

● Pēc vairāku gadu pārtraukuma šogad atkal notika bērnu svētki un jaunatnes diena, kuŗu Meževidos 30. maijā organizēja Grand Rapidu un apkārtnes ev. lut. draudzes skolas vecāku padome. Svētkus ar svētbrīdi ievadīja māc. Kr. Hermanis, bet atklāja skolas pārzinis V. Lībants. Mūzicēja J. Sulaiņa vadītais jauniešu orķestris, bet tautas deju priekšnesumus sniedza jauniešu trupa. Ritenītis E. Brūnas vadībā. Pēc kopīgām pusdienām sekoja nodarbības dažādu zināšanu stendos. Latviešu valodas stendu vadīja skol. B. Maine, A. Kalēja, I. Vanuška un S. Daukša, dziļmtenes stendu — skol. P. Kļaviņš, M. Roziņa un J. Puriņš, zīmēšanas stendu — skol. A. Lapsiņš un Z. Lapsiņa, bet tautas dziesmu stendu — skol. A. Lībante un V. Fricsone. Bērnu interese bija liela. Vēlāk daudzi sacentās veiklības rotaļās, kuŗas vadīja A. Kazlovskis, un sporta sacensībās, kuŗas lietpratīgi organizē G. Strautnieks un A. Pastenieks. Bija arī loterija par labu Gaŗezera vidusskolas audzēkņu atbalstīšanai. Sarīkojumā piedalījās daudzi bērnu vecāki arī no latviešu katoļu un Vienības draudzēm, tāpat viesi no Kanadas; kopīgo apmeklētāju skaitu varēja rēķināt ap 250. Svētku laikā latviešu skolas abiturientu klases skolotājas A. Kalējas vadībā iedēstīja arī piemiņas kociņu Mežvidu izdaiļošanai.

— tis —

PIEMIŅEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 12. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
OSAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

18. jūnijā, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9—3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

18. jūnijā, plkst. 3 dienā dievkalpojums ar viesa māc. A. Voitkus piedalīšanos no Motrealas.

24. jūnijā Līgo svētki Sidrabenē.

25. jūnijā, plkst. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

2. jūlijā Sidrabenes bērnu nometnes atklāšana. Dievkalpojums plkst. 4 pēcpusdienā Sidrabenē.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

18. jūnijā, plkst. 2 pēcpusdienā aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

Otrdien, 13. jūnijā, plkst. 7 vakarā Aizvesto piemiņas dievkalpojums. Piedalās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā, latviešu skauti un gaidas.

18. jūnijā, plkst. 11 dievkalpojums.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 83 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685—3190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRINAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

18. jūnijā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

25. jūnijā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

Sākot ar jūniju dievkalpojumi notiek plkst. 7 vakarā.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29. P. Q. Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montrealā.

18. jūnijā, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdiemās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 12.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 3.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 289. Station „K" Toronto 12, Ont.

LAIKRAKSTA
„LATVIJA AMERIKĀ"
atsevišķi numuri
dabūjami Toronto
latviešu veikalos.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

Tautas sēru dienā, trešdien, 14. jūnijā, pl. 7 vak. dievkalpojumi Betlemes baznīcā un Jonkeru baznīcā.

18. jūnijā dievkalpojumi: pl. 10.30 Salas baznīcā māc. O. Gulbis, pl. 11 Jonkeru baznīcā un pl. 2 Betlemes baznīcā, abās vietās māc. R. Zariņš.

25. jūnijā dievkalpojums Pirmā luterāņu baznīcā Īstoranžā, Ņudžersijā.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Melvudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Cīņas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

14. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums pl. 8 v., Moreland luterāņu baznīcā, 5443 W. Huron St. (700 N.). Piedalīsies draudžu mācītāji un Cīņas draudzes koris E. Strautmaņa vad.

18. jūnijā pl. 10 dievkalpojums. Mācītājs A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

420 Dawnera Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE 3—9326.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trisvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201, West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

KLIVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

KALAMAZŪ

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznīca — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo, Mich, 49007.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church lingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 723.

OKLANDĒ

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

LOSANDZELOSĀ

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59403, māc. E. Caune, tālr. PO - 98679.

Iesvētes mācība katru svētdienu plkst. 2 p.p. draudzes baznīcā.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

21. jūnijā—pl. 7 vak Martas Tūteres klavieru studijas audzēkņu vakars Sv. Jāņa baznīcas sarīk. telpās.

24. jūnijā — Jāņu sarīkojums Sidrabenē.

SPRĪDĪTIS TRMDĀ

(Pārnesums no 3. lpp.)

ļoti pierasts, nebija reiz nekas un nav arī šodien nekas — Jānis Elkonis pelēkā uzvalkā pelēko baronu pārstāvis." (160. lpp.). Ar aizrādīto, liekas, šī simbolika pietiekami skaidra. Protams, ar to nav teikts, ka šī simbola nozīme burtiski attiecināma uz visiem „pelēko baronu" dēliem trimdā, bet gan uz intelektuāliem, kas saka: „Klausaities manos vārdos, bet neskataities manos darbos!" (šāda fraze kādā vietā minēta). Iespējams, ka ar šo simbolu autors gribējis norādīt, ka, varbūt, mūsu zemniecībā, kas bija galvenais tautas saimnieciskais un kultūrālais pamats, bija iekļuvuši ķirmji, kuŗi iebojāja tautas garīgo spēku.

Bet paskatīsimies vēl dažos epizodos. Zināmā ironijā notēlota arī jaunatnes organizācijas valdes sēdes situācija, kad Priekšnieks, pagībis tautiešu sanāksmē Latviešu namā, nav varējis iesrasties un viņa vietu ieņem Liesnīte Priekšniekvietniece, kas noteic jaunu darba seku. Pati sēde notēlota kā pozitīva norise, kuŗā apskatītas piecas negātivas trimdas dzīves parādības, lietas, „ko mēs esam redzējuši, ko redzam un — droši vien! — ko vēl kādu laiku redzēsim diendienā ap sevi, bet par ko runāt skaļi nav bijis pieklājīgī. Pasarg' Dievs, kur nu vēl runāto protokolēt." Sēdē kā „statists" piedalās arī Sprīditis Tiltiņš, kas ar savu „rāmo smaidu" pievērš Lienītes uzmanību. Viņi viens otram iepatīkas un klusi saprotas.

Autora piedzīvojumu un vērojumu gaitas beidzas pie Jāņa Autora, pie viņa konstruētas „smieklu un aplausu mašīnas", īsi — eSAeM. Šo izdarību tēlojums atkal ir satira par trimdas rakstnieku vientulības izjūtu, kad svešajā vidē palikušas tikai atmiņas (Jāņa Autora stāstījums „Tanī vasaras svētdienas pēcpusdienā" 139.—142. lpp.) vai meklējumi „bezdzejas" dzejā, kuŗā piedalās arī Jānis Elkonis.

Vēstījuma kulmināciju un visu samezgloto domu zināmu atrisinājumu sasniedz slepenās „elku dievu" brālības izdarību notēlojums. Tā arī ir satira — par vienu, varbūt kardinālāko, mūsu dienu parādību, kas saindē trimdas jauniešu ne vien latvisko, bet vispār saprātīgo dzīves skatījumu un vērtējumu, proti — slimīgas erotikas plūdi. Šai varkarā brālībā tiek uzņemti jauni locekļi, kuŗu vidū ir arī Sprīditis un Lienīte. Brālības vadītājs un diktātoriskais visa noteicējs ir „Lielais Elks — L/E", ikdienā „visādu pakalpojumu aģents, pats sevi iecēlis misionārs un latviskās pasaules sargs un glābējs, visnotaļ cilvēks, kas tik ļoti nemīlēja būt viens ar savu ģimeni vien." (154. lpp.). Sprīdīša runas ietekmē, kuŗā viņš ieminas arī par meitās iešanu, L/E iedomā sarīkot rotaļu — „Urbanizēta meitās iešana". Raganiski erotisks izdomājums, kuŗā pēc zināmiem noteikumiem katrai dalībniecei no sevis kaut kas jānoņem, arvien vairāk un vairāk sevi atkailinot. Rotaļa iet vaļā un turpinās vairākas stundas. Plastisks un spilgts erotikas un fantazijas sajaukuma delikāts notēlojums. Cita vidū lasām: „Pudele griežas. Zeme griežas. Tumsai gaismu ķerot (apgaismošanas ierīces kustībā) likās, ka rotaļnieki griežas. Velni un raganas griežas. Lielais velns griežas." (169. lpp.). Un tad, kad Lienītei Izdarīgai jānoņem priekšpēdējais apģērba gabals, kad visi velni un raganas kliedz — „jākrīt, jākrīt"! — pēkšņi notiek kaut kas neiedomājams un neiespējams: rīta pusei tuvojoties, dzied gailis, pēc seniem ticējumiem velnu un lietuvēnu aizdzinējs. Rotaļas dalībnieki atmostas it kā no jauna murga. Lienīte paķer no klona (sanāksmēm iekārtota telpa pagrabā) savus apģērba gabalus un uzskrien augšā sagērbties, uzsaukdama vēl Sprīdītim: „Pavadi mani mājās!" Kļūst skaidrs, ka viņu ceļi savīsies kopā.

Sirreālistiski iepitā gaija iedziedāšanās atbrīvo no sasprindzinājuma, kuŗā tika turēts lasītājs. Negaidītais un neiedomājamais atrisinājums nāk ar tik spilgtu pārsteigumu, kāds ilgi mūsu literātūrā nav piedzīvots. Autors pilnā mērā savu nolūku ir sasniedzis — visas sarežģītās domas izgaismojas šai poētiskajā pārdzīvojumā. Tas pacilā, atbrīvo garu no vājību žņauga, jo gaiši parādīts, ka pasaku Sprīditis ar savu lielo morālo spēku var būt dzīvs arī mūsu vidū.

Paliek tomēr vēl atklāts jautājums, kā šo Sprīdīša garu iepotēt arī svešumā dzimušajos jauniešos. Cerēsim un gaidīsim, ka, varbūt, ar nākošo grāmatu autors izgaismos ārī šo problēmu.

Grāmatas vāku un apvalku zīmējusi Sniedze Ruņģe. Apvāks ieturēts melnu un baltu līniju kompozicijā ar sarkanu akcentējumu, bet uz vāka, zeltā uz sarkana fona, simboliska zīmējums — no grāmatas titula un autora vārda izveidots vecais gramofons ar visu vareno tauri.

Liepziedu medus

CIK DAUDZ LATVIJAS ZELTA GLABĀJAS ĀRZEMĒS?

(Fejetona vietā)

Paldies kollēgam Beberam, kas, laikam, vienīgais (protams, izņemot avīzes redaktoru, mašīnburtlici un korrektoru) izlasījis manu rakstu — lasītāju vēstuli par „slepeno diplomātiju". Gaidīju, ka dabūšu „karstus piparus" par mutes palaišanu, bet tādi nenāca. Tā bija pamats domāt, ka mans raksts palicis neizlasīts un pelnītais pēriens aizgājis gaŗām. Tā kā par Latvijas zeltu Anglijā nevienam interešes, šķiet, vairs nav, varu apmierināt Bebera vēlēšanos, kuŗu viņš izteicis savā rakstā „Labs labu nemaitā" ar apakšvirsrakstu „Vērtību uzglabāšana drošajās angļu rokās", kas iespiests šī laikraksta 7. jūnija numurā, nebaidoties no „karstajiem pipariem".

Bebers raksta: „Labprāt lasītu paskaidrojumus par zelta stieņiem vai par kalnā kāpēju zābaku naglu iegādi, jo šādas ziņas manai mēlei ir vairāk nekā liepziedu medus."

Atmetoties jaukajam laikam, liepas gan drīz sāks ziedēt, bet kamēr bites ziedus aplidos un ievākto medu sanesīs savos stropos, paies vēl labs laiks, tādēļ centīšos Bebera „našķības" apmierināt jau tagad. Lai Bebers man piedod, ja atbildu viņam līdzīgā stilā, jo sekoju kāda veca preses darbinieka pamācībai: „Ar humoru, satiru un sarkasmu, liekas, vēl šodien var pateikt vairāk nekā parastā atklātā ievadrakstā vai citādi, kur paredzēta nopietnāka runa ar ierobežotu tradiciju mēru."

Par tām kalnā kāpēju zābaku naglām zinu vienīgi tik daudz, ka arī es Vācijas DP nometņu gados saņēmu veselu riekšavu. Sekojot citiem saviem līdzgaitniekiem, iebēru tās atkritumu tvertnē, jo pat vācieši par tām maiņtirdzniecībā nedeva ne pāris vistas olu. Ja nemaldos, šīs naglas bija iegādātas par Šveicē noguldītajiem Latvijas valsts līdzekļiem, no kuŗiem kāda daļa bija atbrīvota latviešu bēgļu atbalstam. Kas līdzekļus bija atbrīvojis un kas naglas iepircis, par to toreiz neinteresējos, jo visi tai laikā vairāk domāja par Hamburgas siļķēm un izceļošanu. Kādēļ tieši bija iegādātas smagās dzelzs naglas, arī par to, šķiet, neviens nedomāja, — taču, laikam, iegādātās ļoti solidā īpatnējā svara dēļ (ķīmijas grāmatās tas ir minēts). Arī zeltam ir kārtīgs īpatnējais svars, un tādā ziņā abiem liela radniecība kā metalliem. Tomēr šo jautājumu atļausim izspriest mācītiem ķīmiķiem un tautsaimniekiem.

Šveicē skaitās noguldīti 5022 kilogrami Latvijas zelta, par tiem maksājot augļus un pastāvot debloķēšanas iespējas. Līdz šim dzirdējām tikai par Anglijā un ASV noguldīto zeltu, bet Šveice bija „piemirsusies". Ar kalnā kāpēju zābaku naglu iegādes minēšanu, Bebers mūsu atmiņu atkal uzsvaidzinājis. Mēs zinām tikai, ka Anglijā ir kāds daudzums mūsu zelta, kuŗu gatavojas iztirgot, par ko uztraucamies un protestējam, bet nezinājām, cik tur īsti ir šī mūsu zelta un vai viss nav bijis tikai „liela brēka ar mazu vilnu"? Ja uzzinām, ka pēc „šņorgrāmatām" Anglijā skaitās 6554 kilogrami mūsu zelta, tad bijusi gan arī „liela vilna". Anglija tiešām kādu laiku pēmusi atlīdzību par zelta glabāšanu, bet, kad Latvijai bijis nodoms to pārvest uz ASV, no „īres maksas" atteikusies. Tiesa, par Anglijā noguldītajām vērtībām gan neesot saņemts ne šiliņa. Tādēļ, laikam, arī radies apgalvojums (Zemesarājs), ka mūsu sūtniecības netiek uzturētas ar šiem līdzekļiem. „Piemirsušies" tikai noguldījumi citās valstīs. Piemēram — Parīzē, kur glabājoties tuvu pie 1000 kg (999,952 kg) zelta. Parīzes apdraudējuma laikā otrā pasaules karā šis zelts pārvests uz citu, drošāku vietu. Zināmas vērtības atrodoties arī Dānijā, bet Beberam nevaru noteiktus skaitļus uzdot, jo tādus neizdevās iegūt. Žēl! No mūsu „zelta zemēm" mums ģeografiski vistuvākā šai kontinentā ir ASV, kur glabājās 3048 kg mūsu zelta. Kopā dažādās valstīs Rietumeiropā un ASV mums, tātad, skaitās 15.623 kilogrami un 952 grami zelta. Liepziedu medus ir diezgan daudz, tikai to nezina pašas bites, kas to sanesušas.

Ja šajos skaitļos būtu kādas nepilnības vai nepareizības, tad atbildību atstāju tam mūsu Anglijas sūtniecībai agrāk tuvu stāvošajam goda vīram, kuŗa atmiņa liepziedu medū nav noreibināta.

Kārlis Silzars

KALEIDOSKOPS

★ Jaunievēlēto Vācijas LCP locekļu A. Cipuļa un O. Baltputna aicināti, Hamburgā bija pulcējušies igauņu un lietuviešu organizāciju priekšnieki, no latviešu puses piedaloties arī vietējās latviešu biedrības, DV nodaļas evanģ. luteriskās raudzes, DV Špākenbergas nodaļas un Pinebergas latviešu komitejas pārstāvjiem. Sapulce nolēma iesniegt Anglijas ģenerālkonsulam Hamburgā protesta rakstu par Latvijas noguldītā zelta nelegālo izlietošanu. Protesta tekstu izstrādāja abi iniciātori, bet 19. maijā to britu ģenerālkonsulam iesniedza baltiešu delegācija — latvietis J. Alksnis, igaunis Kingsepe un lietuvietis Valaitis. Sākotnēji delegācija bija peredzēta 5 personu sastāvā, tajā izraugot arī igauni Heinrichsonu un LCP locekli A. Cipuli, bet britu ģenerālkonsuls vēlējās pieņemt tikai trīs pārstāvjus... Iesniedzot protestu, Hamburgas universitātes docents J. Alksnis mutvārdos informēja ģenerālkonsulu zelta jautājumā, neslēpjot baltiešu sašutumu par Anglijas valdības rīcību. Ģenerālkonsuls paskaidroja, ka viņam par šo lietu nekas nav zināms, bet protesta iesniegumu nosūtīšot britu valdībai uz Londonu.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Ja Jums patīk jautra mūzika, tad arī zemāk minētās skaņu plates nedrīkst trūkt Jūsu skaņu plašu albumā!

MELVATON 45 RPM

3 VINTERU iedziedājumā, Alfrēda Vintera mūzika un vārdi. TRĪS VĪTUSAS ROZES — tango RUDZPUĶU ZIEDS — valsis, VIENS BALTS — OTRS SARTS, GAUJMALAS LAKSTĪGALA — tango.

Nr. D — 1001

PAR VELU DRAUGS — lēns fokstr. MONAMI, lēns valsis. MANA GITĀRE — fokstr. LĒNĀ VĒSMIŅA — valsis.

Nr. D—1003

PASTA BALODIS — fokstrots. VECAIS ORMANS Mr. X — fokstr. Pazīstamais vijolnieks Arnolds Kornelius ar savu orķestri. ŠĶIROTIES — (Santa-Ferrfi) tango. MIA BELLA SENJORITA — tango.

Nr. D—1004

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar A. Sundina orķestri VECĀ KOKLE — lēns fokstrots, GAUJAS LAIVINIEKS — valsis, TAVAS MAIGĀS ROKAS, HAVAJAS MELODIJA.

Nr. D. — 1010

TEIC, MEITENE, TEIC — lēns valsis. PUSNAKTS ZIEDS — valsis. NEAIZMIRSTAMAIS SKŪPSTĒ. ANTON—ANTON — fokstrots.

Nr. D—1015

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar Arvida Sundina orķestri ATMIŅU PĒRLES — tango, KA VAR AIZMIRST — valsis Lilianas Krastiņas iedziedājumā: KAUT TU ATNĀKTU — lēns valsis, DŽONNI — samba - fokstrots

Nr. D — 1016

Sieviešu kvartets Pērse ar Arnolda Kornēliusa orķestri: BALTĀ ROZE — dziesma, TAUTIET'S MANI PAVADĪJA — VILTĪGAS ACIS — tango. DZĪVES RATIŅS GRIEŽAS — valsis.

Nr. D—1024

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar A. Sundina orķestris: SAPNIS — tango, KUR ESI TU — slov - fox., MANA GITARE — fokstrots, LĒNĀ VĒSMIŅA — valsis, Citara duets — bez dziedājuma.

D — 1026

DZINTRA — valsis, ZILAIS LAKATIŅŠ — valsis, VIENREIZ LAIMĒJAS — fokstrots, VAI BŪTU DAUDZ — fokstrots

Nr. D — 1028

Alfreda Vintera iedziedājumā ar Arvīda Sundina orķestri VĒLREIZ TO DZIRDĒT — A. Vintera tango, GĀJPUTNI — valsis, MAZĀ VĒSTULĪTE — A. Vintera lēns fokstr., DRAUGS NEJAUTĀ — valsis.

Pasūtinājuma Nr. 2501

KATRA PLATE MAKSĀ $3.00
Ontario dzīvojošiem jāpieskaita 5% tirdzniecības nodoklis. Plates pasūtināmas pa pastu bez speciālas piemaksas.
Pasūtinājumus adresējiet uz minēto adresi:

Zviedrijas DAUGAVAS VANAGU Stokholmas nod. vokāļu ansambļa iedziedājumā ar orķestri: NEĻAUSIM IEROCIEM RŪSĒT — marša dziesma, ES VĒLOS PĀRNĀKT — lēns valsis, KARAVĪRU ATMIŅAS — jautrs potpurijs, MEITU MĀTE BĒDĀJAS — valsis.

Nr. 2502

Edgāra Dima iedziedājumā(reiz. duetā) ar A. Sundina orķestri: VĒL REIZ DRAUGS NĀKSI TU — tango, NESKUMSTI MEITENIT — valsis, PAR VELTI GAIDĪTS — fokstr., LATVJU MEITENE — pasodoble.

Nr. 2503

Iedziedājis A. Vinters, A. Sundina ork. ZUZI - ZUZANNA — fokstr. bugi vugi, ZEM RIGAS LIEPĀM — valšu virkne, LAI MEICA ATSAUCAS — A. Vintera fokstr., ŠTEDI - REDI — kupleja fokstr.

Nr. 2504

NOMIERINIES—VĒL JAU VISS NAV PAGALAM—valšu virkne. JŪLAI TAS IR NIEKS—kupleja.

Nr. O—631

O DONNA KLARA — tango potp. JAUNĀ BABELE — fokstrots. LAUKU ROMANTIKA — kāda tā bija kādreiz un kāda ir šodien?

Nr. O—632

SARGIES BAIGĀ VANADZIŅA— valsis. KO TU DZIEDI ĢAILĪTI MAN—tango potpurijs. DZINTARJŪRAS KAIJA—tango.—PELĒKAIS ZVIRBULIS—valsis.

Nr. O—634

Alfrēda Vintera mūz. un teksti: BALSIS - TĀS BALSIS — valšu potpurijs. Iedz. A. Vinters. ANNA - MINNA - MARIJA — kupleja. VAI KUR LABI — kupleja. Iedziedājis Aleksandrs Kortāns.

Nr. O—635

MŪZIGĀ JAUNĪBA — marss. VECĪT LĒNĀK BRAUC — valsis. LĪNA - LĪNA NĀC — polka. Iedziedājumi Aleksandra Kortāna. SVEŠIE SIROTĀJI — potpurijs. Iedz A. Vinters.

Nr. O—636

Alfrēda VINTERA iedziedājums ar REO orķestri DZIESMOTĀ RĪGA — fokstrots, PAR VĒLU DRAUGS — fokstrots, SMOLANDES MEITENES, Lundbergs - Vinters - dziesma fokstrots, RUDZPUĶU ZIEDS — valsis,

Pasūtinājuma Nr. 6201.

Austras Valdēnas un Miķeļa Fišera iedziedājumā ar orķestri LIGO DZIESMU VIRKNE — Latv. tautas deja ar kokļu orķestri JAUTRAIS STŪRIS — Imanta Krēsliņa iedziedājumā KUMELIŅI — KUMELIŅI latv. t. dz.

Nr. 6202

Iedziedājusi L. Andersone ar orķestri LABVAKAR — lēns valsis. V. Butānes iedziedājumā CIK DZĪVE SKAISTA — fokstrots. Iedz. L. Liniņš un māsas Vambutes CAURI PILSĒTAI — fokstrots.

Nr. 6203

Rolanda Paula SIMFONISKĀ DZĪESA SVĪTA 3 daļās — iespēlējis simfoniskais dzīesa orķestris, diriģents E. Švarcs.

Nr. 6204

A. Jāhovļeva iedziedājumā ar ork. SNIEGA PĀRSLAS — fokfokstrots. I. Pērkones iedziedājumā PUĶU PĀRDEVĒJA — fokstr. DZIESMA TEVI SAUC—lēns fokstr. E. Zvejas iedziedājumā ar orķestri TU SAULES STARS — lēns fokstrots. JAUNTBAS UGUNSKURS — fokstr.

Nr. 6205

12 populārākās melodijas no Johana Štrausa operetes ČIGĀNU BARONS. Solisti — J. Viļģerte, M. Fišers u.d.c. Koris un orķestris diriģ. T. Vējš. Melodijas iekļautas uz divām EP skaņu platēm.

Nr. 6206 un 6207

Jāzepa Vītola apdarē ar Mārtiņa Fišera iedziedājumu, latvju t. dz. OZOLIŠI ZEMZARĪTI, DZELTENS MANIS KUMELIŅŠ. Lauku instrumentāls ansamblis ZAGARU POLKA latvju t. deja. Jaukta vokāla ansambļa izpild. STŪRU STŪRIEM TEVIJ ZEMĒ. A. Valdēnas un I. Krastiņa iedzied. ŠIJA AUZAS TAUTU MEITA t. dz.

Nr. 6208

Alfrēda Vintera vārdi un iedz. NĀC SPĒLE ČIGĀN — tango. SVEICIENS DRAUGAM — valsis. ARDIEVU BERNĪBA — tango. PIE TEVIS ARVIEN — rumba.

Nr. 6209

DZIMTAS ZEMES ZVAIGZNE — lēns fokstrots. MARJU — lēns valsis. MĒNESNĪCA — valsis. RAMONA — lēns valsis.

Nr. 6210

A. Vintera mūzika un teksti. VĒL JAUNA TU — valsis. JAUNĪBAS ZVAIGZNE—fokstrots. Iedziedājis Edgars Vilnis. VILŠANĀS — valsis. Iedziedājis Edvins Krūmiņš. GODS MĀRTIŅAM — marss. Iedz. Aleksandrs Kortāns.

Nr. 6211

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

KONCERTS SKAŅU
15 PATRIOTISKAS un LATVIEŠU
IEDZIEDĀJUSI
SKAIDRĪTE PRINCE
pie klavierēm: *Anatolijs BĒRZ*
Plati „ES DZIEDĀŠU PAR TEVI, TĒVU
LATVIEŠU KARA INVALIDU APV
Skaņu plati „ES DZIEDĀŠU PAR TEVI,
var dabūt arī DV grāmatnīcā TO
Cena $5.00 plūs 5% PST.

IEPRIECINIET SAVUS PIE
NOSŪTOT PĀRTIKAS S
PARAUGSAIŅ
Cenas ASV dolaros.
1 — 8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg riss, kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 k
3 — 2 kg bekons vai žāv. speķis, 1 kg cūku žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg
4— iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg
5— 20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu c
6— 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (sv pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig.
7 — 42 mārc. (19 kg) smalkā cukura .....
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katr nātāja vēlēšanās) brutto 20 kg .....
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma k tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg .....
10 — 20 mārc. (8.5 kg) žāv. cūkas speķis sviests 0,5 kg pac. (pēc pasūt. vēlēšan
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, brutto 5 kg .....
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 kakao, 100 cig., 225 gr karameles, bru
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg
17 — 9 kg rīsi, brutto 10 kg .....
18 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, bru
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 bonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cu vēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 cigaretes, brutto 10 kg .....
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cig
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr sviests, 340 gr rozīnes, 60 gr „Nes šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, vai piparkūkas, 240 gr konfektes un
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais d
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 k sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti aug desa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 20 227 gr karameles, 20 svecītes un 60
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sai klāt 500 gr riekstu kodolu .....
Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu m 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes kara garešu .....
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (n ces tik, cik vēlaties, vai arī tikai
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu n 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu .....
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr. 36 9 kg baltie „American kviešu n 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku ....
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu n 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksports
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots n
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rī
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura,
Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8%
DV Grāmatnīcas — sainīšu nodaļa atvērta — 5 p. p., sestd. 8.30 — 2
491 College Street, Toronto 4, O nt., tel

MĒS IESPIE
LAULĪBU un IEDZIMTĪBU IELŪ
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU
KONCERTU PROGRAMM
SARĪKOJUMU BIĻETE
PLAKĀTUS, DZIESMU
VĒSTULŲ VEIDLAP
GRĀMATAS, ŽUR
Labs darbs. — Mēren
PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NO
LATVIJA - AMERI
491 College St., Toront
CANADA.
TEL.: 921—712
CODE 416

it kā no jauna murga. Lienīte paķer no klona (sanāksmēm iekārtota telpa pagrabā) savus apģērba gabalus un uzskrien augšā saģērbties, uzsaukdama vēl Sprīdītim: „Pavadi mani mājās!" Kļūst skaidrs, ka viņu ceļi savīsies kopā.

Sirreālistiski iepītā gaiļa iedziedāšanās atbrīvo no sasprindzinājuma, kurā tika turēts lasītājs. Negaidītais un neiedomājamais atrisinājums nāk ar tik spilgtu pārsteigumu, kāds ilgi mūsu literātūrā nav piedzīvots. Autors pilnā mērā savu nolūku ir sasniedzis — visas sarežģītās domas izgaismojas šai poētiskajā pārdzīvojumā. Tas pacilā, atbrīvo garu no vājību žņauga, jo gaiši parādīts, ka pasaku Sprīdītis ar savu lielo morālo spēku var būt dzīvs arī mūsu vidū.

Paliek tomēr vēl atklāts jautājums, kā šo Sprīdīša garu iepotēt arī svešumā dzimušajos jauniešos. Cerēsim un gaidīsim, ka, varbūt, ar nākošo grāmatu autors izgaismos arī šo problēmu.

Grāmatas vāku un apvalku zīmējusi Sniedze Ruņģe. Apvāks ieturēts melnu un baltu līniju kompozicijā ar sarkanu akcentējumu, bet uz vāka, zeltā uz sarkana fona, simbolisks zīmējums — no grāmatas titula un autora vārda izveidots vecais gramofons ar visu vareno tauri.

...āk minētās skaņu plates ...ašu albumā!

...5 RPM

Austras Valdēnas un Miķeļa Fišera iedziedājumā ar orķestri LĪGO DZIESMU VIRKNE — Latv. tautas deja ar kokļu orķestri JAUTRAIS STŪRIS — Imanta Krēsliņa iedziedājumā KUMELIŅI — KUMELIŅI latv. t. dz.

Nr. 6202

Iedziedājusi L. Andersone ar orķestri LABVAKAR — lēns valsis. V. Butānes iedziedājumā CIK DZĪVE SKAISTA — fokstrots. Iedz. L. Liniņš un māsas Vambutes CAURI PILSĒTAI — fokstrots.

Nr. 6203

Rolanda Paula SIMFONISKĀ DŽESA SVITA 3 daļās — iespēlējis simfoniskais džesa orķestris, diriģents E. Švarcs.

Nr. 6204

A. Jāhovļeva iedziedājumā ar orķ. SNIEGA PĀRSLAS — fokfokstrots. I. Pērkones iedziedājumā PUĶU PĀRDEVĒJA — fokstr. DZIESMA TEVI SAUC— lēns fokstr. E. Zvejas iedziedājumā ar orķestri TU SAULES STARS — lēns fokstrots. JAUNĪBAS UGUNSKURS — fokstr.

Nr. 6205

12 populārākās melodijas no Johana Štrausa operetes ČIGĀNU BARONS. Solisti — J. Viļģerte, M. Fišers u.d.c. Koris un orķestris diriģ. T. Vējš. Melodijas ieskaņotas uz divām EP skaņu platēm.

Nr. 6206 un 6207

Jāzepa Vītola apdarē ar Mārtiņa Fišera iedziedājumu, latvju t. dz. OZOLĪTI ZEMZARĪTI, DZELTENS MANIS KUMELIŅŠ. Lauku instrumentāls ansamblis ZĀGARU POLKA latvju t. deja. Jaukta vokāla ansambļa izpild. STŪRU STŪRIEM TĒVU ZEMĒ. A. Valdēnas un I. Krastiņa iedzied. SIJĀ AUZAS TAUTU MEITA t. dz.

Nr. 6208

Alfrēda Vintera vārdi un iedz. NĀC SPĒLĒ ČIGĀN — tango. SVEICIENS DRAUGAM — valsis. ARDIEVU BERNĪBA — tango. PIE TEVIS ARVIEN — rumba.

Nr. 6209

DZIMTĀS ZEMES ZVAIGZNE — lēns fokstrots. MARJU — lēns valsis. MĒNESNĪCĀ — valsis. RAMONA — lēns valsis.

Nr. 6210

A. Vintera mūzika un teksti. VEL JAUNA TU — valsis. JAUNĪBAS ZVAIGZNE —fokstrots. Iedziedājis Edgars Vilnis. VILŠANĀS — valsis. Iedziedājis Edvins Krūmiņš. GODS MĀRTIŅAM — maršs. Iedz. Aleksandrs Kortāns.

Nr. 6211

...RĀMATNĪCĀ
...1 College St., Toronto 4, Ont.

KONCERTS SKAŅU PLATĒ

15 PATRIOTISKAS un LATVIEŠU DZIESMAS IEDZIEDĀJUSI

SKAIDRĪTE PRINCE, soprāns

pie klavierēm: *Anatolijs BĒRZKALNS*

Plati „ES DZIEDĀŠU PAR TEVI, TĒVU ZEME" izdevusi LATVIEŠU KARA INVALĪDU APVIENĪBA.

Skaņu plati „ES DZIEDĀŠU PAR TEVI, TĒVU ZEME" var dabūt arī DV grāmatnīcā TORONTO.

Cena $5.00 plūs 5% PST.

IEPRIECINIET SAVUS PIEDERĪGOS, NOSŪTOT PĀRTIKAS SAINI!

PARAUGSAIŅI

Cenas ASV dolaros.

1 —	8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes	$17.95
2 —	2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 kg	18.50
3 —	2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4—	iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	32.00
5—	20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cukura	15.60
6—	9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg	16.00
7 —	42 mārc. (19 kg) smalkā cukura	24.00
8 —	19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	22.70
9 —	20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
10 —	20 mārc. (8.5 kg) žāv. cūkas speķis, bēkons vai sviests 0,5 kg pac. (pēc pasūt. vēlēšanās) 10 kg	32.40
11 —	0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg	22.75
12 —	iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	38.50
13 —	2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	38.45
14 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15 —	2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg	38.80
16 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.60
17 —	9 kg rīsi, brutto 10 kg	16.90
18 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	26.00
19 —	9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	26.65
20 —	1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg	31.00
21 —	iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	56.00
22 —	SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	31.80
23 —	SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	35.90
24 —	SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.00
25 —	SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	58.00
Nr. 31	9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu	$ 39.00
Nr. 32	18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc.	$ 22.70
Nr. 33	18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	$ 24.90
Nr.34	4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.	$ 22.70
Nr. 35	— iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 37.50
Nr. 36	9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.	$ 30.75
Nr. 37	4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņka, 2,5 kg bekona — 20 mārc.	$ 29.75
Nr. 38	— iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 51.50
Nr. 39	4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc.	$ 29.50
Nr. 40	— iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc.	$ 52.50
Nr.41	2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 27.50
Nr. 42	— iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc.	$ 45.50
Nr. 43	4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 20.90

Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV Grāmatnīcas — sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p. p., sestd. 8.30 — 2 p.p.

491 College Street, Toronto 4, O nt., tel. 921-7121

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ

491 College St., Toronto 4, Ont.

CANADA.

TEL.: 921—7121

CODE 416

Ar šo paziņoju, ka lielāko latviešu vasarnīcu Kanadā GLEN ECHO LODGE *skaistajos Muskokas ezeros atklās š. g. 1. JŪLIJĀ.*

Piedāvājam istabas un kabīnes 80 viesiem. Iespējams arī teltot, piedaloties pie kopgalda. Garšīgi ēdieni. Dažādas sporta nodarbības, dziesmu un deju vakari.

Pazemirātas cenas pieaugušiem pirms 15. jūlija un pēc 13. augusta, bērniem līdz 12 g. visu vasaru.

Jautrai līgošanai š. g. 24. jūnijā lūdzam pieteikties līdz 18. jūnijam.

Imants un Mirdza Fricbergs,
Box 910 Gravenhurst, Ont.
Telefons: 687-4471 (area code 705)

Kanadas bruņotie spēki

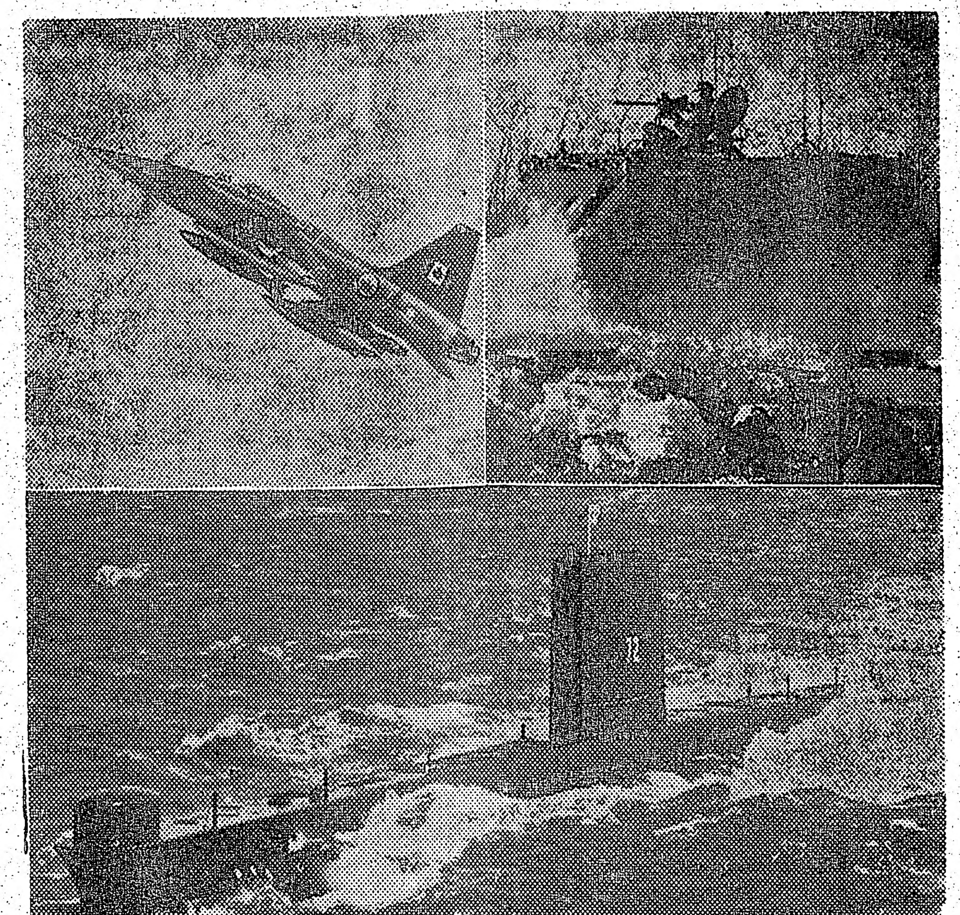

nākotnes stiprums

kalpo pasaulei miera labad

KANADAS BRUŅOTIE SPĒKI - PADOMĀJIET PAR TIEM

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

PĀRSŪTAM
naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Vajadzīga PAVĀRES PALĪDZE latviešu vasarnīcā Muskokā. Atalgojums $15.00 dienā.

Lūdz rakstīt I. Fricbergs, Box 910, Gravenhurst, Ont.
Tel.: 687-4471 (area code 705)

MEKLĒ
dūšīgu māmiņu,

kas palīdzētu audzināt divus bērnus, kamēr māte strādā. Maza māja, liels dārzs mierīgā Toronto rajonā. Sava saulaina istaba, uzturs, alga, un palīgs uzņemts kā ģimenes loceklis.

Interesentus lūdz rakstīt šī laikraksta kantorim Nr. 344.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

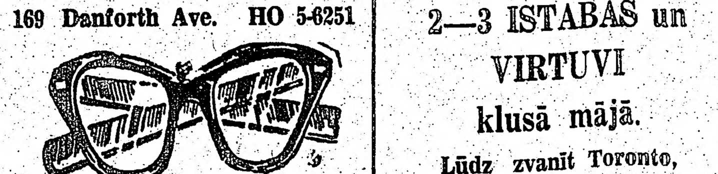

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

VECĀKS PĀRIS
MEKLĒ
2—3 ISTABAS un VIRTUVI
klusā mājā.
Lūdz zvanīt Toronto, 463-0241

MADAM HELEN

Apdāvināta zīlētāja visās dzīves problēmās. Dod padomus un palīdz jums atrisināt visas problēmas. Zvanīt Toronto 531-6150, 1030 Davenport Rd., Apt. 1 (starp Ossington un Christie).

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Telefons: 534-1403, Toronto

Broadview — Mortimer rajonā
izīrējama
3 GUĻAMISTABU MĀJA.
Tuvākai informācijai zvanīt Toronto, 466—0659

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

JAUNĀKĀ SKAŅU PLATE

Teiksma A.P. 3003 Mono $5.00

ALFREDS PORIŅŠ — latviešu labākais tenors

Dziesmas klavieŗu, čello un vijoles pavadījumā

I

PŪT, VĒJIŅI	V. Ziedonis
AR LAIVIŅU IELAIDOS	V. Ziedonis
DIV' DZELTENI KUMELIŅI	L. Garūta
VISIEM ROZES DĀRZĀ ZIEDĒJ'	P. Līcīte
AI, ZAĻĀI LĪDACIŅA	J. Vītols
SAULĪT' TECĒJ', TECĒDAMA	J. Vītols

II

VERDZENES DZIESMA	A. Kalniņš
ZIEMAS SAULE	H. Berino
SPĀNIEŠU ROMANCE	E. Dārziņš
LIEPU TĒJA	J. Ķepītis
KAD NĀKSI ATKAL	A. Okolo-Kulaks

Dabūjama DV Grāmatnīcā

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Atkalpārdevējiem izsūtām citā rēķinā.

Ontario dzīvojošiem 5% tirdzniecības nodoklis.

ATKAL DABŪJAMA

Labā iespiedumā uz plastikas - mazgājama

P. Mantnieka

LATVIJAS KARTE $8.00

Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Jaunākās grāmatas

A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlēfa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj.	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata	$7.80
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonīmu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom.	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
K. Hamsuns — Zem rudens zvaigznēm, rom.	$3.50
V. Pelēcis — Malenieša pasaule, stāsti	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
J. Porietis — Prezidents atbild, atm.	$4.00
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu karavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
BIBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Slinķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzelohžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas	$4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

SPORTS

TORONTO FUTBOLISTI PĀRSPĒJ ŅUJORKU

Toronto DV futbola vienpadsmitam 3. jūnijā ierodoties Ņujorkā, lai Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstēs spēkotos ar vietējo DV vienību, nebija daudz drošsirdīgo, kas spītēja 90 F gradu karstumam, lai noraudzītos vienā no interesantākajām spēlēm, kāda latviešu meistarsacīkstēs pēdējos gados redzēta.

Jau ar spēles pirmajām minūtēm ņujorkieši nepārtraukti uzbruka, pārņemot iniciatīvu pilnīgi savās rokās, tomēr netika pie bumbas raidījumiem vārtos. Tikai pēc apm. 15 minūtēm torontieši pamazām atguvās un atcerējās teicienu, ka bez bumbas sišanas vārtos nevar tikt pie vārtu guvuma un uzvaras: divas reizes veiksmīgs bija Andris Rode, un Toronto DV vienība puslaika atpūtā varēja doties ar 2—0 pārākumu.

Otrs puslaiks sākās mazliet lēnākā tempā, jo lielais karstums bija prasījis savu tiesu. Ņujorkieši atkal prata iegūt pārsvaru, bet nespēja to izmantot vārtu gūšanai. Vairākus skaudrus raidījumus arī atvairīja torontiešu vārtsargs Rāva. Puslaika vidusdaļā torontiešiem radās lieliska iespēja rezultātu paaugstināt, tomēr Rode piešķirto 11 m soda sitienu pārraidīja vārtiem pāri. Tā interesantā un arī sportiski disciplinētā spēle beidzās ar Toronto DV vienības 2—0 (2—0) uzvaru.

Toronto DV krāsas pārstāvēja Rāva, G. Ezers, Alksnis, Gulbis, E. Petmanis, Pavārs, Pilskalnietis, Liepa, Buss, Rode, Herc-bergs un Sudmalis. Ņujorkas DV vienībā spēlēja Slakteris, Zāmurs, Mežaks, Puķe, Laiviņš, Kampa, Ekštrēms, Apelis, Dāle, Blūmfelds, Gūtmanis, Bērziņš, Mednis, Rupners un Šķipķis.

Toronto vienībā ļoti labu sniegumu nodemonstrēja Austris Liepa, vienu no savām labākajām spēlēm parādīja arī K. Gulbis, tāpat Pavārs. Ja ņujorkieši netika pie vārtu guvuma, tad vislabākais sakāms par torontiešu aizsardzību. Tomēr piebilstams, ka ņujorkiešu uzbrucēji saskaņoti darbojās līdz apm. 16 m līnijai, tad viņu spēle it kā pajuka.

Ziemeļamerikas latviešu meistartitula ieguvējs noskaidrosies rudenī, kad Toronto abas vienības tiksies atkārtojuma spēlē. Latviešu sporta apvienības Kanadā futbola nozares vadītājs un vispār sporta labvēlis A. Grīnbergs ziedojis īpašu balvu šo meistarsacīkšu individuāli teicamākajam dalībniekam, kuru izraudzīs īpaša komisija. Pēc tikko notikušās spēles Ņujorkā, par kandidātiem uz šo balvu jau nominēti torontieši Gulbis, Pavārs, Liepa un ņujorkietis Zāmuels, Laiviņš un Blūmfelds.

V. T.

JAUNIE BALTIEŠU MEISTARI GALDA TENISĀ

Kad 3. jūnijā Toronto atkal pulcējās galda tenisisti, lai šoreiz sacenstos Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstēs, varēja atkal konstatēt, ka sacensību apzīmējums gan lepns, bet faktiski notiek Kanadas latviešu un lietuviešu interna spēkošanās: it kā zinot, ka nav nekādu izredžu uzvaret, sacensībās, izņemot vienīgi ņujorkieti I. Drengeru, nepiedalījās neviens igaunu vai lietuviešu pārstāvis no ASV... Atliek tikai izteikt I. Drengeram sirsnīgu pateicību par tālā ceļa mērošanu un sportiska gara aplieciņājumu, it sevišķi olimpiskās domas izpratsanu, ka galvenais ir piedalīties, ne uzvarēt.

Meistarsacīkšu ievadījumā sacentās vienības. Latviešu vīriešu trijnieks ieguva meistartitulu, pievācot lietuviešus ar 5—0 rezultātu. Atsevišķajās spēlēs Žulps uzvarēja Vaičekausku ar 21—14, 21—16; Eichvalds — Nešukaiti ar 15—21, 21—15, 21—17; Kūlītis — Rautiņu ar 21—11, 21—7; Eichvalds — Vaičekausku 21—13, 21—13 un Kūlītis — Nešukaiti ar 21—18, 21—7.

Sieviešu vienību sacensībā latviešu reprezentantēm V. Ādminei un Z. Marinko neveicās, un viņas zaudēja lietuvietēm ar 0—3 rezultātu. Ādmine liecās Sabaliauskas priekšā ar 17—21, 21—17, 11—21, Marinko zaudēja Nešukaitei ar 17—21, 10—21, bet divspēlē mūsu spēlētājas bija spiestas atzīt abu lietuviešu 20—22, 21—17, 21—12 pārākumu.

Individuālajās sacensībās vīriešu vienspēlē startēja 11 dalībnieku, finālā atkal tiekoties vecvecajiem pretiniekiem — latviešiem M. Žulpam un L. Eichvaldam. Pēc sevišķi spraigas cīņas 1. setā, ar 22—20, 21—11 rezultātu meistara laurus ieguva Žulps. Trešā vietā ierindojās lietuvietis Vaičekauskas, atstājot 4. vietā Kūlīti.

Sieviešu vienspēlē 6 dalībnieču konkurencē pēc spraigām sacensībām meistarnosaukumu ieguva lietuviete V. Nešukaite, finālā pārspējot V. Ādmini ar 21—17, 21—7. Pusfinālā Ādmine bija pieveikusi lietuvieti Sabaliausku ar 21—10, 21—12.

Vīriešu divspēlē startēja tikai 4 pāri. Finmāls izvērtās par tīru „latviešu lietu", Eichvaldam un Kūlītim pievācot Žulpu un Kugu ar 21—13, 20—22, 21—16. Pusfinālā Žulps ar partneri bija uzvarējuši lietuviešus Nešukaiti un Vaičekausku ar 21—14, 21—16.

Arī sieviešu divspēlē meistargods piekrita latviešiem: V. Ādmine un Z. Marinko finālā uzvarēja lietuviešu māsas V. un F. Nešukaites ar 21—9, 21—13, 21—0.

Jauktajā divspēlē, kurā piedalījās 4 pāri, V. Ādmine un M. Žulps tika meistaru godā, finālā pārspējot lietuviešus V. un J. Nešukaiti ar 21—12, 19—21, 21—18. Lietuviešu pāris pusfinālā savukārt bija pievelcis mūsu Marinko un Eichvaldu ar 15—21, 23—21, 21—18.

Meistarsacīkšu rīkošana bija uzticēta Latviešu sporta apvienībai Kanadā, to vadība atradās lietpratīgajās E. Skujiņa rokās. Šogad latvieši ieguva 5 baltiešu meistartitulus, bet lietuvieši 2.

Dienu vēlāk baltiešu meistarsacīkšu izskaņā notika Kanadas latviešu meistarsacīkstes junioriem. Par spīti tam, ka mācību vai citu iemeslu dēļ bija kavēti ierasties daudzi no labākajiem šīs vecuma grupas spēlētājiem (Pukītis, Hausmanis, Drengers, Budrevics), sacensībās tomēr piedalījās 9 dalībnieki. Visai vieglu uzvaru izcīnīja V. Skujiņš, finālā pieveicot I. Pūpēdi ar 21—10, 21—11. Trešā vietā ierindojās A. Gubiņš, kas pusfinālā bija zaudējis Pūpēdim ar 18—21, 23—25. Jācer, ka sacensības junioriem rīkos biežāk, lai pamazām rastu aizstājējus Žulpam, Eichvaldam, Kūlītim, Kugam un citiem.

V. T.

ZVAIGZNĪTEM 3 MEDAĻAS ONTARIO MEISTARSACĪKSTĒS

Ontario provinces meistarsacīkstēs vieglatlētikā 3. jūnijā piedalījās arī latviešu vieglatlēts Juris Zivtiņa, Ivars Zvaigznīte un Māris Smilga. Labākos panākumus guva Zvaigznīte, kas reālizēja sezonas sākumam labus rezultātus un izcīnīja trīs medaļas, šķēpa mešanā ar 61,03 m veikumu ierindojoties 2. vietā, bet lodes grūšanā (14,01 m) un diska mešanā (46,63 m) paliekot 3. vietā.

Neveicās Zivtiņam, kas tāllēkšanā visos trīs mēģinājumos izdarīja pārkāpumu un izstājās no tālākās sacensības bez rezultāta. Arī 220 j priekšskrējienā viņš ar 23,2 sek. laika atzīmi mērķi sasniedza tikai kā ceturtais un neiekļuva finālā. Skaisti toties Zivtiņa noskrēja savu maiņu 4 x 100 m stafetē, palīdzot savai Otavas vienībai iegūt dalītu 3. un 4. vietu.

Smilga pagaidām vēl maz trenējies, tomēr piedalījās 1 un 3 jūdžu skrējienā. Vienu jūdzi viņš veica 4:57,8 min. laikā, bet 3 jūdzes noskrēja 17:42,5 minūtēs.

*

Latviešu vieglatlētu kluba Kanadā eksternās sacīkstes vīriešiem un zēniem piecciņā, kā arī sievietēm un meitenēm trīscīņā notiks 18. jūnijā plkst. 1,30 dienā Arv. Zaķa vieglatlētikas laukumā Stofvillē. Sacensībās var startēt arī vieglatlēti, kas vēlas piedalīties tikai vienā atsevišķā disciplīnā. Pieteikšanās sacensībām pie starta.

*

Pagaidām rosīgākais latviešu vieglatlēts jaunajā sezonā bijis otavietis Juris Zivtiņa, kas jau paguvis piedalīties vairākās sacīkstēs Otavā un Montrealā. Labāko rezultātu viņš panācis tāllēkšanā ar 6,98 m veikumu (3. vietā), bet 2. vietā Montrealas sacīkstēs ierindojies 100 j skrējienā ar 10,4 sek. Sacensībās Otavā Zivtiņa veica 200 m skrējienu 23,1 sek. laikā, bet trīssoļlēkšanā iespēja 12,22 m.

V. T.

Pamiers Izraēlas uzvaras zīmē

Nedēļu ilgais kaŗš Vidējos austrumos beidzies ar pilnīgu Izraēlas uzvaru visās frontēs.

Nasers klusē. Jordānija ir sakauta. Pēc izraēliešu iebrukuma Sīrijā, pamiers tagad noslēgts ar visu arabu pasauli. Arabu vienotība, kuŗu vēl pirms pāris nedēļām šķita nepiedzīvoti liela un nesatricināma, sagruva un sabruka, nekad neīstenojoties. Pirms kaŗa sākuma likās, ka Izraēla ir ne tikai nobloķēta jūrā, bet ielenkta arī sauszemē no visām pusēm. Bet, sākoties militārajai darbībai, kaujās piedalījās tikai trīs arabu valstis — Ēģipte, Jordānija un Sīrija.

No Telavivas ziņo, ka Izraēla paturēs visus kaŗa dienu territoriālos ieguvumus, kuŗu ir ļoti daudz. Sīrijā iegūti pakalni, no kuŗiem gadiem ilgi sīrieši apdraudēja Izraēlas robežas. Nedēļas laikā pilnīgi salauzta arī arabu blokāde Akabas līcī. Okupēta Jordānas upes rietumu krastmala, no kuŗas arabi varētu „pārgriezt" Izraēlu tās šaurākajā vietā. Izraēla savās rokās pārņēmusi Gazas šaurumu un daudz kvadrātjūdžu Sīnajas tuksnesī. Kaŗa gaitā Izraēlai izdevās izmīcināt gandrīz visus Ēģiptes, Jordānijas un Sīrijas tankus un gaisa spēkus. Arabu vadība atrodas pilnīgā sajukumā. Kā Jordānijas karaļa Huseīna, tā Ēģiptes prezidenta Nasera nākotne kļuvusi ļoti nedroša.

☆

Kaŗš Vidējos austrumos aplecinājis absolūtu Apvienoto nāciju bezspēcību. Drošības padomes lēmumiem nebija nekāda iespaida, tie pat mazākajā mērā nespēja ietekmēt kaŗa norisi. Un tagad, kad bez Apvienoto nāciju palīdzības Vidējos austrumos parādījusies Vidējos austrumos parādījusies pamiers, Izraēla deklarējusi, ka neatkarīgi no tā, ko lems Apvienotās nācijas, Izraēla paturēs visus kaŗa ieguvumus un mēģinās radīt „jaunus" Vidējos austrumus, kuŗiem nebūs vairs nekāda sakara ar notikumiem pēc 1949. gada un 1956. gada kaŗiem.

Izraēlas ārlietu ministrs Ebans Telavivā deklarēja, ka Izraēla nepadosies nekādiem citu valstu miera plāniem, bet izstrādās pati savus, un šoreiz arabi būs tie, kuŗiem nāksies pakļauties Izraēlas noteikumiem.

Kā jau minēts, nedēļu ilgajā kaŗā Izraēla guva absolūtu uzvaru. Izraēlieši zaudēja 679 kritušos un 2563 ievainotos. No arabu puses ziņas ir daudz skopākas. Karalis Huseīns izteicies, ka jordāniešu zaudējumi bijuši ārkārtīgi smagi, kritušo skaitam pārsniedzot 15.000. Ēģipte un Sīrija par saviem zaudējumiem nerunā.

BALTĀ ELLE

(Pārnesums no 1. lpp.)

Kaujas laukā katram upurim ir sava nozīme un dziļa jēga. Tos kopā liekot, drošāks un plašāks vērsās ceļš uz gala mērķi — uz uzvaru. Arī tie mūsu tautai piederīgo tūkstoši, kas kopš 1940. gada mocīti un sašaustuši baltās elles epgabalā Pad. savienības ziemeļos, kopīgi veido mūžīgu un neapklusināmu apsūdzību pret varu, kas veidojusies kā jaunu cilvēku smadzeņu izdzimums, kuŗas ideoloģija, rīcība un mērķis ir pilnīgi pretējs brīva individa iedabai.

Tādēļ atkal un atkal atgādināsim sev un citiem šīs zvēriskās varas un izrīcības piemeklējumu, kas skāris mūsu tautu un arī citus, kam pāri vēlusies vēsturiski vienreizējā posta un iznīcības nakts. Tās tumsa vēl šodien apdraud pasauli un liks tai bailēs nodrebēt arī nākotnē, ja cilvēkiem un tautām pietrūks drosmes, gribas un uzņēmības mesties atklātā, bet asā cīņā ar sātanu, kas ne ceļ, bet noārda ceļus un pamatus laimīgai un cilvēcīgai dzīvei zem šīs saules.

Jaunatnes kursi Zviedrijā

Laikā no 27. — 31. maijam Zviedrijas konservatīvo partijas izglītības centrā Jimo notika Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra jaunatnes nozares vadītāju kursi, kuŗos, diemžēl, piedalījās vienīgi Zviedrijas latviešu jaunieši, kaut bija solīts, ka kursanti ieradīsies arī no Anglijas un Vācijas. Liekas, ka Eiropā līdz šim nav notikuši kursi ar tik nopietnu un bagātīgu saturu, tādēļ Anglijas un Vācijas jauniešu neierašanās sevišķi jānožēlo. Nedēļas nogalē kursantu skaits pārsniedza 30, bet darbdienās nedaudz samazinājās. Referātiem visi sekoja ar lielu uzmanību, tie rosināja pārdomas, debates vairākkārt ieilga pāri paredzētajam laikam.

Vairāk vai mazāk turoties pie iecerētā virstemata „Pazisti trimdu, pazisti savas zemes okupantus", referātus sniedza 7 Zviedrijas latviešu darbinieki, zviedru konservatīvo politiķis A. Arvedsons un divi ciemiņi no Vācijas — pretkomūnisma darbinieks J. Leitītis un filmprodu-cents V. Lēmanis. Notika arī literārs vakars, kuŗā Jānis Rudzītis kursantus iepazīstināja ar dzejnieci Baibu Bičoli un viņas pirmo dzejoļu krājumu „Atrita".

V. Lēmanis savukārt demonstrēja savas jaunākās filmas.

Priekšlasījumu virkne sākās ar A. Zāmuēla plašo referātu par tematu „Pazisti pats sevi". Runātājs klausītājus izvadāja pa modernās psiholoģijas un psihoterapijas labirintiem. J. Leitītis raksturoja padomju imperiālismu, bet jo sevišķu uzmanību izpelnījās ar otru referātu par komūnistu spiegošanas un iefiltrēšanās metodēm. Jo spraiga izvērtās ātri improvizēta diskusija, kuŗā J. Leitītis pārņēma komūnistu propagandista lomu, atbildot uz trimdiniēku kutelīgajiem jautājumiem. Šīs diskusijas uzdevums bija parādīt, ka, satiekoties ar ienaidnieku, jābūt labi sagatavotam. To uzsvēra arī jaunās paaudzes pārstāvis A. Straubergs savā referātā par diskusiju techniku.

Arch. R. Legzdiņš savu referātu papildināja ar diapozitīvu demonstrējumiem, parādot, kā uzspiestās padomju architektūras metodes sabojā ne vien Rīgas, bet arī citu okupētās Latvijas pilsētu un pat lauku ainavas. Par trimdas organizācijām un jaunatnes stāju okupētajā Latvijā runāja LAK EC jaunatnes lietu referents I. Freimanis, bet redaktors A. Strautmanis raksturoja Maskavas uzspiesto monotonību padomju presē, arī okupētās Latvijas izdevumos. Otrā referātā viņš pakavējās pie mūsu trimdas laikrakstiem, izcelot aktuālās problēmas un norādot, ka arvien vairāk kļūst izjūtams latviešu žurnālistu jaunaudzes trūkums. Otrs jaunās paaudzes referents R. Cedriņš pakavējās pie atbalsīm zviedru presē t. s. divpavalstniecības jautājumos.

Jānis Rudzītis referēja par tematu „Vai bezsaules norietā?", atbildot uz komūnistiskā rakstnieka Andreja Upīša ķengu rakstu, kas šāgada aprīlī 9 turpinājumos ievietots komūnistu partijas Rīgas oficiozā „Cīņa" un vērsts pret trimdiniekiem un to nacionālo literatūru svešumā. V. Lēmanis savā referātā ierosināja organizēt latviešu amatierfilmu un fotografiju konkursu, lai gūtu noderīgus materiālus, kuŗus varētu izmantot dažādo patvēruma zemju televīzijas raidījumos un ilustrētajos žurnālos. Pēc V. Lēmaņa domām, labāko sniegumu godalgošanai varētu ieinteresēt lielās fotorūpniecības firmas, — piemēram — Kodak un Agfa, kas atvēlētu uzvarētājiem kādu labu fotokameru un lielāku filmu skaitu.

Zviedru politiķis A. Arvedsons pakavējās pie Eiropas kontinenta nākotnes, runājot par apvienoto Eiropu kā konservatīvo politikas mērķi.

L. A.

Vīzentāls atkal maldījies

No Čīles līdz Argentīnai, Urugvajai un Paragvajai meklētā Hitlera vietnieka Martina Bormana tvarstīšana atkal reiz beigusies nesekmīgi. Nesen Gvatemalā apcietinātais Huans Falero Martiness, kuŗu nacionālsociālistu ķērēji atzina par ilgi meklēto Bormanu, tomēr nav pazudušais Hitlera Vācijas dižvīrs. Martinesa pirkstu nospiedumus nosūtīja uz Rietumvāciju pārbaudīšanai, un tagad saņemta atbilde, ka Martiness ir un paliek Martiness, nevis Bormans.

Tā kā Martinu Bormanu vēl nav izdevies atrast, „žīdu dokumentācijas centra" Vīnē vadītājs Vīzentāls atradis jaunu darbības lauku, pārskaņojoties no Dienvidamerikas uz Ēģipti. Vīzentāls tagad apgalvo, ka vairāki simti kaŗa noziedznieku ar mainītiem uzvārdiem dzīvo un strādā Ēģiptē. Viņu galvenā nodarbošanās esot pretžīdu propaganda. Līdz kaŗa sākumam starp Ēģipti un Izraēlu par to gan nekas nebija zināms. Vīzentālam esot arī dokumenti, kuŗi pierādot sadarbību starp britu nacionālsociālistu partiju un Ēģipti... Viens no Ēģiptes pretžīdu propagandas vaditājiem otra pasaules kaŗa laikā esot bijis Eichmana palīgs.

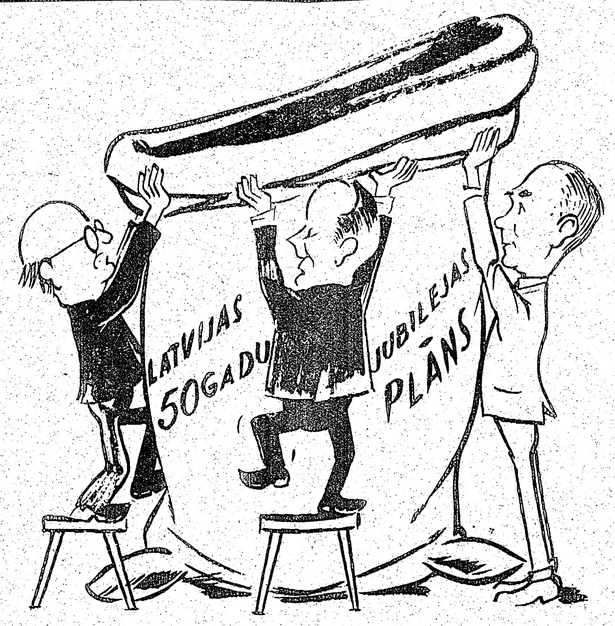

LATVIJAS 50 GADU JUBILEJAS PLĀNU A. PUĶITES VADĪBĀ IZSTRĀDĀJA PIECI VĪRI Žurnālists Harijs Mindenbergs (V. Viksniņam un S. Rudzītim): „Plāns nu uzstādīts, lai pārējie to piepilda!" Ed. Kelša karikatūra

KO DARĪS APVIENOTĀS NĀCIJAS

Suecas kaŗa laikā 1956. gadā Izraēlas, Anglijas un Francijas kopīgu cīņā pret arabiem apturēja ASV un Pad. savienības draudi. Tagad, pēc vienpadsmit nepārtraukta saspīlējuma gadiem, kā krievi, tā amerikāņi Vidējo Austrumu konfliktā bijuši ļoti klusi. Krievi gan Apvienoto nāciju drošības padomē runā par attiecīgu pretrīcību, bet tās ir tikpat tukšas valodas kā daudzu citu nāciju proponētās rezolūcijas, kuŗām Izraēla nepiegriež nekādas vērības.

Sīrija brīdina, ka kaŗš Vidējos austrumos vēl nebūt nav beidzies, jo pašreizējais klusums nav nekas cits, kā vienīgi Izraēlas sagatavošanās jaunai agresijai. Pagaidām par to jāšaubās, bet nav nekādu šaubu par to, ka Izraēla nerēķināsies ar Apvienoto nāciju lēmumiem. Un šai gadījumā par to nav jāvaino neviens cits kā vienīgi pašas Apvienotās nācijas, kas nespēja pakustināt ne pirksta nelegālās Akabas līča blokādes atcelšanai. Pad. savienības diplomātisko attieksmju pārtraukšana ar Izraēlu tās galvaspilsētā Telavivā nav atstājusi nekādu iespaidu. Gluži otrādi, pēc militārās uzvaras pret arabiem Izraēla domā, ka pilnīgi un absolūti iznīcinājusi komūnistu iespaidu Vidējos austrumos, kas nekad nav bijis sevišķi iespaidīgs!

CIK ILGI ZIEMEĻVIETNAMA VAR IZTURĒT GAISA KAŖU?

No lidmašīnu bazes kuģiem, no bazēm Dienvidvietnamā, Taizemē un Laosā ASV gaisa spēki uzlido Ziemeļvietnamai katru dienu, bet, pašiem amerikāņiem par lielu pārsteigumu — ienaidniekam nodarīto zaudējumu ir daudz mazāk, nekā varētu sagaidīt. Turpretim amerikāņu lidmašīnu zaudējumi krietni pārsniedz aprēķināto.

Pagājušās nedēļas nogalē amerikāņu vieglie bumbvedēji uzlidoja kādai sarkano Mig - tipa iznīcinātāju bazei ziemeļaustrumos no Hanojas, iznīcinot četrus lidaparātus, pašiem zaudējos divas limašīnas. Virs Ziemeļvietnamas tagad jau zaudētas 580 lidmašīnas, un Pentagons nopietni sācis apsvērt B-52 tipa astoņmotorīgo milžu lidojumu pārtraukšanu, jo komūnisti lidmašīnu ceļā sabūvējuši jaunas un iespaidīgas raķešbazes.

ASV aviācijas lietpratēji par Ziemeļvietnamas bumbošanu nav nekādās augstās domās, argumentējot, ka ienaidnieks manāmi ciestu tikai tad, ja bombardētu arī Hanoju un Haipongu. Kamēr šos galvenos centrus saudzē, bumbošanai nav nekādas praktiskas jēgas. Bez Haipongas un Hanojas ir vēl kāds mērķis, ar kuŗu amerikāņi netiek galā. Tas ir t. s. Hočimina ceļš no Ziemeļvietnamas caur Laosu uz dienvidiem. Amerikāņi atzīst, ka simtiem jūdžu gaŗais lielceļš tik lieliski nomaskēts, ka lidotāji to vienkārši nespēj atrast.

Latvieši trimdas kaleidoskopā

☆ „Austrālijas Latvietī" bieži atrodamas ziņas par Dr. T. Fenelu, kas gan ir „tirasiņu" austrālietis, bet iemācījies latviešu valodu un to tagad māca Adelaides Flindera universitātē. Viņš par latviešu valodas jautājumiem devis arī rakstus „Austrālijas Latvietī", bet pašreiz sniedz priekšlasījumu ciklu par latviešu valodas problēmām, ierodoties arī citās pilsētās. Dr. T. Fenela priekšlasījumu Kanberā noklausījās ap 80 latviešu, kuŗi bija ne vien pārsteigti par austrāliešu labo latviešu valodu, bet atsaucīgi uzņēma arī viņa priekšnesuma veidu. Dr. T. Fenels atbildēja uz daudziem jautājumiem un pēc referāta ar mūsu jaunās paaudzes pārstāvjiem vēl ilgi diskutēja par dažādām latviešu valodas problēmām.

☆ Vienu no Mičigenas architektu biedrības 4 gadskārtējām izcilības balvām (Award of Merit) šogad ASV piešķirta latviešu architektam Gunāram Birkertam par Detroitas universitātes administrācijas ēkas projektu. Pašreiz 42 gadus vecais Gunārs Birkerts dzimis Rīgā, viņa māte bija baltu filoloģe, bet tēvs pazīstamais literātūras vēsturnieks Pēteris Birkerts.

★ LCP loceklis un Hamburgas-Funkturma latviešu komitejas priekšsēdis A. Gaujers atsvinēmā Latvijas zelta lietā paša iniciatīvā nosūtījis protesta rakstu tieši britu ministru prezidentam Vilsonam. Lielbritanijas vēstniekam Bonnā savukārt protestu iesniedzis, tāpat paša iniciātīvā, LCP loceklis un LCK apgabala pārstāvis Šlēzvigā - Holšteinā agr. J. Daģis.

AKTUĀLAIS KATĀDĀ

★ CBC paredzējis ierīkot franču valodas televīzijas raidītāju Dievidontario nākošos divos gados. Raidītājs, cik paredzams, atradīsies Toronto un darbosies ar ultra augstu frekvenci. Dienvidontario dzīvojot vairāk nekā 220.000 franču.

★ Pagājušās nedēļas nogales laikā zibens izraisījis 20 ugunsgrēku Kičeneras-Voterlū distriktā. Zibens iespēris arī vairākās rūpnīcu ēkās.

★ Kanadas simtgades izstādi Expo līdz šim apmeklējuši jau pāri par 11 milj. interesentu. Izstādes rīkotāji, kas bija savā bilancē ielēsuši arī varbūtējus pamatīgus zaudējumus, nule spriež, ka tie gluži tik lieli nebūs, kā baidījušies. Zināmas grūtības gan radušās ar Kuveitas paviljona slēgšanu, arī apmeklētāju televīzijas informācijas dienests pārtraukts financiāla atbalsta trūkuma dēļ. Liela piekrišana izpriecu laukumam La Ronde, kuŗā, kā ziņo kanadiešu laikraksti, franči novērsuši parasto skārdalno, griezīgo karnevāla laukumu troksni, — apgaismojums un mūzika ieturēti patīkami klusinātās gammās.

★ Septembrī Kvebekas pilsētā sanāks franču Kanadas padome Estates General, kas noteiks franču provinces turpmākās vadlinijas politikā, kultūrā, saimniecīskajā dzīvē un reliģijas nozarē. Šajā padomē piedalīsies 1575 delegāti no visas Kvebekas provinces ar 471 izraudzītu novērotāju.

☆ Pēdējo gadu desmitu speciālizēšanās tieksme visās profesijās nule nomanāma arī mediķu profesijā. Kanadas mediķu apvienības nesenajā sanāksmē izskanējušas bažas par „vecā labā" ģimenes ārsta izzušanu, jo jaunie dakteri ļoti mazā mērā izvēlas vispārējo ārstniecību, ģimenes ārstiem arī nepiešķir līdzīgu balss svaru mediķu padomēs. Mediķu apvienība apsver arī izveidot komiteju „kaktu dakteŗu" apkaŗošanai pēc ASV parauga. Apvienība plāno savu galveno mītni pārcelt no Toronto uz Otavu, uzcelot tur pati savu namu.

☆ „The Globe and Mail" slejinieks Richards Nīdhems jeb Rūdolfs Nīdlbergs saņēmis Stivena Līkoka balvu par savu satīrisko grāmatu „Needhams Inferno". Grāmata, kuŗā sakopoti Nīdhema sleju raksti, iznākusi jau otrā iespiedumā, un pēc izdevēja Mekmillena ieskatiem vērtējama kā Kanadas „bestsellera".